

WPROWADZENIE	6
Podstawa opracowania zmiany Studium	6
Cel i zakres opracowania zmiany Studium.....	6
1. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY ZABIERZÓW.....	10
1.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY ZABIERZÓW.....	10
1.1.1. Podstawowe dane.	10
1.1.2. Położenie geograficzne i powiązania zewnętrzne.....	10
1.1.3. Funkcje gminy.....	11
1.2. STRUKTURA PRZESTRZENNA I FUNKCJONALNA GMINY	11
- dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu.....	11
1.2.1. Mieszkalnictwo.	12
1.2.2. Usługi – ogólna charakterystyka dla obszaru gminy.	12
1.2.3. Tereny rekreacyjne i zielone.....	15
1.2.4. Tereny cmentarzy.....	15
1.2.5. Tereny zamknięte.....	16
1.3. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY.....	17
1.3.1. Uwarunkowania planistyczne.	17
1.3.2. Analizy przestrzenne	18
1.3.3. Ocena stanu istniejącego i wymogi jego ochrony.....	19
1.4. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	20
1.4.1. Rzeźba terenu.	20
1.4.2. Geologia.	21
1.4.3. Wielkość i jakość zasobów wodnych.	22
1.4.3.1. Wody powierzchniowe.....	22
1.4.3.2. Jakość wód powierzchniowych.....	22
1.4.3.3. Wody podziemne.	23
1.4.4. Gleby.	24
1.4.5. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna.	25
1.4.5.1. Gospodarka rolna.....	25
1.4.5.2. Gospodarka leśna.....	28
1.4.7. Roślinność naturalna.....	31
1.4.7. Powietrze atmosferyczne.	34
1.4.8. Ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.....	34
1.4.8.1. Parki krajobrazowe.	34
1.4.8.2. Rezerваты przyrody.....	35
1.4.8.3. Użytki ekologiczne.	36
1.4.8.4. Stanowiska dokumentacyjne.....	37
1.4.8.5. Pomniki przyrody.....	37
1.4.8.6. ECONET.....	39
1.4.8.7 Natura 2000.	39
1.4.8.8. Krajobraz gminy.	40
1.5. DZIEDZICTWO KULTUROWE, ZABYTKI I DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	43
1.5.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków.	43
1.5.2. Obiekty wpisane do ewidencji obiektów zabytkowych.....	46
1.5.3. Stanowiska archeologiczne.	51

1.5.4. Formy ochrony konserwatorskiej.....	60
1.6. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA	61
1.6.1. Infrastruktura społeczna.	61
1.6.2. Sytuacja demograficzna.	63
1.6.2.1. Dynamika zmian liczby ludności.	63
1.6.2.2. Migracje i saldo migracji.....	64
1.6.2.3. Rozmieszczenie ludności i gęstość zaludnienia.	65
1.6.2.4. Ruch naturalny ludności.....	67
1.6.2.5. Struktura ludności gminy pod względem płci i wieku.	69
1.6.2.6. Ludność według ekonomicznych grup wieku, wskaźniki obciążenia demograficznego.	71
1.6.3. Rynek pracy.....	73
1.6.3.1. Struktura zatrudnienia.	73
1.6.3.2. Bezrobocie.	75
1.7. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.	76
1.7.1. Wpływ lokalizacji lotniska Kraków – Balice na obszarze gminy.	76
1.7.2. Strefa od obiektu technicznego.....	76
1.7.3. Hałas.	76
1.7.3.1. Hałas komunikacyjny.....	77
1.7.3.2. Hałas przemysłowy i komunalny.	79
1.7.3.3. Hałas od linii energetycznych.	79
1.7.4. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.	79
1.7.5. Strefa od sieci infrastruktury technicznej.	81
1.8. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY.	82
1.8.1. Ocena możliwości rozwoju gminy na podstawie analizy ruchu budowlanego w obszarze Gminy Zabierzów.....	82
1.8.2. Możliwości rozwoju turystycznego gminy.....	84
1.9. STAN PRAWNY GRUNTÓW.....	86
1.9.1. Własność Skarbu Państwa.	86
1.9.2. Własność Powiatu Krakowskiego.	94
1.9.3. Własność mienia Gminnego.....	95
1.10. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	98
1.11. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.	101
1.12. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN, TEREN GÓRNICZY ORAZ ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH.	102
1.12.1. Zasoby złóż kopalin.....	102
1.12.2. Obszar i teren górniczy.	103
1.12. 3. Zbiorniki wód podziemnych.....	103
1.13. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	104
1.13.1.System transportu.	104
1.13.1.1. Układ drogowy.....	105
1.13.1.2. Założenia systemowe.....	107
1.13.1.3. Bilans dojazdów do Krakowa.....	108

1.13.1.4. System drogowy.....	110
1.13.1.5. System parkingowy.	111
1.13.1.6. System szynowo - kolejowy.	112
1.13.1.7. Transport autobusowy.....	112
1.13.1.8. System rowerowy.....	113
1.13.1.9.. System transportu lotniczego.	113
1.13.2. Uwarunkowania sprzyjające i ograniczające rozwój gminy.	114
1.13.3. System infrastruktury technicznej.	114
1.13.3.1. Zaopatrzenie w wodę.	114
1.13.3.2. Odprowadzenie ścieków sanitarnych i deszczowych.	116
1.13.3.3. Zaopatrzenie w gaz.	116
1.13.3.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną.	117
1.13.3.5. Gospodarka ciepła.	117
1.13.3.6. Telekomunikacja.	118
1.13.3.7. Usuwanie i utylizacja odpadów.....	118
1.13.4. Uwarunkowania układu komunikacyjnego.	119
1.13.4.1 Układ drogowy.....	119
1.13.4.2. Układ parkingowy.....	124
1.13.4.3. Układ kolejowy.	124
1.13.4.4. Obsługa autobusowa.....	125
1.13.4.5. Układ ścieżek rowerowych.	125
1.13.4.6. Port lotniczy.	125
1.13.5. Wnioski dla założeń kierunków rozwoju.	126
1.14. UWARUNKOWANIA PLANISTYCZNE I PONADLOKALNA FUNKCJA GMINY.	128
1.14.1. Uwarunkowania wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego.	128

2.KIERUNKI ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ZABIERZÓW	132
2.1. GŁÓWNE KIERUNKI ZMIAN STRUKTURY PRZESTRZENNEJ GMINY	132
2.2. STRUKTURA PRZESTRZENNA GMINY - PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UŻYTKOWANIE TERENÓW	133
2.2.1. Podział na obszary funkcjonalno-przestrzenne	133
2.2.2. Przeznaczenie terenów oraz standardy ich zagospodarowania	137
2.2.2.1. Kategorie terenów oraz wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów	137
2.2.3. Tereny wyłączone spod zabudowy	152
2.2.4. Standardy zagospodarowania z podziałem na strefy	153
2.3. PROGNOZY ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO	156
2.3.1. Prognoza rozwoju demograficznego	156
2.3.2. Prognoza rynku pracy	158
2.4. ZASADY OCHRONY LOKALNYCH ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	161
2.4.1. Czystość powietrza	161
2.4.2. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	163
2.4.3. Ochrona przyrody i krajobrazu	166
2.4.3.1. Parki krajobrazowe i ich otuliny	167
2.4.3.2. Rezerваты przyrody	170
2.4.3.3. Użytki ekologiczne	172
2.4.3.4. Stanowiska dokumentacyjne	174
2.4.3.5. Pomniki przyrody	174
2.4.3.6. Natura 2000	174
2.4.4. Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej	175
2.5. OBSZARY, OBIEKTY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	176
2.5.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków na obszarze gminy	176
2.5.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	176
2.6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI	178
2.6.1. Założenia systemowe	178
2.6.2. Rozwiązanie systemowe	180
2.6.3. Układ drogowy	181
2.6.4. Układ parkingowy	184
2.6.5. Układ kolejowy	185
2.6.6. Układ autobusowy	186
2.6.7. Układ ścieżek rowerowych	186
2.6.8. Zagadnienia szczegółowe zarządzania przestrzenią	187
2.7. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	187
2.7.1. Zaopatrzenie w wodę	187
2.7.2. Odprowadzenie ścieków sanitarnych i deszczowych	188
2.7.3. Zaopatrzenie w gaz	189
2.7.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną	190
2.7.5. Gospodarka ciepła	191
2.7.6. Telekomunikacja	191
2.7.7. Gospodarka odpadami	191

2.8. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZANCZENIU LOKALNYM.....	192
2.9. PONADLOKALNE CELE PUBLICZNE NA OBSZARZE GMINY ZABIERZÓW.....	192
2.9.1. Potencjalne zadania ponadlokalne o znaczeniu krajowym, bezpośrednio dotyczące gminy Zabierzów	193
2.9.2. Potencjalne zadania ponadlokalne o znaczeniu wojewódzkim	194
2.10. OBSZARY, DLA KÓTRYCH SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO JEST OBOWIĄZKOWE I DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ZE WZGLĘDU NA LOKALNE UWARUNKOWANIA.....	194
2.10.1. Zasady oceny zgodności projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przestrzennego ustaleniami Studium	195
2.11. OBIEKTY HANDLOWE O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M ²	198
2.12. OBSZARY ZAGROŻEŃ.....	199
2.12.1. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.....	199
2.12.2. Inne zagrożenia niebezpieczeństwa ludności i mienia.....	200
2.12.2.1. Uciążliwości i ograniczenia związane z lotniskiem	200
2.12.2.2. Ochrona przed hałasem	202
2.12.2.3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	203
2.12.3. Ochrona i gospodarowanie kopalinami	203
2.12.4. Ochrona przed obszarami narażonymi na osuwanie się mas ziemnych.....	204
2.13. OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.....	204
2.14. ZASADY KSZTAŁTOWANIA LESNIEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	205
2.15. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	206
2.16. TERENY ZAMKNIĘTE	207
2.17. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTĘZĘ USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM	208
2.17.1. Objasnienia przyjętych rozwiązań	208
2.17.2. Synteza ustaleń projektu studium	209
Spis literatury i materiałów źródłowych.....	211
Spis schematów..	212

WPROWADZENIE

Podstawa opracowania zmiany Studium

Podstawą podjęcia opracowania były uchwały Rady Gminy Zabierzów: Nr IX/53/07 z dnia 25.05.2007 i Nr IX/54/07 z dnia 25.05.2007r. i Nr X/69/07 z dnia 29.06.2007r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabierzów. Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabierzów opracowana została zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami) oraz z uwzględnieniem przepisów odrębnych.

Cel i zakres opracowania zmiany Studium

Studium stanowi podstawowy dokument planistyczny określający zasady polityki przestrzennej w gminie, kierunki przestrzennych przemian, jak również przekształceń układu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej na obszarze całej gminy, których rozwiązanie należy do zadań samorządu.

Postępujący rozwój społeczno – gospodarczy gminy Zabierzów a także znaczące zainteresowanie terenami w celach inwestycyjnych, spowodowały konieczność ustalenia takich kierunków rozwoju gminy, które pozwolą uzyskać oczekiwane wysokie standardy życia mieszkańców, przy zachowaniu głównych zasad planistycznych, to jest ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony cennych przyrodniczo i krajobrazowo obszarów.

Potrzeba opracowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabierzów wynika zarówno z przesłanek formalnych, merytorycznych jak i oczekiwań mieszkańców wnioskujących o wyznaczenie nowych terenów dla zainwestowania z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY ZABIERZÓW

1. Ochrona unikatowych walorów przyrodniczo - krajobrazowych celem:

- zachowania zasobów dla przyszłych pokoleń,
- tworzenia warunków atrakcyjności gminy dla zamieszkania i inwestowania.

2. Zapewnienie warunków dla rozwoju przestrzennego i gospodarczo – społecznego gminy w oparciu o zrównoważony rozwój i przy zachowaniu ładu przestrzennego.

3. Poprawa standardów życia mieszkańców w gminie poprzez:

- poprawę warunków zamieszkiwania,
- równomierny dostęp do usług podstawowych,
- zwiększenie bezpieczeństwa dla ludzi i mienia.

4. Poprawa dostępności mieszkańców do terenów mieszkaniowych, infrastruktury społecznej i miejsc pracy poprzez realizację sprawnego systemu transportowego.

Zmiana Studium obejmuje cały obszar gminy Zabierzów w jej granicach administracyjnych oraz pełną problematykę przedmiotową dla tego typu dokumentu, określoną w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Niniejsze opracowanie zastąpi dotychczasowe „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabierzów” uchwalone uchwałą Nr LIV/308/98 Rady Gminy Zabierzów z dnia 17 marca 1998r., które ze względu na upływ czasu oraz dynamiczny rozwój gminy wymagało kompleksowej aktualizacji.

W związku z powyższym „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabierzów” stanowiąca niniejsze opracowanie zwana będzie w dalszej części „Studium”.

Studium nie jest aktem prawa miejscowego, jednakże jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych, stąd znaczenie tego dokumentu dla rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego jest bardzo istotne.

Konstrukcja Studium

Dokument Studium stanowiący załącznik do uchwały Rady Gminy Zabierzów składa się z części tekstowej i graficznej:

Tom I - Część tekstowa zawiera:

- Wprowadzenie
 - Część I - Uwarunkowania rozwoju gminy Zabierzów,
 - Część II Kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy Zabierzów
- Część tekstową ilustrują tabele, schematy, diagramy, wykresy

Tom II - Część graficzna zawiera rysunki Studium w skali 1:5000 i 1:10000

Rysunki do Uwarunkowań:

- rys.1. struktura funkcjonalno-przestrzenna
- rys. 2. układ komunikacyjny,
- rys. 3. infrastruktura techniczna,
- rys.4. środowisko przyrodnicze,
- rys.5. walory krajobrazowo-kulturowe

Rysunki do Kierunków rozwoju:

- rys.1. struktura funkcjonalno-przestrzenna,
- rys. 2. układ komunikacyjny,
- rys. 3. infrastruktura techniczna,
- rys.4. ochrona i kształtowanie środowiska,
- rys.5. walory krajobrazowo-kulturowe

CZĘŚĆ I

UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY ZABIERZÓW

1. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY ZABIERZÓW.

1.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY ZABIERZÓW.

1.1.1. Podstawowe dane.

Gmina Zabierzów zajmuje obszar 9,959ha. Liczy wg stanu na koniec marca 2008r. ok. 22 330 mieszkańców. Jest jedną z większych gmin wiejskich województwa małopolskiego. Położona jest w środkowej części powiatu krakowskiego i graniczy:

- od południowego-wschodu z Krakowem,
- od południa z gminą Liszki,
- od zachodu z gminą Krzeszowice,
- od północy z gminą Jerzmanowice,
- od północy i wschodu z gminą Wielka Wieś.

Administracyjnie Gmina podzielona jest na 23 sołectwa: Aleksandrowice, Balice, Bolechowice, Brzezie, Brzezinka, Brzoskwinia, Burów, Karniowice, Kleszczów, Kobylany, Kochanów, Młynka, Niegoszowice, Nielepice, Pisary, Radwanowice, Rudawa, Rząska, Szczyglice, Ujazdów, Więckowice, Zabierzów, Zelków.

Siedziba władz samorządowych mieści się w Zabierzowie.

Przez teren Gminy przepływa lewobrzeżny dopływ Wisły – rzeka Rudawa oraz rzeka Sanka.

1.1.2. Położenie geograficzne i powiązania zewnętrzne.

Gmina Zabierzów posiada dogodne położenie w centralnej części województwa małopolskiego w bezpośrednim sąsiedztwie Krakowa. Położona jest w obrębie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej stanowiącej region fizyczno-geograficzny obejmujący w obszarze Gminy Zabierzów trzy mezoregiony: Wyżynę Olkuską, Rów Krzeszowicki i Garb (Grzbiet) Tenczyński. Południowa część Wyżyny Olkuskiej (o średniej wysokości 400mn.p.m.) rozcięta jest głębokimi, jarowymi dolinami potoków, m.in. Bolechowickiej, Kluczwody, Będkowskiej i Kobylańskiej, które powstały w wyniku znacznych różnic wysokości pomiędzy wierzchowiną a doliną Wisły pod Krakowem (ponad 200m). Rów Krzeszowicki odpowiada ciągnącemu się w kierunku równoleżnikowym między Trzebiną a Krakowem zapadlisku tektonicznemu, którego dnem płynie Rudawa – największa rzeka w południowej części Wyżyny. Trzeci z mezoregionów – Garb Tenczyński (o średniej wysokości około 350m n.p.m.) stanowi część Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, odciętej Rowem Krzeszowickim od Wyżyny Olkuskiej. Grzbiet przecinają martwe doliny, np. Wąwóz Kochanowski, a w jego części wschodniej częste są doliny jarowe.

Gminę cechują wysokie – w skali kraju- walory przyrodnicze sprzyjające rozwojowi turystyki i rekreacji. Przez obszar Gminy Zabierzów przebiega szereg szlaków turystycznych, w tym rowerowych i motorowych, tras turystyki pieszej, ścieżki dydaktyczne.

Ważne dla przestrzennych możliwości rozwoju Gminy są powiązania z terenami bezpośrednio otaczającymi z obszaru województwa małopolskiego, w tym szczególnie sąsiedztwo Krakowa. Powiązania o charakterze przyrodniczym i krajobrazowym wynikają z położenia geograficznego. Korzyści z takiego układu przestrzennego są obopólne i dotyczą w szczególności ruchu turystycznego o znaczeniu krajowym.

Przez teren Gminy przebiegają ważne trasy komunikacyjne: autostrada Kraków - Katowice z odejściem w kierunku Zakopanego, kolejowa trasa Kraków - Katowice ze stacjami w Rudawie i Zabierzowie nadającymi się do przeładunku towarowego oraz droga krajowa z Krakowa w kierunku Katowic. W południowej części Gminy zlokalizowane jest Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków-Balice.

1.1.3. Funkcje gminy.

Gmina Zabierzów jest również ważnym ośrodkiem różnorodnej działalności usługowej. Miejscowościami, które charakteryzuje wzmożona aktywność gospodarcza są: Zabierzów, Rudawa, Balice, Niegoszowice, Pisary, Brzezinka i Aleksandrowice. Na terenie tych sołectw skupia się większość podmiotów gospodarczych. Największa część podmiotów gospodarczych zlokalizowana jest w miejscowości Zabierzów, głównie z powodu dobrze rozbudowanej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Istnieją również powiązania w zakresie gospodarczym poprzez związki części zakładów w gminie z zakładami oraz instytucjami na terenie Krakowa. Ma to istotny wpływ na lokalny rynek pracy. Kraków jako centrum regionu cechuje się dużą koncentracją miejsc pracy, co odgrywa istotną rolę w warunkach zatrudnienia mieszkańców Gminy Zabierzów.

Gminę Zabierzów można zaliczyć do strefy podmiejskiej o wysokim stopniu aktywności gospodarczej. Sprzyja temu korzystne położenie, dogodne zewnętrzne połączenia komunikacyjne i liczne walory przyrodnicze.

Główną funkcją Gminy Zabierzów jest funkcja mieszkaniowa. Funkcjami uzupełniającymi są: funkcje usługowe oraz rolnictwo i turystyka. Zróżnicowany krajobraz Gminy i różnorodne uwarunkowania środowiskowe pozwalają na lokalizowanie miejsc związanych z rekreacją i wypoczynkiem dla mieszkańców aglomeracji krakowskiej.

Gminę Zabierzów można podzielić na dwie różniące się charakterem zagospodarowania części:

- część północną z malowniczymi dolinami jurajskimi – obszar o charakterze turystyczno-rekreacyjnym,
- południową związaną ze strefą oddziaływania Lotniska w Balicach oraz autostradą A4 – jest to obszar komercjalizacji terenów i obiektów działalności gospodarczej.

1.2. STRUKTURA PRZESTRZENNA I FUNKCJONALNA GMINY

- dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu.

Układ przestrzenny Gminy związany jest głównie z ukształtowaniem rzeźby terenu. Największy wpływ na strukturę przestrzenną miały uwarunkowania geograficzne. Obszar charakteryzuje zróżnicowane ukształtowanie terenu, w tym malownicze doliny i znaczne powierzchnie lasów. Atrakcyjności dla lokalizacji zabudowy sprzyja korzystne położenie, dogodne zewnętrzne połączenia komunikacyjne (drogowe i kolejowe) i liczne walory przyrodnicze.

Strukturę przestrzenną Gminy tworzą tereny: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, zabudowy usługowej i produkcyjnej, infrastruktury technicznej i komunikacji, zieleni, wód oraz rolne i leśne.

1.2.1. Mieszkalnictwo.

Gmina Zabierzów położona w strefie podmiejskiej i bezpośredniej bliskości Krakowa, posiadająca dogodne warunki przyrodnicze, krajobrazowe, dobre połączenia komunikacyjne i kolejowe z Krakowem jest niezwykle atrakcyjną dla rozwoju mieszkalnictwa. Gmina charakteryzuje się trwałym przyrostem ilości mieszkańców, wynikającym przede wszystkim z napływu ludności spoza Gminy, głównie Krakowa.

Dogodne warunki mieszkalnictwa, szczególnie ze względów komunikacyjnych występują we wsiach położonych najbliżej Krakowa w Szczyglicach, Rzęsce i Zabierzowie oraz położonej przy drodze krajowej Rudawie.

Wzrost cen gruntów i mieszkań w Krakowie przyczynia się do wzrostu tendencji inwestowania poza granicami miasta, w tym na obszarze Gminy Zabierzów. Na całym obszarze Gminy powstają deweloperskie osiedla domów jednorodzinnych, przeważnie położone w pewnym oddaleniu od istniejącej zabudowy, co powoduje rozproszenie zabudowy, wpływające niekorzystnie na ład przestrzenny.

Zabudowa wielorodzinna w Gminie występuje w sołectwach: Zabierzów, Karniowice, Aleksandrowice i stanowią ją obiekty z lat 70- i 80- tych. Powstają również nowe inwestycje o charakterze zabudowy wielorodzinnej zlokalizowane w sołectwie Zabierzów.

Strukturę zabudowy na większości obszaru Gminy tworzą budynki jedno- oraz dwukondygnacyjne, z dachami spadzistymi w układzie wolnostojącym. Zabudowa w poszczególnych sołectwach nawiązuje swoim charakterem do form architektury tradycyjnej poprzez wysokość, kształt dachów jak również wkomponowanie w otoczenie, przy uwzględnieniu ukształtowania terenu. Wyjątkami są zabudowania z lat 70, 80, które przeważają w formie dwukondygnacyjnych domów z dachem płaskim lub kopertowym, charakterystyczne dla zabudowy z tamtego okresu.

Podkreślić należy, że powstająca zabudowa jest obwarowana wieloma ograniczeniami wynikającymi m.in. z położenia obszaru Gminy w większości na terenie podlegającym ochronie – Zespole Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego. Obostrzenia dla zabudowy mają na celu ochronę przyrody i kultury w powiązaniu z racjonalnym wykorzystaniem dla potrzeb społecznych i turystycznych Jury Krakowsko-Częstochowskiej, w której skład wchodzi Gmina Zabierzów.

1.2.2. Usługi – ogólna charakterystyka dla obszaru gminy.

Gmina Zabierzów charakteryzuje się szerokim zakresem działalności gospodarczej. Podmioty gospodarcze prowadzą działalność handlową, gastronomiczną, rzemieślniczą i produkcyjną.

Placówki handlowe występują często jako usługi wbudowane w parterach, kioski lub jako wolnostojące obiekty handlowe. Na terenie Gminy znajdują się także obiekty handlu hurtowego, związane niekiedy z działalnością produkcyjną oraz magazynową. Pojawiają się nowe branże, a istniejące ulegają przekształceniom. Największą koncentrację funkcji usługowej obserwuje się przy głównych arteriach komunikacyjnych, w tym wzdłuż drogi krajowej. Usługi te w znacznym stopniu zabezpieczają potrzeby społeczności i mają charakter lokalny i ponadlokalny.

Brak obiektów handlowych wielkopowierzchniowych, stwarza korzystne warunki do rozwoju małych i średnich firm handlowych.

Dynamiczny rozwój gospodarczy Gminy potwierdza rosnąca liczba przedsiębiorców. Gmina ma warunki sprzyjające rozwojowi produkcji rzemieślniczej, drobnej wytwórczości, w tym zakładów branży budowlanej, odzieżowej i spożywczej oraz baz turystycznych. Większość istniejących podmiotów gospodarczych charakteryzuje się niewielkim poziomem zatrudnienia.

Znaczący pod względem działalności usługowej dla Gminy jest Kraków Business Park – kompleks biurowy z parkiem naukowo-badawczym w Rząsce oraz Kopalnie Odkrywkowe Surowców Drogowych. Na terenie całej Gminy zlokalizowane są obiekty Instytutu Zootechniki, który jest jednym z większych instytutów naukowo-badawczych o zasięgu ogólnokrajowym. Obok nich rozwijają się prężnie małe i średnie przedsiębiorstwa. Ponadto na obszarze Gminy zlokalizowane są usługi handlowe, stacje paliw, składy budowlane, rozwija się też handel specjalistyczny typu: farmaceutyka, części meblowe, wyrób opakowań, czy wyroby hutnicze.

Istotny dla rozwoju Gminy jest zlokalizowany w sołectwie Balice międzynarodowy port lotniczy im. Jana Pawła II Kraków-Balice. Teren portu lotniczego związany jest również z lokalizacją funkcji usługowej, typowej dla obsługi korzystających z lotniska pasażerów.

Na podstawie inwentaryzacji terenowej dokonano podsumowania zlokalizowanych usług na obszarze Gminy z podziałem na sołectwa i zobrazowano je na załączonym schemacie oraz tabeli:

Tabela 1. Usługi na obszarze gminy Zabierzów.

I.p.	Nazwa sołectwa	rodzaj prowadzonej działalności (numery w tabeli odpowiadają numeracji usług na schemacie)
1.	Aleksandrowice	sklep (1), MOP (2)
2.	Balice	usługi handlu(4, 6-12), hurtownie, magazyny(1), biuro i magazyn (2), MOP z punktem poboru opłat(3), pałac Radziwiłłów – hotel, biblioteka publiczna, Ochotnicza Straż Pożarna (5),
3	Brzezcie	warsztat samochodowy (1), Tawerna(2), usługi handlu(3, 4), OSP (4), magazyny +składy (5), szkoła (6), magazyny spedycyjne (7), szkołka drzew i krzewów (8), surowce spożywcze (9), hale+biura(10), zakład maszyn do produkcji szyb zespolonych(11), kaplica(12)
4	Bolechowice	restauracja (1), ośrodek zdrowia (2), apteka (3), kościół (4), szkoła(4) poczta+ sklep+ dentysta(5), usługi handlu (6, 8, 11, 13-15), sprzedaż maszyn rolniczych (7), produkcja i sprzedaż artykułów spożywczych (9), sprzedaż opału(10), sprzedaż materiałów budowlanych(12)
5	Brzezinka	wyposażenie sklepów (1)
6	Brzoskwinia	kościół (1), usługi handlu(2, 4), skup surowców wtórnych(3)
7	Burów	usługi handlu (1, 2), Zakład elektroniki(3)
8	Karniowice	Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego(1), Dom Pomocy Społecznej – dwór (2), kaplica barokowa + park; sklep(2)
9	Kleszczów	świątlica środowiskowa(1), kościół(2)
10	Kobylany	Przedsiębiorstwo produkcyjno-handlowe (1), usługi handlu (2, 4, 5), kościół + szkoła (4)
11	Kochanów	skład kostki brukowej (1), Świątlica środowiskowa (2), usługi handlu (3,4), zakład mechaniczny (5), restauracja (6), skład materiałów budowlanych (7)
12	Młynka	Brak
13	Niegoszowice	Ochotnicza straż pożarna w Niegoszowicach(1), Lakiernia samochodowa(2), Oczyszczalnia ścieków(5), Dar Czystych Wód – stawy rybne(6)
14	Nielepice	Szkoła podstawowa(1), Złotnik+bar(2), sklep(3), Kaplica+ świątlica wiejska(4)
15	Pisary	Skład budowlany(1), Zespół dworski z parkiem (2)
16	Radwanowice	Kościół p.w. św. Brata Alberta w Radwanowicach(1), Sklep(2, 3), Ochotnicza Straż Pożarna(3), Integracyjna Szkoła Podstawowa w Radwanowicach, Dom katolicki(4), Fundacja im. św. Brata Alberta – schronisko dla niepełnosprawnych w Radwanowicach(5)
17	Rudawa	MATIMEX Polska – handel zagraniczny(1), centrum motoryzacyjne(2), stacja kontroli pojazdów, warsztat samochodowy, ośrodek szkolenia kierowców itp., Bazy transportowe(3), Korty tenisowe - Klub Tenisowy Rudawa(4), Rynek w Rudawie(5), sklepy spożywcze(6), OSP(5), Zespół Szkół w Rudawie(6),Kościół p.w. Wszystkich Świętych w Rudawie(7), KOSD S.A. - Kopalnie Odkrywkowe Surowców Drogowych w Rudawie S.A.(8), restauracja(9)
18	Rząska	Business Park(1), Mechanika samochodowa(2), Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie(3), Produkcja i sprzedaż ekologicznych materiałów czyszczących „Raypath”(4), Mechanika samochodowa(5) Sklep(6), Ochotnicza Straż Pożarna(7), Ośrodek zdrowia(8), Szkoła podstawowa (9), Kościół (10), usługi handlowe (11, 12, 15, 16), Pracownia ortopedyczna(13), Apteka(14), Uniwersytet Rolniczy(17),

		Zgromadzenie Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim(18), Uniwersytet Rolniczy(19), Sklep, skład i hurtownia materiałów budowlanych, hotel(20), skład i hurtownia materiałów budowlanych(21)
19	Szczyglice	bar (1), sklep (2), Składy budowlane (3, 4)
20	Wieckowice	Dom Pomocy Społecznej – dwór+ założenie parkowe(1), Ochotnicza Straż Pożarna(2)
21	Ujazd	Sklep+Ochotnicza Straż Pożarna(1), Zespół folwarczny z ogrodem(2),
22	Zabierzów	usługi handlu (1, 2, 7, 10, 11, 12, 14-18, 21, 23, 24, 25, 27, 30, 34-41, 43, 47, 48, 50-53, 55-66), stacja LPG(3) i benzynowa(9), Ośrodek Zdrowia(4), Food Care Sp. zoo. Gellwe (5), Składy(6), Hurtownie(8) Restauracje(13, 31), Pizzeria (49), Stadnina koni (19), Państwowe Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Krzeszowice(20), Kościół (22), apteka (25), bank (25), Urząd Gminy Zabierzów +Policja (26), Urząd Gminy Zabierzów Wydział Spraw Społecznych +hurtownie(29),hurtownia (54), stadnina koni (19), Szkoła, ośrodek sportowo-rekreacyjny (28), ASPEL S.C. Zakłady Elektroniki Medycznej+hurtownia Erena – Świat Sztucznych Kwiatów(33) Piekarnia, Ochotnicza Straż Pożarna+Pocztą(44), Szkoła podstawowa(46).
23	Zelków	Szkoła (1), usługi handlu (204)

Zakres uwarunkowań w zakresie istniejącego zainwestowania przedstawia rysunek nr 1.

1.2.3. Tereny rekreacyjne i zielone.

Uzupełnienie terenów intensywnie zainwestowanych stanowią tereny zieleni leśnej, łąk, zieleni nieurządzonej głównie przy ciekach wodnych i w dolinach oraz tereny rolne i zieleni ogrodowej a także zieleni parkowej, głównie w zespołach o wartościach historycznych m.in. w Balicach, Pisarach, Niegoszowicach, Karniowicach i Ujeździe.

Turystyka i rekreacja rozwija się tu w oparciu o walory przyrodnicze i krajobrazowe gminy i okolic. Forma turystyki ma często charakter wypoczynku weekendowego, głównie dla mieszkańców Krakowa, ale też i Śląska.

Jedną z form wypoczynku są również zlokalizowane na obszarze gminy ogrody działkowe w miejscowościach: Zabierzów, Aleksandrowice, Balice, Karniowice, Brzezcie.

Gmina, pomimo iż posiada dogodne tereny rekreacyjne o dużej atrakcyjności turystycznej z uwagi na swe walory krajobrazowe w skali kraju i województwa, nie jest wystarczająco wyposażona w infrastrukturę turystyczną.

1.2.4. Tereny cmentarzy.

Cmentarze w Gminie zlokalizowane są w: Bolechowicach, Rudawie, Zabierzowie, Rząsce, Brzeziu, Kobylanach.

Zapotrzebowanie na nowe tereny pod cmentarze wynika z lokalnych warunków terenowych oraz tradycji pochówku.

1.2.5. Tereny zamknięte.

Tereny zamknięte w resorcie obrony narodowej – kompleksy wojskowe, ustalone przez Ministra Obrony Narodowej decyzją Nr 0-11/MON z dnia 28 grudnia 2000r. zgodnie z art. 4 ust. 2a ustawy z dn. 17 maja 1989r. prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2000r., Nr 100, poz. 1086 z późn. zm.)

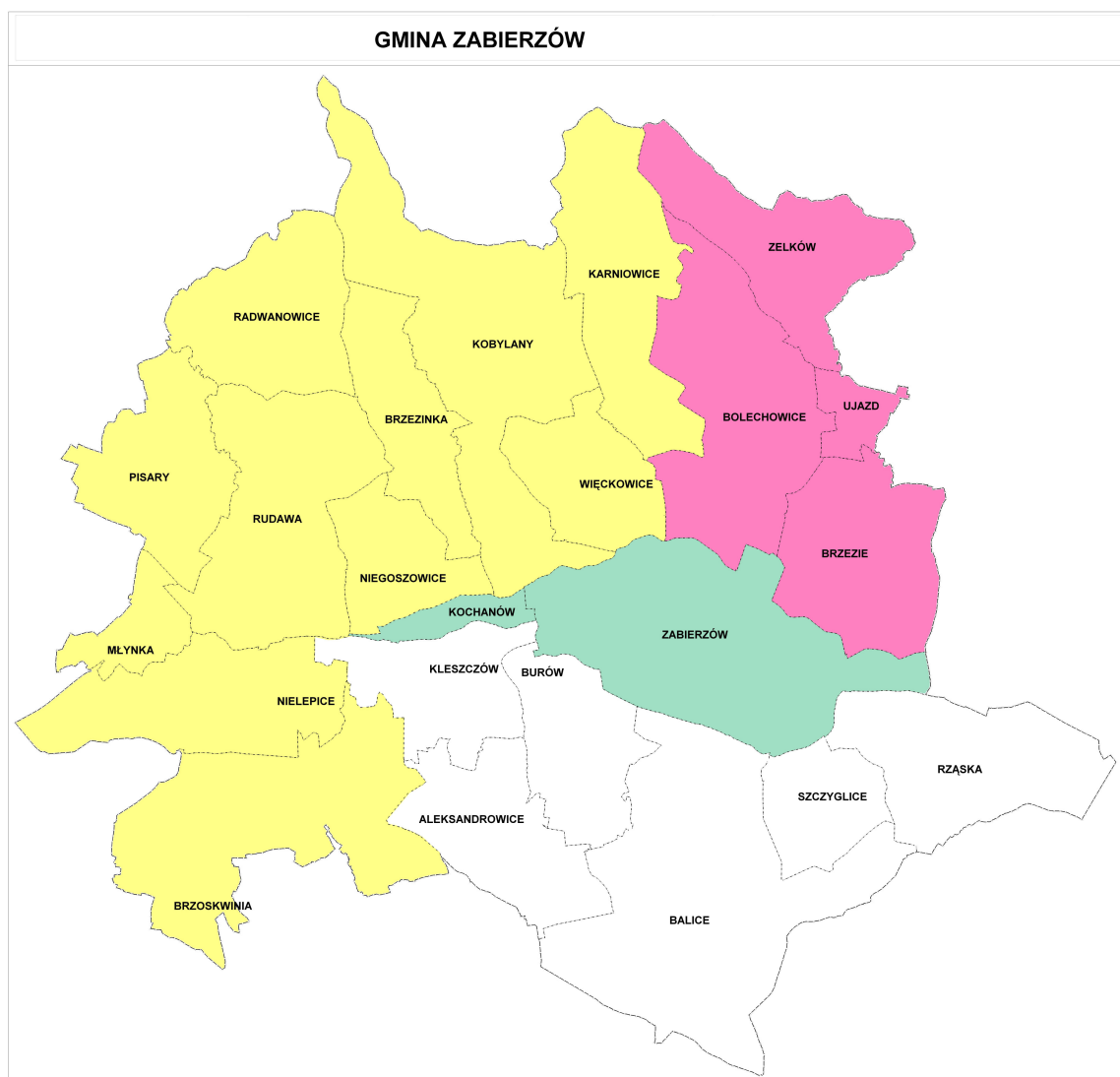
Poniższy schemat obrazuje rozmieszczenie terenów zamkniętych zarejestrowanych na obszarze Gminy Zabierzów:

1.3. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY.

1.3.1. Uwarunkowania planistyczne.

Na obszarze opracowania obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zabierzów zatwierdzone uchwałą Nr LIV//308/98 Rady Gminy Zabierzów z dnia 17 marca 1998r. oraz następujące plany miejscowe:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectw Bolechowice, Brzezcie, Ujazd i Zelków w Gminie Zabierzów przyjęty uchwałą nr XXIX/275/2000 z dnia 21.07.2000r.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Zabierzów w części obejmującej sołectwa: Brzezinka, Brzoskwina, Karniowice, Kobylany, Młynka, Niegoszowice, Nielepice, Pisary, Radwanowice, Rudawa, Więckowice przyjęty uchwałą nr XXVIII/161/04 z dnia 15.04. 2004,
- Miejscowego plan zagospodarowania przestrzennego sołectw Kochanów i Zabierzów w gminie Zabierzów przyjęty uchwałą nr XII/64/03 z dnia 30.05.2003r.

LEGENDA:

	granica gminy
	granica sołectw
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Bolechowice, Brzezcie, Ujazd i Żelków w gminie Zabierzów
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Zabierzów w części obejmującej sołectwa: Brzezinka, Brzoskwinia, Karniowice, Kobyłany, Młynka, Niegoszowice, Nielepice, Pisary, Radwanowice, Rudawa, Więckowice
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectw Kochanów i Zabierzów w gminie Zabierzów

Studium opracowane było w latach 1997-98 zgodnie z wymogami ówczesnie obowiązującej ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym. W dokumencie tym zawarto dyspozycje przestrzenne określające m.in. główne cele rozwoju Gminy – rozwój zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz funkcji rolniczej, turystycznej, przy zachowaniu wszystkich zasad ochrony przyrody i krajobrazu. Największy rozwój terenów mieszkaniowych następował w sołectwach sąsiadujących z obszarem gminy Kraków oraz położonych wzdłuż drogi krajowej: Zabierzów, Kochanów i Rudawa.

Przeprowadzona analiza dotychczasowego rozwoju zagospodarowania przestrzennego Gminy Zabierzów w oparciu o obowiązujące plany miejscowe, pozwala stwierdzić, że ustalenia w nich przyjęte są zgodne z obowiązującym Studium i z istniejącymi uwarunkowaniami. Dotychczasowy kierunek rozwoju Gminy Zabierzów zmierzał do rozwoju terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej przy zachowaniu uwarunkowań wynikających z zasobów środowiska przyrodniczego oraz innych ograniczeń mających wpływ na lokalizację zabudowy. Ilość zgłoszonych wniosków do zmiany Studium wskazuje na bardzo duże zapotrzebowanie na wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę (głównie mieszkaniową), co było przedmiotem analiz i rozstrzygnięć na etapie sporządzania projektu zmiany Studium.

1.3.2. Analizy przestrzenne

Przeprowadzone na etapie uwarunkowań analizy materiałów wyjściowych do Studium, w tym wykonanej inwentaryzacji urbanistycznej obszaru gminy wskazują na potrzebę określenia w „kierunkach rozwoju” wyników tych analiz w zakresie wysokości budynków i rodzajów zabudowy.

▪ W zakresie wysokości budynków:

Analiza gabarytów wysokościowych budynków istniejących i lokalizowanych na terenie gminy potwierdza prawidłowość dotychczasowych ograniczeń wysokości budynków mieszkalnych i usługowych w terenach objętych ochroną na podstawie przepisów odrębnych, w szczególności przepisów o ochronie przyrody i przepisów Prawa lotniczego.

W związku z tym w kierunkach rozwoju należy zachować wysokości ustalone w dotychczas obowiązujących planach miejscowych lub ich projektach. Utrzymać należy zasadę, że wysokość budynków powinna być dostosowana do poziomu terenu lub położenia ich na obszarze gminy. Powstająca zabudowa powinna być wpisana w otaczający krajobraz przyrodniczy jak i kulturowy, który stanowi jeden z podstawowych walorów Gminy Zabierzów.

Materiały wyjściowe, przede wszystkim wnioski do Studium spowodowały konieczność rozważenia możliwości lokalizacji budynków wyższych od dotychczas

występujących na obszarze gminy. Analiza tego problemu wskazuje, że w ograniczonym zakresie taka możliwość istnieje i powinna być uwzględniona w kierunkach rozwoju. Możliwość taką stwierdza się, dla niektórych obszarów, gdzie nie obowiązują szczególne formy ochrony i wyłącznie dla zabudowy usługowej. Są to obszary znacznie zainwestowane lub przewidywane w polityce przestrzennej gminy do intensywnego zainwestowania w kierunku usługowym. W szczególności rozważyć należy lokalizację budynków wyższych w terenach tzw. „Business Parku” (gdzie wyższa zabudowa istnieje lub powstaje) oraz w otoczeniu lotniska. Przy ustalaniu gabarytów wysokościowych należy uwzględnić rzędne terenu od 230m n.p.m. do 240m n.p.m. Wstępnie określa się możliwość ustalenia maksymalnej wysokości budynków w wymienionych obszarach do 25m; na etapie kierunków rozwoju można rozważyć, czy na terenie przy lotnisku nie dopuścić budynków o wysokości do 30m. Dopuszczenie zabudowy o wyższych gabarytach winno wiązać się z zastrzeżeniem, że będzie to zabudowa o wysokich standardach architektonicznych, dostosowana do położenia w danym terenie.

Na pozostałych obszarach budynki usługowe o podobnych funkcjach powinny mieć gabaryty nie więcej niż 2-3 kondygnacje.

- W zakresie rodzajów zabudowy

Przeprowadzone analizy wykazują, że na terenie gminy Zabierzów, z uwagi na uwarunkowania historyczne, kulturowe, krajobrazowe i przyrodnicze nie powinna być lokalizowana zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna.

Podobnie elementem obcym dla tradycji gminy jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna szeregową a nawet bliźniaczą, powstająca w wielu miejscowościach gminy i powodująca faktyczną degradację jej podstawowych walorów.

W kierunkach rozwoju do Studium należy wprowadzić bezwzględny zakaz lokalizacji zabudowy wielorodzinnej (nieliczne, stare zespoły takiej zabudowy należy pozostawić do utrzymania z możliwością poprawy standardów, albo do przekształcenia w zabudowę jednorodziną). Celowym będzie wprowadzenie również zakazu dla zabudowy szeregową a nawet bliźniaczej – przy czym wskazane będzie poprzedzenie decyzji o wprowadzeniu takiego zakazu przeprowadzeniem konsultacji społecznych.

1.3.3. Ocena stanu istniejącego i wymogi jego ochrony.

Obszar gminy charakteryzuje się zróżnicowanym ukształtowaniem powierzchni terenu, na które składają się dolinki, rezerваты, przecinający Gminę Garb Tenczyński oraz bogate zasoby przyrodniczo-kulturowe.

Na obszarze gminy zlokalizowanych jest szereg zabytków architektury sakralnej i dworskiej, z zachowanymi historycznymi układami drożnymi i charakterystyczną zabudową. Walory te ulegają ciągłym przekształceniom. Naturalne cechy krajobrazu są zagrożone presją inwestycyjną stwierdzoną w tych terenach, głównie zainteresowaniem cieszy się sąsiedztwo cennych przyrodniczo dolinek i rezerwatów.

Gmina w całości znajduje się w terenach objętych ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody, na jej obszarze ustanowione są prawne formy ochrony w postaci Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego - Tenczyńskiego i Dolinek Krakowskich oraz ich otulin.

O stanie przestrzennym Gminy stanowią również takie elementy jak komunikacja oraz zlokalizowane w Balicach lotnisko o znaczeniu krajowym. Przez teren gminy przebiegają ważne trasy komunikacyjne: autostrada Kraków - Katowice z odejściem w kierunku Zakopanego, kolejowa trasa Kraków - Katowice ze stacjami w Rudawie i Zabierzowie oraz droga krajowa z Krakowa w kierunku Katowic, pozostały układ stanowią drogi lokalne i dojazdowe służące obsłudze komunikacyjnej poszczególnych miejscowości.

Układ sieci drożnej nie wpłynął znacząco na kształt obszaru Gminy. W ostatnich latach nie powstały nowe większe drogi.

1.4. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.

1.4.1. Rzeźba terenu.

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski według J. Kondrackiego Gmina Zabierzów znajduje się na granicy czterech regionów fizjograficznych (mezoregionów): Wyżyny Olkuskiej (341.32), Rowu Krzeszowickiego (341.33), Garbu Tenczyńskiego (341.34) należących do makroregionu Wyżyna Krakowsko – Częstochowska (341.3), podprowincji Wyżyna Śląsko – Krakowska (341) oraz do Obniżenia Cholerzyńskiego (512.32) należącego do makroregionu Brama Krakowska (512.3), podprowincji Północne Podkarpacie (512).

Rzeźbę obszaru charakteryzuje pasowość – główne formy terenu wydłużone są w pasy biegnące przez obszar gminy równoleżnikowo.

Wyżyna Olkuska to rozległy płaskowyż o falistej powierzchni, obcięty od południa stromą prostolinijną krawędzią o założeniu tektonicznym, która oddziela Wyżynę od położonego średnio 100 – 140 m niżej dna Rowu Krzeszowickiego. Krawędź (próg) Wyżyny Olkuskiej opada stromo (spadki lokalne do 70 %) na południe. Najbardziej wybitnym elementem rzeźby jest odcinek progu ciągnący się pomiędzy wylotami dolin Bolechowickiej i Kobylańskiej. Przecinają go doliny i wąwozy głęboko wcięte w bliską krawędzi część Wyżyny. Cztery najatrakcyjniejsze z nich, kolejno od zachodu to:

- Dolina Szklarki – Raclawki (w większości na terenie Gminy Krzeszowice, częściowo na terenie Gminy Zabierzów w miejscowości Radwanowice),
- Dolina Będkowska (na obszarze Gminy, w miejscowości Kobylany znajduje się jej południowa część),
- Dolina Kobylańska (na obszarze Gminy, w miejscowości Kobylany znajduje się jej południowa część),
- Dolina Bolechowicka (w miejscowości Karniowice).

Zbocza dolin urozmaicają liczne skałki wapienne. Niektóre z nich, silnie eksponowane widokowo tworzą silne akcenty, będące wręcz symbolami krajobrazowymi Gminy. Chodzi tu zwłaszcza o „Bramę Bolechowicką” – formę bramy skalnej, widocznej z wielu punktów i ciągów widokowych Gminy.

Rów Krzeszowicki przebiega z zachodu na wschód przez centralną część Gminy. W rzeźbie jego dna wyróżniają się dwie formy:

- płaskodennej doliny Rudawy o średniej szerokości 1 km – 1,5 km,

- wyższego poziomu dna Rowu Krzeszowickiego, ciągnącego się pasem o szerokości 2 – 3 km, między dnem doliny Rudawy na południu a progiem Wyżyny Olkuskiej na północy, o rzeźbie falistej, rozciętego płytkimi dolinami potoków – dopływów Rudawy, wypływających z dolin rozcinających wierzchovinę Wyżyny Olkuskiej;

Garb Tenczyński zajmuje południową część Gminy. Jest oddzielony od Rowu Krzeszowickiego stromym prostolinijnym progiem tektonicznym, wznoszącym się 110 – 140 m nad poziom doliny Rudawy. Dolny, spłaszczony stopień progu łagodnie obniża się do doliny Rudawy. Wierzchoviną Garbu tworzy falistą płaszczyznę, opadającą z niewielkim spadkiem w kierunku południowym. Rozcinają ją doliny krasowe spływających w kierunku południowo – wschodnim potoków: Brzoskwinki, Aleksandrowickiego, Burowskiego oraz przełomowy odcinek doliny Rudawy w rejonie Skały Kmity. Mają one formy podobne do dolin Wyżyny Olkuskiej, jednak są płytsze a zbocza mają mniejszy spadek. Niemniej i tu spotyka się na zboczach formy skalne. Mniejsze, suche dolinki mają charakter głębokich wąwozów. Od strony południowej Garb Tenczyński obcięty jest progiem terenowym (również o założeniu tektonicznym), najbardziej wyróżniającym się na środkowym odcinku pomiędzy Balicami a Brzoskwinią, gdzie jego wysokość względna dochodzi do 100m.

Obniżenie Cholerzyńskie znajdujące się w południowym fragmencie obszaru Gminy (Balice – port lotniczy i fragment Aleksandrowic). Teren jest łagodnie sfałdowany. Nieco większe zróżnicowanie zaznacza się w jego wschodniej części, gdzie różnica wzniesień między powierzchnią obniżenia, a płytko wciętą doliną Rudawy dochodzi do 30 m.

1.4.2. Geologia.

Obszar leży w południowo- wschodniej części monokliny śląsko-krakowskiej. Od północnego zachodu ograniczony jest antyklinalną formą grzbietu dębnickiego. Na głęboko zalegającym podłożu paleozoicznym obszarze zalegają utwory jury (piaszczysto- ilaste osady limniczne, ility, łowce, piaski, piaskowce i piaszczyste wapienia – jura środkowa; utwory wapienno-marglistych oraz różnych odmian wapieni – jura górna), kredy (wapienie i margle z glaukonitem oraz opoki), trzeciorzędu (utwory ilasto – margliste z gipsem, wapienie ility i piaski), czwartorzędowe (utwory piaszczyste, rzeczne, peryglacjalne, żwirowe, lessy, mady).

Współczesna budowa geologiczna jest wynikiem trzeciorzędowych ruchów tektonicznych związanych z fałdowaniem i nasunięciem Karpat Fliszowych. Spowodowało to spękania obszaru monokliny. Wzdłuż powstałych płaszczyzn uskoku, przesuujące się względem siebie bloki utworzyły szereg obniżień i wypiętrzeń nadając ostateczny obecny kształt budowie tego obszaru.

Ważniejsze jednostki tektoniczne to:

- płyta ojcowska w północnej części obszaru, zbudowana z utworów paleozoicznych, przykrytych utworami jury, kredy i lokalnie trzeciorzędu,
- rów krzeszowicki w centralnej części, będący głębokim obniżeniem tektonicznym o kierunku równoleżnikowym. Wypełniają go osady morskiego i lądowego miocenu, przykryte piaskami i glinami czwartorzędowymi,

- zrąb pasma tenczyńskiego zbudowany z wapieni oksfordu podścielonych skałami karbonu, częściowo przykrytych marglami kantonu,
- zapadlisko cholerzyńskie zbudowane z ilów wieku mioceńskiego, na których zalegają utwory czwartorzędowe, w tym lessy.

Zdecydowana większość obszaru Gminy pokryta jest utworami czwartorzędowymi. Naturalne odsłonięcia skał starszych spotykane są w stromych zboczach dolin, skałek i w korytach potoków, a odsłonięcia sztuczne w kamieniołomach i wykopach.

1.4.3. Wielkość i jakość zasobów wodnych.

1.4.3.1. Wody powierzchniowe.

Obszar Gminy jest położony w zlewni dwóch lewobrzeżnych dopływów Wisły: Rudawy i Sanki. Wododział powierzchniowy II rzędu pomiędzy tymi rzekami przebiega w obrębie Grzbietu Tenczyńskiego.

Rzeka Rudawa jest główną jednostką hydrograficzną Gminy. Jej zlewnia – od źródeł do zamknięcia przekrojem wodowskazowym w Balicach ma obszar 288,8 km², długość 31,59 km. Średni spadek Rudawy wynosi 5,6 %, a w obrębie dna Rowu Krzeszowickiego zmniejsza się do około 3%. Zlewnia północna (lewobrzeżna) Rudawy obejmuje cały obszar należący administracyjnie do Gminy Zabierzów. Jest ona odwadniana przez potok Krzeszówkę (po połączeniu z Rudawką tworzy Rudawę) oraz potoki Rudawkę (Szkłarka wraz z Raclawką), Będkówkę, Kobylankę, Bolechówkę, Kluczwodę i Wedonkę. Zlewnia południowa (prawobrzeżna) Rudawy jest odwadniana przez potok Borowiec oraz bezimienne cieki z rejonu Zabierzowa, Skały Kmity i Balic.

Południowo – zachodnia część obszaru Gminy, jest odwadniana przez potok Brzoskwinkę należący do rzeki Sanki.

Obszar Garbu Tenczyńskiego jest odwadniany do dorzecza Rudawy poprzez potoki Młynkę, Nielepicki, Oblaski, Balicki i Pasternik o długości od 1,5 km do 4 km o powierzchni zlewni od 3 do 12 km², a do dorzecza Sanki poprzez Brzoskwinkę i Potok Aleksandrowicki.

Do powierzchniowych wód stojących należy kilkanaście stawów gospodarczych (z hodowlą ryb) i innych sztucznych zbiorników wodnych, znajdujących się najczęściej w dolinach większych cieków stałych. Do większych zbiorników wodnych należą stawy rybne w rejonie Rząski i Szczyglic, zespół stawów hodowlanych w dolinie Będkowskiej, stawy w rejonie Aleksandrowic, Bolechowic i Ujazdu, Pisar, Młynki i Niegoszowic, zbiornik wodny w wyrobisku kamieniołomu w Zabierzowie. Z powodu małej pojemności zbiorniki te mają znikomą rolę w bilansie wodnym obszaru.

1.4.3.2. Jakość wód powierzchniowych.

Klasyfikacja jakości wód powierzchniowych (według 5 klas).

Według oceny jakości wód powierzchniowych w województwie małopolskim w roku 2006, wykonanej przez WIOŚ w Krakowie, w oparciu o nieobowiązujące rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 roku wprowadzające

klasyfikację dla prezentowania stanu wód powierzchniowych obejmującą pięć klas jakości tych wód stwierdzono, że:

- wody rzeki Rudawy, w punkcie pomiarowo – kontrolnym Podkamycze odpowiadają III klasie jakości wód (wody zadowalającej jakości);
- wody rzeki Krzeszówki, w punkcie pomiarowo – kontrolnym Pisary odpowiadają IV klasie jakości wód (wody niezadowalającej jakości);
- wody rzeki Szklarka, w punkcie pomiarowo – kontrolnym Rudawa odpowiadają III klasie jakości wód (wody zadowalającej jakości).

Ocena wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

Według oceny wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, wykonanej przez WIOŚ w Krakowie, w 2006 roku w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz.U. nr 204/2002 poz.1728) dla rzeki Rudawy, w punkcie pomiarowo-kontrolnym Podkamycze stwierdzono, że woda nie spełniała kategorii ogólnej wód A1, A2, A3. Stan ten utrzymuje się od roku 2005. W roku 2004 wody Rudawy odpowiadały kategorii A3.

Ocena stopnia eutrofizacji śródlądowych wód powierzchniowych.

Na podstawie oceny stopnia eutrofizacji śródlądowych wód powierzchniowych, wykonanej zg. z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. Nr 241/02 poz. 2093) stwierdzono, że w badanych rzekach, tj. w Rudawie, Krzeszówce i Szklarce zostały przekroczone wartości granicznych wskaźników stosowanych przy ocenie eutrofizacji. Stwierdzono tutaj także jeden z wyższych poziomów zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego, obserwowany wysokimi stężeniami azotanów.

1.4.3.3. Wody podziemne.

Piętra wodonośne występujące w obszarze Gminy mają różne zasięgi i znaczenia użytkowe. Można tu wydzielić piętro karbońskie, jurajskie, kredowe, trzeciorzędowe i czwartorzędowe.

W piętrze karbońskim warstwą wodonośną jest wąski pas wychodni wapienia węglowego ciągnący się w dolinie potoku Szklarki. W Gminie Zabierzów brak jest ujęć wody z tego piętra.

Zbiornik jurajskiego piętra wodonośnego ma charakter szczelinowy i szczelinowo- krasowy. Związany jest głównie z różnymi odmianami litologicznymi serii węglanowej jury górnej, a także z serią piaszczystych wapieni oraz piasków i piaskowców jury środkowej. Piętro jurajskie jest głównym źródłem zaopatrzenia Gminy w wodę.

Zasięg piętra kredowego ogranicza się do wschodniej części Gminy (część wschodnia rowu krzeszowickiego, w obrzeżeniu północnym rowu w rejonie Więckowic, Kobylan, Bolechowic). Występuje w marglach, wapieniach i opokach kredy górnej.

Trzeciorzędowe piętro wodonośne związane jest z utworami piaszczystymi warstw wielickich. Ze względu na znikomy stopień zawodnienia i ograniczony zasięg warstw piaszczystych, piętro to nie ma praktycznego znaczenia.

Czwartorzędowe piętro wodonośne związane jest głównie z Rowem Krzeszowickim i jego bezpośrednim otoczeniem, doliną kopalną w Obniżeniu Cholerzyńskim (wypełnioną piaszczysto – żwirowymi utworami peryglacialnymi), z dolinami dopływów Rudawy oraz lokalnie z różnymi miejscami obszaru w zagłębieniach lub większych wymyciach krasowych.

1.4.4. Gleby.

Na terenie Gminy występują gleby zróżnicowane rodzajowo, gatunkowo i typologicznie:

- Pseudobielicowe - wytworzone z lessu, piasków i gliny,
- Gleby brunatne – powstałe ze wszystkich skał macierzystych występujących na terenie gminy lessów oraz z utworów mieszanych, zasobnych w węglan wapnia skał macierzystych, w miarę żyzne, powstają w miejscach, powrastanych przez lasy liściaste oraz mieszane;
- Czarnoziemy – utworzone z utworów lessowych zasobnych w węglan wapnia pod wpływem roślinności łąkowo – stepowej, sprzyjającej nagromadzeniu się próchnicy,
- Rędziny - powstają na wapieniach podlegających wietrzeniu, a poziom próchnicy zalega w nich na skale macierzystej, dość urodzajne,
- Mady – (gleby aluwialne)- powstają w dolinach rzecznych, a złożone są z drobnych cząstek materiału, nanoszonego przez rzekę; zawierają dużo próchnicy,
- Gleby glejowe – wytworzone z utworów deluwialnych w obniżeniach terenu o słabym odpływie wód gruntowym przy stałym nadmiarze wilgoci spowodowanej wysokim poziomem wód gruntowych.

Obszary Wyżyny Krakowskiej pokrywa gruby, nieraz kilkumetrowy płaszcz lessów, który stał się materiałem tworzącym wysoko cenione gleby lessowe. Powstałe w ten sposób gleby zaliczane są do gleb o wysokiej klasie bonitacyjnej I – III, przydatne są dla upraw wszelkich roślin użytkowych hodowanych w naszych warunkach klimatycznych. Gleby występujące w zwartych kompleksach, na obszarach o niewielkich spadkach są łatwe w uprawie i stosowaniu czynności agrotechnicznych.

Na obrzeżach zwartych kompleksów w/w klas obserwuje się procesy zmywania, narastanie procentu spadku terenu, warstwa gleby staje się cieńsza i łatwiej ulega degradacji. Występuje zjawisko gleby niecałkowitej przeważnie na podłożu wapiennym. Wzrastają trudności uprawy roli i ograniczenie asortymentu uprawianych roślin. Występują niekorzystne stosunki wodne, nadmierne spadki i erozja powodują zmianę sposobu użytkowania z upraw polowych na trwały użytek zielony (pastwisko, łąka).

Wyżyna Krakowska charakteryzuje się przewagą gleb dobrych i bardzo dobrych, a w związku z tym istnieje niewielka potrzeba zadarniania.

W skutek procesów wietrzenia z pojawiających się wśród lessów skał wapiennych powstały gleby rędzinowe o przeciętnych cechach uprawowych – klasa III-IV. Płytkie

piaski występujące na wapieniach są mało przydatne rolniczo i tworzą grunty klas V i VI.

Szeroka dolina rzeki Rudawy wytworzyła duże kompleksy łąkowe położone w niższych partiach doliny - klas III-IV - powstały na ciężkich madach, trudno przepuszczalnych, występujących w miejscach długostagnujących wód – na zalewiskach. Na wyższych terasach rzeki struktura mad pozwala na uprawy polowe - klasy I – III, występują tu mady pyłowe o dużej miąższości na przepuszczalnym podłożu (piasku, żwiru)

Niemal cały teren odznacza się podatnością na degradację naturogeniczną i uprawową.

W okresach roztopów wiosennych oraz nawałnych deszczy występują procesy denudacyjno – erozyjne o charakterze zmywowym. Charakterystyczne jest przemieszczanie się warstw przypowierzchniowych (spęływanie) zwłaszcza w obrębie stoków i zboczy niezadarnionych i nie pokrytych trwałą roślinnością drzewiastą, niesprzyjające ukształtowanie terenu, jego budowa geologiczna, a także warunki meteorologiczne.

Na terenie gminy nie występuje problem skażenia metalami ciężkimi w stopniu wymagającym zabiegów rekultywacyjnych.

1.4.5. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna.

1.4.5.1. Gospodarka rolna.

Analizując dotychczasową politykę rolną w Gminie Zabierzów można wskazać elementy, które stanowią potencjalne możliwości rozwoju tej funkcji jak i elementy niekorzystne.

Do elementów korzystnych należą:

- wysoki udział użytków rolnych (5 288 ha) – około 53%,
- wysoki 80% udział gleb klas bonitacyjnych I-III,
- wysoki poziom waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

Wyszczególnienie	Wskaźnik bonitacyjny
jakość i przydatność rolnicza gleb	90,9 pkt.
agroklimat	11,0 pkt.
rzeźba terenu	3,4 pkt.
warunki nawodnienia gleb	4,2 pkt.

- wysoki udział ziemi sektora publicznego sprzyja przejęciu przez Gminę określonych funkcji w zakresie potrzeb badań naukowych i postępu rolniczego prowadzonych przez zlokalizowane w jej obszarze placówki naukowe i ośrodki,
- bardzo korzystny rozłóg pól – średnio 2 działki na gospodarstwo,
- bliskość Krakowa jako wielkiego rynku konsumentów artykułów spożywczych.

Do elementów niekorzystnych zaliczyć należy:

- duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych oraz duży udział działek rolniczych tj. obszarów poniżej 1,0 ha (76,3%),
- występujące powszechnie zjawisko erozji gleb,

- ogólną tendencję do odchodzenia od rolniczego wykorzystywania gruntów na rzecz funkcji mieszkaniowej i usługowej.

Użytki rolne Gminy Zabierzów stanowią 53,1% powierzchni Gminy. W strukturze użytków rolnych dominują grunty orne – 81,7%. Łąki zajmują 10,2 % powierzchni użytków rolnych, pastwiska – 4,2% oraz sady – 3,9%.

Tabela 2. Struktura użytków rolnych w Gminie Zabierzów.

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	% w odniesieniu do użytków rolnych ogółem
Grunty orne	4 323	81,7
Sady	205	3,9
Łąki	538	10,2
Pastwiska	222	4,2
Użytki rolne ogółem	5 288	100

źródło wg danych GUS; stan 2005 r.

W Gminie Zabierzów gleby klasy bonitacyjnej I - III, stanowią około 80% użytków rolnych, gleby klasy IV stanowią około 15%, a gleby klasy V-VI tylko około 5% .

Tabela 3. Klasyfikacja gleb Gminy Zabierzów

L.p.	Wyszczególnienie	miernik	Klasy gleb						Razem
			I	II	III	IV	V	VI	
1.	Grunty orne	ha	13	692	2889	633	91	5	4323
		%	0,3	16,1	66,8	14,6	2,1	0,1	100
2.	Sady	ha		32,3	139,2	29,6	4		205
		%		15,7	67,9	14,5	1,9		100
3.	Łąki	ha	0,8	106	269	118,7	36,7	6,8	538
		%	0,1	19,7	50,0	22,1	6,8	1,3	100
4.	Pastwiska	ha	6,3	52,7	49	27	25	62	222
		%	2,8	23,7	22,1	12,2	11,3	27,9	100
	Razem	ha	20,1	883	3346,2	808,3	156,7	73,8	5288

Duży wpływ na rolnicze wykorzystanie przestrzeni produkcyjnej ma rzeźba terenu. W Gminie Zabierzów wyodrębnia się:

- tereny bardzo korzystne dla potrzeb produkcji rolnej

Tereny płaskie obszarów równinnych, tereny płaskie szerokich dolin rzecznych (powyżej 300 m szerokości) oraz bardzo słabe stoki o nachyleniu nie większym niż 3°. Tereny takie występują na większych obszarach w dolinie Rudawy we wsiach: Zabierzów, Szczyglice, Bolechowice, Więckowice, Kochanów, Niegoszowice, Rudawa i Pisary.

- tereny korzystne dla potrzeb produkcji rolniczej

Stoki o nachyleniu 3,1 - 6°, wąskie doliny rzeczne (do 300 m szerokości), szerokie doliny nieckowate (powyżej 50m) oraz tereny płaskie i bardzo słabe stoki przeciętne licznymi wąwozami. Obszary te występują na terenie całej Gminy, oprócz wsi Kochanów.

- tereny średnio korzystne dla potrzeb produkcji rolniczej

Stoki o nachyleniu od 6,1 – 10 °, wąskie doliny nieckowate (do 50 m szerokości oraz stoki o nachyleniu od 3,1- 6°, ale z licznymi wąwozami. Występują na terenie całej

Gminy (z wyjątkiem wsi Kochanów) i zajmują największą powierzchnię użytków rolnych.

▪ tereny niekorzystne dla potrzeb produkcji rolniczej

Stoki o nachyleniu powyżej 15° oraz stoki mniejsze, od 10,1-15°, ale pocięte wąwozami. Na terenie Gminy występują w Nielepicach, Młynce, Brzostkowi, Kobylanach, Karniowicach, Bolechowicach i Zelkowie.

Obszar Gminy ma dobrze rozwiniętą sieć rzeczną, dobrze rozwinięty system wód gruntowych i system melioracji, co w większości zabezpiecza potrzeby wodne roślin

Odnośnie zjawisk niekorzystnych dla rozwoju rolnictwa w obszarze Gminy Zabierzów należy wymienić występujące powszechnie zjawisko erozji gleb (wietrznej, wąwozowej, wodnej powierzchniowej). Niemal cały teren Wyżyny Krakowskiej odznacza się podatnością na degradację naturogeniczną i uprawową. Niewłaściwe użytkowanie gruntów, niewłaściwe stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin są głównymi czynnikami antropogenicznymi powodującymi niszczenie gleb. W okresach roztopów wiosennych oraz nawałnych deszczy występują procesy denudacyjno – erozyjne o charakterze zmywowym (pokrywa lessowa). Przemieszczanie się warstw przypowierzchniowych (osuwiska, spłyzywanie) zwłaszcza w obrębie stoków i zboczy nie pokrytych trwałą roślinnością drzewiastą, sprzyjają ukształtowanie terenu, jego budowa geologiczna, a także warunki meteorologiczne.

Kolejnym niekorzystnym zjawiskiem dla rolnictwa jest nadmierne rozdrobnienie gospodarstw rolnych oraz duży udział działek rolniczych, tj. obszarów poniżej 1,0 ha (77,7%).

W produkcji zwierzęcej zdecydowanie dominuje chów drobiu.

Na terenie Gminy Zabierzów działają placówki naukowo – badawcze Akademii Rolniczej i Instytutu Zootechniki dysponujące znacznym majątkiem zarówno pod względem zainwestowania kubaturowego i urządzeń jak i liczącej się wielkości areалу rolnego, posiada swą siedzibę Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego (w Karniowicach).

Na dotychczasowy rozwój rolnictwa zasadniczy wpływ miały uwarunkowania zewnętrzne, a mianowicie:

- bogate dziedzictwo historyczne i kulturowe regionu – Małopolski,
- ograniczone środki i kompetencje samorządu terytorialnego,
- brak systemu promocji produktów z regionu Małopolski,
- niski stopień integracji rolnictwa z gospodarką.

Ze względu na nieopłacalność prowadzenia gospodarki rolnej przede wszystkim w gospodarstwach o małej powierzchni, zmniejsza się sukcesywnie liczba gospodarstw rolnych w Gminie. Analiza danych statystycznych oraz analiza wniosków złożonych do Studium potwierdzają, że w Gminie Zabierzów następuje wyraźnie zjawisko „odchodzenia” od działalności rolniczej na rzecz przede wszystkim szeroko rozumianej działalności usługowej, usługowo – produkcyjnej. Jest to tendencja trwała a jej skutkiem będzie postępująca zmiana w użytkowaniu gruntów rolnych i wykorzystywanie ich na cele zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

1.4.5.2. Gospodarka leśna.

W obszarze Gminy występują drzewostany, które pod względem klasyfikacji leśnej zalicza się w zdecydowanej większości do dwóch podstawowych grup siedliskowo roślinnych – lasu wyżynnego i boru mieszanego świeżego. Pod względem fitosocjologicznym zróżnicowanie siedliskowe odpowiada trzem zbiorowiskom leśnym Wyżyny Krakowskiej: różnym postaciom lasu bukowego, grądowi i zbiorowisku boru mieszanego i świeżego.

Lasy pokrywające obszar Gminy Zabierzów należą do najbardziej cennych elementów krajobrazowych w środowisku naturalnym, typowym dla zrębowego obszaru południowej części Wyżyny Krakowskiej. Pod względem składu gatunkowego, drzewostany cechują się jeszcze nieznacznym stopniem antropogenicznego przekształcenia. Jedynym praktycznie dostrzegalnym elementem degradacji jest zwiększony udział sosny zwyczajnej w siedliskach typowo lasowych.

Nadleśnictwo Krzeszowice w odniesieniu do drzewostanów znajdujących się w obecnych granicach gminy preferuje ochronny typ gospodarki leśnej. Występuje tu zdecydowana przewaga powierzchniowego zasięgu drzewostanów najbardziej cennych z punktu widzenia zasad zachowania istotnych krajobrazowych i środowiska naturalnego. Drzewostany znajdujące się w granicach Gminy zajmują siedliska zasobne i wysoko produktywne.

Bliższą analizę istotnych z punktu widzenia kształtowania się walorów środowiska przyrodniczego Gminy, można uzyskać w oparciu o analizę wybranych średnioważonych elementów taksacyjnych uzyskanych z Planu Urządzenia Lasu sporządzonego na lata 2002- 2011 dla Nadleśnictwa Krzeszowice. Biorąc pod uwagę ochronną funkcję zbiorowisk leśnych jak i ich walory krajobrazowe najbardziej istotne informacje uzyskuje się w oparciu o charakterystykę struktury wieku, wysokości i pierśnicy. Zasobność drzewostanów a także bonitacja siedliskowa mają istotne znaczenie w przypadku drzewostanów typowo produkcyjnych. Ta ich funkcja na obszarze Gminy jest funkcją podrzędną. Zastawienie wyliczonych średnioważonych elementów taksacyjnych zamieszczono w tabeli 4.

Tabela 4. Średnioważone elementy taksacyjne (obliczenia własne na podstawie danych z Planu Urządzenia Lasu).

Oddział nr	Powierzchnia leśna Zalesiona (ha)	Wiek (lat)	Pierśnica (cm)	Wysokość (m)
Drzewostany I- III klasy wiekowej (0- 60 lat)				
17	33,94	58,7	26,3	18,3
188	26,60	58,8	24,7	16,5
233	22,81	55,6	23,6	18,7
Drzewostany IV klasy wiekowej (61- 80 lat)				
12	18,63	78,6	17,8	19,9
16	26,92	75,4	31,9	23,1
19	11,94	66,0	26,0	20,8
21	8,93	74,6	22,2	20,5
22	27,44	78,2	25,9	17,5
26	26,27	70,4	22,4	20,3
27	29,23	71,8	24,6	19,4
179	4,09	73,3	25,0	19,8

194	20,52	75,9	31,0	18,9
198	14,70	78,9	32,9	22,2
204	7,91	75,3	23,9	22,0
207	4,08	68,1	24,2	20,5
208	0,69	66,0	20,4	16,6
218	24,58	77,5	30,7	22,4
220	26,75	69,8	27,2	19,9
223	20,70	69,5	22,7	18,4
224	25,07	77,7	31,8	24,2
228	39,52	71,6	33,5	23,5
230	28,72	79,7	35,8	26,3
231	20,78	77,7	32,2	24,0
232	33,12	77,6	32,3	24,4
234	15,04	74,8	28,2	21,3
235	18,30	65,2	27,6	20,9
238	18,89	74,0	29,3	20,8
240	28,93	69,1	29,4	21,9
247	11,52	73,0	29,0	22,0
248	15,39	61,0	30,3	25,1
249	7,88	68,9	28,6	19,6
251	11,95	73,1	22,6	18,0
Drzewostany V klasy wiekowej (80- 100 lat)				
2	6,79	91,8	25,9	21,4
13	12,77	81,7	36,7	27,7
14	20,29	80,1	28,4	23,4
15	19,96	81,0	27,6	20,7
20	31,68	99,2	23,6	21,8
23	18,84	84,4	29,9	23,4
24	26,21	84,0	27,5	21,6
25	19,87	93,5	26,9	22,3
187	30,91	85,7	28,4	16,9
189	21,99	91,3	38,5	25,3
219	24,09	87,6	34,1	21,3
221	22,91	84,1	28,8	12,0
222	24,62	90,9	31,4	22,6
226	29,47	88,4	22,7	24,1
227	19,52	88,1	39,6	21,4
229	18,15	84,0	35,7	26,6
336	18,40	88,8	34,5	13,1
237	25,25	80,3	30,8	20,9
240a	10,50	99,0	39,3	25,9
241	20,46	86,0	33,0	25,2
242	30,88	91,8	34,7	25,1
243	21,46	99,8	32,9	23,9
244	19,94	80,2	30,6	22,3
245	21,25	84,0	34,1	24,1
246	29,59	80,4	33,7	24,3
239	23,98	95,2	29,0	21,9
252	26,47	97,1	30,6	26,1
Drzewostany VI klasy wiekowej (>100 lat)				
3	19,64	105,0	30,6	23,9
18	33,10	101	35,4	22,3
186	12,01	108,0	32,1	20,0

193	25,66	117,0	44,4	24,9
203	1,68	112,0	40,3	23,2
225	28,2	111,9	34,6	24,3
250	26,2	111,2	35,5	24,7

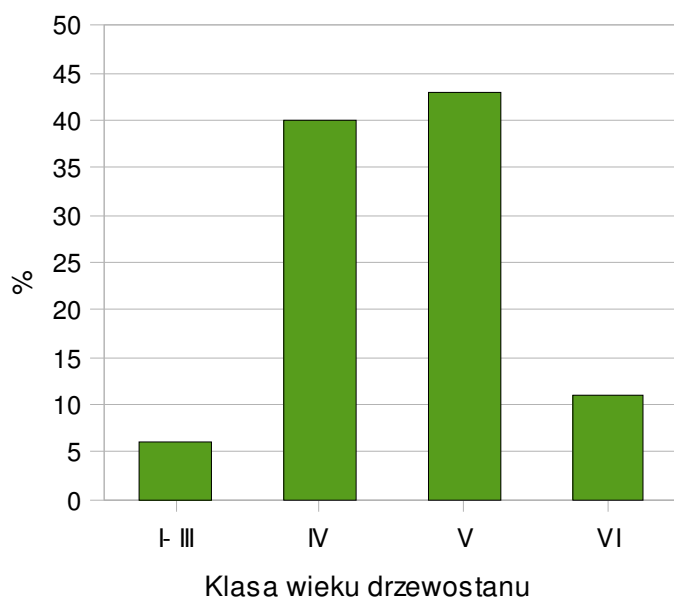
Poniżej zamieszczono zbiorcze zestawienie przeciętnych wartości średnioważonych elementów taksacyjnych.

Tabela 5. Zbiorcze zestawienie przeciętnych wartości średnioważonych elementów taksacyjnych (obliczenia własne na podstawie danych z Planu Urządzenia Lasu).

Charakterystyka		Średnioważone elementy taksacyjne		
Klasy Wieków	Powierzchnia leśna (ha)	Wiek (lata)	Pierśnicy (cm)	Wysokość (m)
I- III	83,35	57,70	24,8	17,8
IV	548,49	72,85	27,6	21,2
V	596,25	88,09	21,4	22,4
VI	146,49	109,44	36,1	23,3

Procentowy udział drzewostanów poszczególnych klas wieku w ogólnej powierzchni leśnej Gminy Zabierzów przedstawiono na schemacie nr 1.

schemat nr 1 Procentowy udział drzewostanów poszczególnych klas wieku w ogólnej powierzchni leśnej Gminy Zabierzów.

Charakterystyka istotnych cech drzewostanów w odniesieniu do ich roli w środowisku naturalnym Gminy. Z przeprowadzonej w oparciu o dane z dokumentacji „Plan urządzenia lasu” analizy (najbardziej istotnych punktu widzenia ogólnej charakterystyki drzewostanów) średnioważonych elementów taksacyjnych wysuwają się następujące wnioski:

- Na obszarze Gminy Zabierzów występuje zdecydowana przewaga powierzchniowego zasięgu drzewostanów najbardziej cennych z punktu widzenia zasad zachowania istotnych cech krajobrazowych i środowiska naturalnego. Drzewostany IV, V i VI klas wieku (bliskorębne, rębne i starodrzewia) zajmują 94% powierzchni leśnej zalesionej. Pozostałe około 6 %

przypada na drzewostany młodsze. Średnioważony wiek tych ostatnich wynosi 57,7 lat. Świadczy to o ochronnym typie gospodarki leśnej.

- Drzewostany znajdujące się w granicach gminy zajmują siedliska zasobne i wysoko produktywne.

1.4.7. Roślinność naturalna.

Zbiorowiska leśne

Lessowe wierzchowiny zajmują głównie **bory mieszane** (*Pino- Quercetum*), o wielogatunkowym drzewostanie (sosna, dąb z domieszką brzozy, graba, buka, osiki, jarzębiny i innych), bogatej warstwie podszytu i runa, w którym zwraca uwagę wysoka paproć orlica pospolita (dorasta do 2 m). W niższej warstwie dominuje borówka czarna, majownik dwulistny, szczawik zajęczy i in.

Na zboczach dolin i wąwozów, na wzgórzach oraz w otoczeniu ostańców wapiennych występują **grądy**, tj. wielogatunkowe lasy liściaste (*Tilio- Carpinetum*). Ich drzewostan jest wielogatunkowy. Najczęściej dominują graby i lipy (szerokolistna i drobnolistna), a obok nich występują dąb (bezszypułkowy i szypułkowy), klon, jawor, a domieszkowo także buk, wiąz, brzoza brodawkowata, jesion, olsza czarna, jarzębina, jodła, sosna, modrzew i świerk. Warstwa podszytu jest tworzona przez leszczynę, trzmielinę, dereń, wiciokrzew i inne, a charakterystycznymi gatunkami dla runa są: gwiazdnica wielokwiatowa, jaskier kaszubski, zawilec żółty, przylaszcza pospolita.

Najbardziej cennymi zespołami leśnymi w Gminie są buczyna karpacka i jaworzyna górska, tj. lasy górskie.

Żyzna buczyna karpacka (*Dentario glandulosae-Fagetum*) jest typowym zespołem górskim o reliktowym charakterze w Gminie Zabierzów, jak i na całej Wyżynie Krakowskiej. Zajmuje zawsze siedliska chłodne i cieniste. Jej występowanie stwierdzono koło Kochanowa oraz w Dolinie Kluczwody. W drzewostanie panuje buk, a towarzyszy mu jodła i jawor. W podszycie element górskie jest reprezentowany przez bez koralowy, a w runie przez żywiec gruczołowaty, paprotnik kolczysty, parzydło leśne, przetacznik górski.

W Dolinach Kluczwody i Będkowskiej oraz w rejonie Nielepic spotkać można **ciepłolubną buczynę naskalną** (*Carci-Fagetum*), zwaną buczyną storczykową (od rosnących w jej runie storczyków). Ciepłolubna buczyna zajmuje siedliska szczególnie silnie nasłonecznione i suche, strome i skaliste zbocza. Wpływa to na panujące w drzewostanie buki, które wytwarzają zwykle formy skarłowaciałe, niemal krzewiaste. Podobny pokrój mają występujące domieszkowo graby, dęby i lipy. W warstwie krzewów często występuje wawrzynek wilczełyko oraz irga czarna, a w runie storczyki (buławniki- mieczolistny, wielokwiatowy i czerwony; kruszczyki- szerokolistny, rdzawoczerwony), podkolan biały, gnieźnik leśny, żłobik koralowy, konwalia majowa, lilia złotogłów, dzwonek brzoskwiniolistny, naparstnica wielokwiatowa, kokoryczka wonna, ciemniejszy lekarski, okszyk szerokolistny.

Kolejnym zespołem lasów bukowych spotykanych na obszarze Gminy (na Garbie Terczyńskim koło Nielepic, w Dolinie Kluczwody) jest **kwaśna buczyna niżowa** (*Luzulo pilosae- Fagetum*). Domieszką panującego buka jest sosna, sporadycznie jodła. Warstwa podszytu jest skąpa, a w runie dominuje borówką czernica, kosmatka owłosiona, majownik dwulistny.

W rejonie Kochanowa- Nielepic stwierdzono obecność **jaworzyny górskiej** (*Phyllitido- Aceretum*). Jest to osobliwy, reliktowy las górski zajmujący najbardziej

chłodne, ocienione, i wilgotne osypiska gładów wapiennych u północnych podnóży wielkich ścian skalnych. Drzewostan tworzą stare jawory z domieszką buka, lipy szerokolistnej i jesionu. W bujnym i wyraźnie dwuwarstwowym runie najbardziej charakterystycznym gatunkiem jest paproć jęczyznik zwyczajny. Warstwę wyższą tworzą okazale byliny: miesięcznica trwała, pokrzywa zwyczajna, starzec gajowy, czyściec leśny. W warstwie niższej dominują szczyr trwały, żywiec gruczołowaty, marzanka wonna, górski paprotnik kolczysty. Gatunki naskalne reprezentuje np. paprotka zwyczajna, zanokcica skalna, kozłek trójlistkowy i zanokcica zielona.

W obszarze Gminy spotykane są również zbiorowiska łągowych lasów liściastych- **wielogatunkowy łąg** (związek *Alno- Padion*) występujący w Dolinie Kluczwody i w Wąwozie Bolechowickim. Jego drzewostan jest urozmaicony. Dominuje olsza czarna, a obok niej rosną jawor, jesion, wiąz, lipa, grab i czerecha.

W rezerwacie Skała Kmity (przełom rzeki Rudawy przez Garb Terczyński) występuje ols bagienny z panującą w drzewostanie olszą czarną tworzącą charakterystyczne kępy, pomiędzy którymi w błotnistych, podtopionych zagłębieniach panuje roślinność typowo bagienna.

Roślinność nieleśna

– Zbiorowiska łąkowe

Najbardziej rozpowszechnionymi zbiorowiskami łąkowymi są łąki świeże (*Arrhenatheretum medioeuropaeum*). Jest to najcenniejszy gospodarczo typ łąk naturalnych. W skład ich wchodzi trawy (kostrzewa czerwona, wiechlina łąkowa, rajgras wyniosły, konietlica łąkowa, kupkówka zwyczajna), dwuliścienne byliny: bodziszek łąkowy, pępawa dwuletnia, złocień właściwy oraz licznie rośliny motylkowate. Zbiorowiska te występują w dolinie Rudawy i w dolinach jej bocznych dopływów. Siedliska łąk świeżych występują także często na siedliskach porolnych.

Na terenie Gminy podrzędnie występują także:

- łąki rdestowe (*Cirsio- Polygonetum*) z masowo występującym rdestem węzownikiem (Dolina Rudawy koło Zabierzowa),
- łąki ostrożeńowe (*Cirietum rivularis*) z licznym wysokim ostrożniem łąkowym (*Cirsium rivulare*) - na niewielkich powierzchniach stale podtopionych,
- pastwisko życiowo - grzebienicowe (*Lolio-Cynosuretum*), które w chwili obecnej może znajdować się w stadium recesji ze względu na ograniczenie wypasu bydła.

– Kserotermiczne murawy i zarośla

Wykształciły się na nasłonecznionych zboczach na suchym podłożu wapienny. W Gminie Zabierzów są to silnie usłonecznione obszary progu Wyżyny Krakowskiej, odsłonięte skałki wapienne w obrębie Wyżyny Krakowskiej oraz południowe stoki Garbu Tenczyńskiego. Występują tu:

Murawa z kostrzewą bladą (*Festucetum pallentis*): ma charakter zespołu pionierskiego i jest najważniejszym, początkowym ogniwem zarastania skał. Dominują w niej sinozielone kępy kostrzewy bladej (*Festuca pallens*) grupującej się w szczelinach i na drobnych półkach skalnych, pokrytych warstewką gleby. Kostrzewie towarzyszą typowi przedstawiciele sukulentów: rojnik pospolity oraz rozchodniki – ostry szczyrzątkowy oraz wielki oraz inne charakterystyczne dla tego zbiorowiska gatunki: czosnek skalny, oleśnik górski, jastrzębiec siwy oraz liczne mchy i porosty.

Rośliny naczyniowe reprezentuje kozłek trójlistkowy, a w Dolinie Będkowskiej występuje dodatkowo skalnica gronkowa.

Kwiecista murawa kserotermiczna (*Origano-Brachypodietum*): zajmuje niezalesione partie słonecznych zboczy i niezbyt nachylone części masywów skalnych charakteryzujących się występowaniem płytkich (20-30 cm) gleb. Licznie występują tu trawy: kłosownica pierzasta, wiechlina łąkowa i kostrzewa bruzdkowana oraz różnobarwne kwiatostany okazałych bylin: żółto kwitnące dziewanny- austriacka i firletkowa, dziurawiec zwyczajny, posłonek pospolity), różowo i czerwono kwitnące cieciora pstra, lebiodka pospolita, bodziszek czerwony, konieczyna dwukłosowa oraz fioletowo: przetacznik pagórkowy, dzwonki- brzoskwiniolistny, syberyjski, skupiony oraz jednostronny.

W Dolinie Kluczwody i Będkowskiej występują rozległe płaty muraw, w których dominuje oman wąskolistny.

Kserotermiczne zarośla (*Peucedano cervariae- Coryletum*): tworzy je kilka gatunków krzewów: leszczyna, dereń świdwa, trzmielina brodawkowa, szakłak pospolity oraz pojedyncze skarłate okazy drzew- głównie dębów, graba, lipy i buka.

– Roślinność potoków i źródeł krasowych

Dna potoków, których cechą jest niska temperatura, silne natlenienie i duża zawartość dwutlenku węgla w wodzie pokrywają liczne gatunki glonów i sinic, a przede wszystkim roślin naczyniowych osiągających większe rozmiary. W odpływach źródeł oraz w górnych odcinkach potoków rozwija się szuwar z manną fałdowaną, potoczniakiem, przetacznikami.

Rośliny chronione

Na podstawie Atlasu **Flora Cracoviensis Secunda** zawierającym informację o rozmieszczeniu roślin naczyniowych w okolicach Krakowa w obszarze Gminy Zabierzów występują stanowiska dziko występujących roślin objętych ochroną ścisłą takich jak: podejżrzon księżycowy, paprotka zwyczajna paprotnik kolczysty, skrzyp olbrzymi, widłak goździsty, dzwonek syberyjski, fiołek bagienny, centuria nadobna, centuria pospolita, goryczuszka orzęsiona, rojownik pospolity, orlik pospolity, tojad mołdawski, zawilec wielkokwiatowy, rukiew wodna, parzydło leśne, róża francuska, naparstnica zwyczajna, wawrzynek wilczętyko, miodownik melisowaty, zaraza przytuliowa, zaraza goryczelowata, zaraza czerwona, aster gawędka, dziewięciśł bezłodygowy, śnieżyczka przebiśnieg, ciemiężycza zielona, lilia złotogłów, śniadek baldaszkowaty, buławnik wielkokwiatowy, buławnik mieczolistny, gnieźnik leśny, kruszczyk rdzawoczerwony, kruszczyk szerokolistny, kruszczyk siny, kukulka plamista, kukulka szerokolistna, listeria jajowata, obuwik pospolity, podkolan biały, storczyk męski nakrapiany, perłówka siedmiogrodzka, rojnik pospolity oraz objętych ochroną częściową: bluszcz pospolity, kopytnik pospolity, przytulia wonna, wilżyna bezbronna, pierwiosnek lekarski, pierwiosnek wyniosły, kalina koralowa, porzeczka czarna, kruszyna pospolita, barwinek pospolity, konwalia majowa.

Obszary leśne jako obszary o najwyższych lokalnie zasobach przyrodniczych oraz obszary o wysokich zasobach biocenotycznych (zbiorowiska łąkowe, cieki wodne z obudową biologiczną) tworzą korytarze ekologiczne służące do zachowania lub odtworzenia dróg migracji gatunków.

1.4.7. Powietrze atmosferyczne.

Na stan jakości powietrza w Gminie Zabierzów wpływa wiele czynników, z których najistotniejszymi są: niska emisja z lokalnych kotłowni i palenisk indywidualnych, zanieczyszczenia przemysłowe i energetyczne spoza terenu gminy (z województwa śląskiego, z terenu Skawiny i Krakowa), zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego, występujące szczególnie w sąsiedztwie drogi krajowej nr 79 Kraków – Katowice, oraz autostrady A4 Kraków- Katowice oraz w mniejszym stopniu emisje z zakładów zlokalizowanych na obszarze Gminy.

Jakość powietrza w województwie małopolskim oceniana jest corocznie. Wynikiem jest klasyfikacja stref wykonana dla kryterium ochrony zdrowia i kryterium ochrony roślin.

Zgodnie z klasyfikacją dla kryterium ochrony zdrowia Gmina Zabierzów (strefa krakowsko- wielicka) została zakwalifikowana do strefy C. Z ocenianych jedenastu substancji (SO₂, NO₂, CO, benzen, Pb, As, Cd, Ni, ozon, PM₁₀, B(a)P) stężenia PM₁₀ (pył zawieszony) i B(a)P (benzo(a)piren) były powyżej poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji (z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w RMŚ w sprawie dopuszczalnych poziomów) i poziomów docelowych, co spowodowało zaliczenie ich do strefy C.

Z uwagi na przekroczenie dopuszczalnej częstości przekraczania poziomu dopuszczalnego 24- godzinnych stężeń oraz przekroczenia dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM₁₀ w roku kalendarzowym, przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w roku kalendarzowym, biorąc pod uwagę kryterium ochrony zdrowia strefa krakowsko – wielicka (obejmująca m.in. obszar Gminy Zabierzów) została zakwalifikowana do programu ochrony powietrza.

Zgodnie z klasyfikacją dla kryterium ochrony roślin strefa krakowsko- wielicka została zakwalifikowana do strefy A. Oceną objęto trzy substancje - SO₂, NO₂, ozon, których poziomy stężenie nie przekroczyły poziomów dopuszczalnych (z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w RMŚ w sprawie dopuszczalnych poziomów) i poziomów docelowych. Tym samym strefa nie została zakwalifikowana do opracowania programów ochrony powietrza.

1.4.8. Ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

1.4.8.1. Parki krajobrazowe.

Na terenie Gminy Zabierzów znajdują się Tenczyński Park Krajobrazowy oraz Park Krajobrazowy Dolinki Krakowskie, należące do Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego.

Tenczyński Park Krajobrazowy zajmuje powierzchnię 13 658,1 ha. Obejmuje Garb Tenczyński, Puszcę Dulowską i Rów Krzeszowicki. W gminie Zabierzów obejmuje obszar 4384,2 ha, co stanowi około 44 % powierzchni gminy. W parku znajduje się pięć rezerwatów przyrody. Jeden z nich – Skała Kmity, położony jest na terenie gminy.

Park Krajobrazowy Dolinki Krakowskie obejmuje zlewnię lewobrzeżnych dopływów Rudawy oraz dolną część Doliny Pądnika. Charakterystycznym elementem rzeźby parku jest rozległa wierzchowina, ponad którą górują białe, wapienne skałki, zwane ostańcami, wśród nich Skałka (o wysokości 512,8 m n.p.m.) będąca najwyższym wzniesieniem na całej Jurze. Z wierzchowiny spływają na południe potoki, tworząc malownicze skalne doliny, od których pochodzi nazwa Parku. Na obszarze Parku znajduje się pięć rezerwatów przyrody, z czego trzy na

terenie gminy Zabierzów – Wąwóz Bolechowicki, Dolina Kluczwody oraz częściowo dolina Raclawki.

Dla Tenczyńskiego Parku Krajobrazowego obowiązuje Rozporządzenie Wojewody Małopolskiego z dnia 17 października 2006 r. w sprawie Tenczyńskiego Parku Krajobrazowego.

Dla Parku Krajobrazowego Dolinki Krakowskie obowiązuje Rozporządzenie Wojewody Małopolskiego z dnia 17 października 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Dolinki Krakowskie.

Dla ww. parków brak jest obowiązujących planów ochronnych, plany takie są na etapie projektów, w których ustalono obszary działań ochronnych.

- Obszar I, o szczególnych walorach krajobrazowych, o zachowanych najwyższych walorach krajobrazu jurajskiego wymaga bezwzględnej ochrony, co wiąże się z wyłączeniem z lokalizacji zabudowy.

Obszar I obejmuje obszary leśne, obszary polno-łąkowe o bogato ukształtowanej rzeźbie terenu z licznymi akcentami unikatowych form skalnych – fragmentami terenu o zachowanym historycznym rozłogu pól oraz z pojedynczymi budynkami, doliny rzek i potoków, ciągi, punkty i płaszczyzny biernej i czynnej ekspozycji widokowej, tereny i obiekty poddane ochronie konserwatorskiej.

Preferowanymi kierunkami działań są: kompleksowa, zintegrowana ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej, zrównoważony rozwój gospodarki leśnej i rolnej, ochrona zasobów kulturowych, rozwój turystyki i edukacji ekologicznej.

- Obszar II, o szczególnych walorach krajobrazowych, o walorach krajobrazu jurajskiego, miejscami zubożonego działalnością człowieka, wymaga zachowania istniejących walorów, porządkowania miejsc przekształconych, co wiąże się z ograniczonym inwestowaniem na określonych warunkach.

Obszar II obejmuje obszary polno-łąkowe o mało zróżnicowanej rzeźbie terenu, pozbawione naturalnych akcentów widokowych z zachowanym charakterem otwartego krajobrazu kulturowego, przylegające do terenów zabudowanych, tereny i obiekty poddane ochronie konserwatorskiej.

Preferowanymi kierunkami działań są: ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej, ochrona zasobów kulturowych, rewaloryzacja terenów dysharmonijnego krajobrazu, rozwój turystyki, edukacji ekologicznej i wypoczynku.

- Obszar III, o szczególnych walorach krajobrazowych, zainwestowany i przeznaczony w Studium gminy do zainwestowania, prezentujący różnorodne walory krajobrazowe.

Obszar III obejmuje wszystkie jednostki osadnicze. Preferowanymi kierunkami działań jest ochrona obiektów zabytkowych wraz z otoczeniem, rewaloryzacja dysharmonijnych przestrzeni, rozwój osadnictwa, rozwój usług i bazy turystycznej.

Na etapie opracowania kierunków rozwoju gminy zostaną określone zasady gospodarczego korzystania z terenu Parków po przeanalizowaniu ww. uwarunkowań.

1.4.8.2. Rezerваты przyrody.

W obszarze Gminy Zabierzów znajdują się cztery rezerваты przyrody w rozumieniu przepisów o ochronie przyrody: Skała Kmity, Dolina Kluczwody, Wąwóz Bolechowicki i częściowo Dolina Raclawki.

- Skala Kmity jest rezerwat krajobrazowym o powierzchni 19,36 ha, położonym między Zabierzowem a Szczyglicami, utworzonym zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 25 listopada 1959 r. Przedmiotem ochrony są naturalne walory przełomu rzeki Rudawy przez Garb Tenczyński, ochrona olsu bagiennego, grądu, muraw naskalnych i kserotermicznych, zbiorowisk cieniolubnych mszaków na skałach wapiennych oraz interesujących form skalnych.
- Dolina Kluczwody jest rezerwatem krajobrazowym o powierzchni 35,22 ha obejmującym fragment doliny między Gackami a Wierzchowiem, utworzonym zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 3 marca 1989 r. Przedmiotem ochrony jest wierzchowina jurajska wraz z występującymi na niej zespołami: ciepłolubną buczyną naskalną, buczyną karpacką, kwaśną buczyną niżową, grądem, łęgiem olszowym, borem mieszanym oraz murawami naskalnymi i kserotermicznymi.
- Wąwóz Bolechowicki jest rezerwatem krajobrazowym o powierzchni 22,44 ha, utworzonym zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 4 listopada 1968 r. Przedmiotem ochrony jest malowniczy wąwóz skalny zwany „Bramą Bolechowicką” wraz z interesującą florą reprezentowaną przez następujące zbiorowiska roślinne: łęg olszowy, grąd, bór mieszany, murawy naskalne i kserotermiczne.
- Dolina Raclawki jest rezerwatem krajobrazowym o powierzchni 473,92 położonym na obszarze gminy Krzeszowice i na niewielkim fragmencie w gminie Zabierzów, utworzonym zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 28 lipca 1962 r. Przedmiotem ochrony jest zachowanie naturalnych drzewostanów buczyny karpackiej, ciepłego lasu bukowego, kwaśnej buczyny niżowej, boru mieszanego, grądu, muraw naskalnych i kserotermicznych oraz elementów przyrody nieożywionej tj. najstarszych w regionie krakowskim odsłoneń – są to dolomity i wapień z okresu dewońskiego i dolnokarbońskiego.

1.4.8.3. Użytki ekologiczne.

Użytkami ekologicznymi w rozumieniu przepisów o ochronie przyrody, położonymi na terenie Gminy Zabierzów są: Stanowisko lilii złotogłów na Garbie Tenczyńskim, Uroczysko Podgółogórze, Uroczysko w Rząsce.

- Stanowisko lilii złotogłów na Garbie Tenczyńskim o powierzchni 3,57 ha, położone jest na terenie Zabierzowa. Utworzone zostało rozporządzeniem nr 244 Wojewody Krakowskiego, z dnia 6 grudnia 1998 r. Obejmuje wąwóz krasowy położony na łagodnie nachylonym północnym stoku Garbu Tenczyńskiego. Przedmiotem ochrony jest jedno z najbogatszych stanowisk lilii złotogłów (*Lilium martagon*) w tym mezoregionie wraz całym ekosystemem leśnym.
- Uroczysko Podgółogórze o powierzchni 6,75 ha położone jest na terenie Rząski. Użytek ten został znany uchwałą Rady Gminy Nr XLIII/355/01 z dnia 20 lipca 2001 r. Przedmiotem ochrony jest ochrona przed osuszeniem,

zabudową i likwidacją stawów wodnych należących do zabytkowego zespołu dworskiego, będących miejscem rozrodu płazów, lęgu i gniazdowania wielu gatunków ptaków oraz ochrona przed wyginięciem oraz zapewnienie rozwoju wielu rzadkim i chronionym gatunkom flory – w tym fiołka bagiennego (*Viola uliginosa*), gatunku zagrożonego wyginięciem, mającego w tym miejscu jedno z nielicznych stanowisk występowania w Polsce.

- Uroczysko w Rząsce, o powierzchni 59,10 ha utworzono Rozporządzeniem Nr 339 Wojewody Małopolskiego z dnia 21 grudnia 2001 r. Przedmiotem ochrony jest jedno z dwóch stanowisk fiołka bagiennego (*Viola uliginosa*) w Polsce.

Użytek ekologiczny Uroczysko Podgółogórze utworzono Uchwałą Rady Gminy Zabierzów z dnia 20 lipca 2001 roku, natomiast Użytek „Uroczysko w Rząsce” Rozporządzeniem Wojewody Małopolskiego z dnia 21 grudnia 2001. Użytek ekologiczny „Uroczysko w Rząsce” obejmuje w całości „Uroczysko Podgółogórze”.

1.4.8.4. Stanowiska dokumentacyjne.

Stanowiskiem dokumentacyjnym utworzonym w 1998 r. jest odsłonięcie martwicy wapiennej w Dolinie Szklarki znajdujące się w Radwanowicach. Martwica zawiera bogate zespoły mięczaków holocenijskich, a w spągowej części profilu występuje malakofauna wczesnego holocenu.

1.4.8.5. Pomniki przyrody.

Na terenie Gminy Zabierzów występują 74 pomniki przyrody, będące bardzo cennymi elementami środowiska przyrodniczego, wzbogacającymi różnorodność biologiczną. W zakresie ich ochrony obowiązują zakazy wynikające z aktu ustanawiającego tę formę ochrony przyrody, tj. rozporządzenia Wojewody lub uchwały Rady Gminy, które należy uwzględniać w aktach planistycznych Gminy, w szczególności w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 6. Wykaz pomników przyrody na obszarze Gminy Zabierzów.

Lp.	Nr rej. woj.	rodzaj obiektu	pierśnica	miejsowość	Lokalizacja
1.	38/1	jesion wyniosły	339	Balice	przy szkole podstawowej
2.	38/2	lipa drobnolistna	432	Bolechowice	przy kościele
3.	38/3	lipa drobnolistna	234, 244	Bolechowice	przy kościele
4.	38/4	lipa drobnolistna	384	Bolechowice	przy kościele
5.	38/5	lipa drobnolistna	246, 245	Bolechowice	przy kościele
6.	38/6	lipa drobnolistna	232	Bolechowice	przy kościele
7.	38/7	wywierzysko krasowe		Bolechowice	przed bramą skalną wąwozu
8.	38/8	lipa drobnolistna	337	Bolechowice	droga Zabierzów- Bolechowice
9.	38/9	lipa drobnolistna	455	Bolechowice	przy drodze z Małej Zielonej do Zielonej
10.	38/11	lipa drobnolistna	330	Bolechowice	w parku powyżej dworu
11.	38/13	cyprysik groszkowy	152	Bolechowice	nad stawem
12.	38/14	wiąz pospolity	398	Niegoszowice	przy drodze do pałacu
13.	38/15	lipa drobnolistna	315	Niegoszowice	w obr. zabudowań

14.	38/16	tulipanowiec amerykański	310	Niegoszowice	na pld. od dworu
15.	38/17	dąb szypułkowy	358	Niegoszowice	po pld. stronie dworu
16.	38/19	lipa drobnolistna	316	Rudawa	obok Kościoła
17.	38/21	lipa drobnolistna	334	Rudawa	obok Kościoła
18.	38/22	lipa drobnolistna	301	Rudawa	obok Kościoła
19.	38/23	dąb czerwony	384	Rząska	w centrum zadrzewienia parkowego
20.	38/24	platan klonolistny	310	Rząska	na dziedzińcu klasztoru
21.	38/25	klon zwyczajny	365	Więckowice	obok pałacu
22.	38/26	lipa drobnolistna	353, 351	Więckowice	obok pałacu
23.	38/27	dereń jadalny	228	Więckowice	w obr. ogródków działkowych
24.	38/28	lipa wielkolistna	471	Więckowice	na skarpie, obok domu nr 11
25.	38/30	dąb szypułkowy	377	Zabierzów	na parceli przydomowej, nad skarpą
26.	38/33	lipa drobnolistna	334	Burów	uroczysko Grybów oddz. 241f
27.	38/34	lipa drobnolistna	280	Burów	uroczysko Grybów oddz. 241f
28.	38/35	lipa drobnolistna	415	Burów	uroczysko Grybów oddz. 241f
29.	38/36	dąb szypułkowy	337	Pisary	w parku
30.	38/37	dąb szypułkowy	407	Pisary	w parku
31.	38/38	dąb szypułkowy	377	Pisary	w parku
32.	38/39	dąb szypułkowy	432	Pisary	w parku
33.	38/40	dąb szypułkowy	493	Pisary	w parku
34.	38/41	dąb szypułkowy	397	Pisary	w parku
35.	38/42	dąb szypułkowy	425	Pisary	w parku
36.	38/43	dąb szypułkowy	354	Pisary	w parku
37.	38/44	dąb szypułkowy	397	Pisary	w parku
38.	38/46	dąb szypułkowy	401	Aleksandrowice	na terenie folwarku
39.	38/47	dąb szypułkowy	422	Aleksandrowice	na terenie folwarku
40.	38/48	dąb szypułkowy	482	Aleksandrowice	na terenie folwarku
41.	38/49	dąb szypułkowy	500	Aleksandrowice	na terenie folwarku
42.	38/50	Klon zwyczajny	349	Aleksandrowice	na terenie folwarku
43.		Skałka „Nad Jackiem		Szczyglice	leśnictwo Zabierzów, oddz. 239 g
44.		Źródło Brzoskwini		Brzoskwinia	
45.		źródło Potoku Kobylanka		Kobylany	źródło rz. Rudawa
46.		dąb szypułkowy	300	Aleksandrowice	Nadleśnictwo Krzeszowice, obręb Aleksandrowice, oddz. 244c
47.		kasztanowiec biały	352	Balice	park dworski
48.	-	klon pospolity	436	Balice	park dworski
49.	-	Iglicznia trójcieniowa	345	Balice	park dworski
50.		tulipanowiec amerykański	254	Balice	park dworski
51.		choina kanadyjska	270	Balice	park dworski
52.		klon jawor	289	Balice	park dworski
53.		platan klonolistny	421	Balice	park dworski
54.		platan klonolistny	374	Balice	park dworski
55.		platan klonolistny	411	Balice	park dworski
56.		lipa drobnolistna	443	Balice	park dworski
57.		jesion wyniosły	323	Balice	park dworski
58.		lipa drobnolistna	396	Balice	park dworski
59.		choina kanadyjska	220	Balice	park dworski
60.		lipa drobnolistna	396	Balice	park dworski
61.		jesion wyniosły	336	Balice	park dworski

62.		dąb szypułkowy	336	Balice	park dworski
63.		modrzew europejski	223	Balice	park dworski
64.		modrzew europejski	267	Balice	park dworski
65.		dąb szypułkowy	301	Balice	park dworski
66.		dąb szypułkowy	257	Balice	park dworski
67.		dąb szypułkowy	295	Balice	park dworski
68.		dąb szypułkowy	257	Balice	park dworski
69.		dąb szypułkowy	364	Balice	park dworski
70.		lipa drobnolistna	342	Balice	park dworski
71.		lipa drobnolistna	496	Balice	park dworski
72.		lipa drobnolistna	320	Balice	park dworski
73.		grab pospolity	264	Balice	park dworski
74.		lipa drobnolistna	477	Balice	park dworski

1.4.8.6. ECONET.

Obszar Gminy Zabierzów jest położony jest na terenie dwóch obszarów węzłowych sieci ECONET: Jura Krakowsko- Częstochowska (30 M) o znaczeniu międzynarodowym i Obszar Krakowski (16 K) o znaczeniu krajowym.

1.4.8.7 Natura 2000.

Rezerwat Wąwóz Bolechowicki, Dolina Kluczwody i Dolina Raclawki zostały zaliczone do obszaru PLH120005 Dolinki Jurajskie – projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000. Obszar ten decyzją z dnia 31.11.2007 r. został zatwierdzony przez Komisję Europejską, a tym samym uzyskał status obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Na obszar Dolinki Jurajskie składa się 9 enklaw, dobrze zachowanych pod względem przyrodniczym. Obejmują one obszar wyżynny, zbudowany z wapieni górnourajskich, pokrytych warstwą lessu z wcięciami dolinami potoków, o charakterze skalistych jarów krasowych. Ich ujścia są zwykle zwężone i zamknięte skalnymi bramami, zaś zbocza urozmaicone różnorodnymi formami skalnymi, jak pojedyncze maczugi, bastiony lub masywy. Występują w nich liczne jaskinie z bogatą szatą naciekową. Wschodnie zbocza są przeważnie bardziej skaliste i strome. Wierzchowina pokryta jest głównie polami uprawnymi oraz niewielkimi kompleksami lasów grądowych i bukowych, które porastają też zbocza dolin. Wśród leśnych zbiorowisk roślinnych dominują różnorodne zespoły buczyn (żyzna buczyna karpacza, ciepłolubna buczyna storczykowa, kwaśna buczyna niżowa) i grądów, w mniejszym stopniu występują bory mieszane, łągi olszowe oraz jaworzyna górska. Wąwozami płyną potoki i z nimi związane są płaty szuwarów i turzycowiska, a także łąki i pastwiska. Dolne partie zboczy dolin pokryte są murawami kserotermicznymi i ciepłolubnymi zaroślami.

Jest to obszar o wysokiej bioróżnorodności. Najcenniejszymi występującymi tu siedliskami są murawy kserotermiczne, płaty buczyn, grądów i sporadycznie jaworzyn. Jest to miejsce występowania rzadkich i chronionych gatunków zwierząt, w tym sześciu gatunków nietoperzy.

Zagadnienia środowiskowe przedstawione zostały na rysunku nr 4 Studium „Uwarunkowania - środowisko przyrodnicze” w skali 1:5 000.

1.4.8.8. Krajobraz gminy.

1) Krajobrazy półnaturalne.

Teren Gminy, z racji ukształtowania dzieli się na szereg wnętrz krajobrazowych o charakterze krajobrazu kulturowego, przekształconego w mniejszym lub większym stopniu. W obszarach o mniej dogodnych warunkach dla rolnictwa i osadnictwa zachowały się, a niekiedy zostały zrekonstruowane wnętrza krajobrazowe o dużym udziale cech naturalnych (nazywane półnaturalnymi). Na obszarze Gminy występują one:

- w lasach.
- w dolinach jurajskich: w obrębie Wyżyny Olkuskiej – w częściach dolin Szklarki (Radwanowice), Będkowskiej (Brzezinka), Kobylańskiej (Kobyłany), Bolechowickiej (Karniowice), we fragmentach leśnych doliny Klucz wody; w obrębie Garbu Tenczyńskiego, we fragmentach dolin Brzostkiewickiej i Aleksandrowickiej;
- we fragmentach krajobrazów leśno – łąkowych bez zabudowy: Wyżyny Olkuskiej; progę Wyżyny od Radwanowic do Karniowic; Garbu Tenczyńskiego, gdzie do zachowania znacznych obszarów w stanie półnaturalnym doszło na skutek ograniczeń dla zabudowy, w związku z działaniem obiektów radionawigacyjnych lotniska Balice,
- w pasmach łąk i zadrzewień wzdłuż dolin cieków w obrębie Rowu Krzeszowickiego: niezabudowanych fragmentów dna doliny Krzeszówki – Rudawy (łąk świeżych i wilgotnych), pasm wzdłuż dopływów Rudawy na odcinkach poniżej wylotów dolin jurajskich.
- w dolinie Rudawy w rejonie Skały Kmity oraz w części doliny, obniżeniach i wzniesieniach położonych na wschód od tego rejonu (obszar ograniczony przepompownią ścieków, linią kolejową, autostradą i grzbietem wzniesienia zamykającego dolinę Rudawy od południowego wschodu).

Odrębny charakter mają krajobrazy dawnych kamieniołomów – w Rząsce, Szczyglicach, Zabierzowie ulegające unaturalnieniu na skutek procesów erozji, wietrzenia i sukcesji naturalnej.

2) Krajobrazy kulturowe otwarte.

Są to otwarte krajobrazy rolnicze, – w których elementem decydującym o charakterze krajobrazu są grunty rolne. W tym typie krajobrazów wyróżniają się trzy podtypy:

- Krajobraz pól wielkoobszarowych, bez zabudowy, otwierający szerokie perspektywy widokowe spotykany jest w większości sołectw. Wielkie pola powiązane są z dawnymi ośrodkami dworskimi i folwarcznymi, często powiązane z nimi kompozycyjnie (Aleksandrowie, Balice, Pisary). W tym typie krajobrazu zachowały się duże obszary całkowicie wolne od zabudowy.
- Krajobraz pól rozdrobnionych („szachownica”), związanych z zabudową wiejską, często rozproszoną lub zgrupowaną w luźne pasma wzdłuż dróg polnych. Fragmenty takiego krajobrazu występują we wszystkich sołectwach. Charakterystyczne są tu pasma sadów i upraw ogrodniczych, zadrzewienia na miedzach i wzdłuż dróg polnych. Tu występuje największa presja na tworzenie nowych terenów budowlanych; wiele z nich wkracza na obszary o szczególnym znaczeniu dla zachowania estetycznych wartości krajobrazu, np. na górną krawędź progę Wyżyny Olkuskiej w Karniowicach i Kobyłanach, na

wypukłościach terenu w Rowie Krzeszowickim, Garbu Tenczyńskiego, terenach widokowych Garbu Tenczyńskiego. Do tego podtypu zaliczono również ogrody działkowe, mimo nieco odrębnego ich charakteru (altany, często o charakterze małych domów jednorodzinnych).

- Krajobraz stawów hodowlanych w dnach dolin Będkówki, w Aleksandrowicach, Rzęsce, Szczyglicach.

3) Krajobrazy terenów produkcyjno – usługowych i komunikacyjnych.

Wyróżniają się dwa podtypy:

- Zabudowa produkcyjno – usługowa, do której zaliczono zespoły lub obiekty, w zasadzie bez zabudowy mieszkaniowej. Podtyp ten zaznacza się szczególnie w Zabierzowie w wydzielonej strefie Business Parków oraz w obszarze zespołu obiektów firm Aspel oraz Erena. Ze względu na podobny charakter wizualny, zaliczono tu również obiekty zaplecza technicznego, gospodarskie i hodowlane dużych gospodarstw rolnych. Charakterystyczne dla krajobrazu w tym podtypie są obiekty i zabudowania Instytutu Zootechniki, znajdujące się w sołectwach: Kobylany, Niegoszowice, Pisary, Rudawa, Aleksandrowice, Balice, Brzezine, Brzezinka.
- Obszar portu lotniczego Balice – o cechach współczesnego krajobrazu zurbanizowanego; wraz z częścią elementów liniowych infrastruktury komunikacyjnej silnie z nim powiązaną kompozycyjnie tj. odcinki autostrady A4 sąsiadujące z obszarem lotniska węzłem „Balice”, punktem poboru opłat oraz dwoma miejscami obsługi podróżnych (MOP). Do tego typu krajobrazu zaliczyć należy także pozostałe odcinki autostrady (estakada nad doliną Rudawy w Szczyglicach, przebieg przez Rzęskę i Brzostkwinę), odcinek linii kolejowej Kraków – Katowice oraz obiekty stacji PKP w Rudawie.
- Całkowicie odrębnym podtypem krajobrazu przemysłowego jest obszar kamieniołomu „Nielepice”, wraz z działającym tam zakładem przeróbki kamienia. Głównym elementem jest tu wyrobisko – niecka kamieniołomu. Eksploatacja kamienia jest źródłem znacznej dewastacji krajobrazu, jednak po zaprzestaniu eksploatacji odkrywka ulega szybkiej renaturalizacji, przeważnie niezależnie od prowadzonych zabiegów rekultywacyjnych.

4) Krajobraz obszarów osiedleńczych.

Spośród bogactwa silnie zróżnicowanych form wyróżniono podtypy:

- Krajobrazy układów osadniczych z bogatą zielenią wysoką – ich trzonem są dawne założenia dworsko – parkowe (Balice, Karniowice, Niegoszowice, Pisary, Więckowice), stanowiące do dziś, mimo zaniedbań i licznych przekształceń, wartościowe elementy krajobrazu kulturowego; zaliczono do nich także tereny o dużym udziale zieleni, zwłaszcza wysokiej, jak cmentarze i tereny przykościelne. Należy tu także wymienić powierzchnie wodne – elementy parków w Aleksandrowicach, Balicach, Pisarach. Krajobrazy starych ośrodków wiejskich, często z zabytkowym założeniem kościelnym lub dworskim (Rudawa, Niegoszowice, Balice) z zabudową w zieleni sadów i drzew na podwórzach są tradycyjnym, harmonizującym elementem krajobrazu.
- Obszary zwartej zabudowy wiejskiej – centrów wsi. Przeważają formy krótkich pasm, często równoległych, np. Aleksandrowice, Brzezinka – wzdłuż dwóch dróg równoległych, Karniowice, Kobylany, Pisary, Rzęska, Szczyglice, Młynka,

lub skupień zabudowy, na ogół wokół węzła dróg – Brzoskwinia, Nielepice, Radwanowice, Rudawa, Więckowice. Dużym skupiskiem zabudowy, wyróżniającym się w krajobrazie Rowu Krzeszowickiego jest centrum Zabierzowa oraz układ zabudowy zlokalizowany wzdłuż osi drogi krajowej nr 79.

- Nowa zabudowa, przeważnie w pasmach wzdłuż dróg, stanowi przedłużenie pasm starej zabudowy; w licznych przypadkach są to jednak zupełnie nowe pasma. Dodatkowo pojawia się druga, a nawet trzecia linia zabudowy powstająca przez podział działek układu łańcuchowego w wyniku, czego zabudowa postępuje w głąb byłych terenów uprawnych, sadów i zieleni, wprowadzając zaburzenia w tradycyjnym naturalnym krajobrazie. Ponadto w wyniku dużej presji budowlanej powstają deweloperskie osiedla domów jednorodzinnych, w znacznej mierze odznaczające się wizualnie w krajobrazie, często bardzo negatywnie wprowadzające dysharmonię swymi oderwanymi układami na tle otwartych widoków.

Nowa zabudowa mieszkaniowa często wkracza w obszary o szczególnych wartościach krajobrazu, np.: progę i wierzchowiny Wyżyny Olkuskiej w rejonie Kobyłan i Karniowic, Wyżyny Olkuskiej pomiędzy dolinami Kobyłańską i Bolechowicką.

5) Ciągi widokowe.

Najważniejszymi ciągami widokowymi są wschodni i zachodni odcinek linii kolejowej Kraków – Katowice, z widokiem na wnętrze doliny Rudawy w rejonie Skały Kmity (odcinek wschodni) i krajobraz Rowu Krzeszowickiego (odcinek zachodni) oraz główne drogi kołowe:

- droga nr 79 między Zabierzowem a Kochanowem, gdzie na odcinku nie obudowanym oraz w lukach między zabudową obu miejscowości pojawia się krajobraz Rowu Krzeszowickiego wraz z ograniczającymi go progami tektonicznymi,
- droga wojewódzka nr 774 przebiegająca doliną Rudawy w rejonie Skały Kmity.

Ciągiem widokowym jest również odcinek drogi lokalnej z Zabierzowa do stacji nawigacyjnej na zachodnim krańcu Wielkich Pól z widokami w kierunku wschodnim. Duże walory widokowe mają drogi z centrum wsi do ogródków działkowych „Lacynoga”. Atrakcyjne otwarcia panoramiczne rozciągają się również z północnej części Gminy, gdzie zachwycają naturalne formy bram do dolinek Bolechowickiej i Kobyłańskiej, widoczne z drogi ciągnącej się od Bolechowic, przez Karniowice po Kobyłany. Atrakcyjnym ciągiem widokowym jest także trasa prowadząca z Bolechowic do Zelkowa, z której rozciąga się panorama na obszar całej Gminy.

Ze względu na cenne krajobrazowo położenie Gminy Zabierzów należy w przyszłym zagospodarowaniu obszarów dążyć do ochrony terenów wyróżniających się walorami estetycznymi – widokowymi. W tym celu powinny zostać zachowane otwarte tereny krajobrazu jurajskiego, cenne ciągi i punkty widokowe oraz wprowadzone ograniczenia w zagospodarowaniu terenów o wybitnych walorach krajobrazowych.

Walory krajobrazowe zostały zobrazowane na rysunku nr 5 „Uwarunkowania - walory krajobrazowo-kulturowe” w skali 1:10 000.

1.5. DZIEDZICTWO KULTUROWE, ZABYTKI I DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.

Elementami dziedzictwa kulturowego na obszarze Gminy są: obiekty i zespoły wpisane do rejestru zabytków, obiekty wpisane do ewidencji obiektów zabytkowych oraz stanowiska archeologiczne.

1.5.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków.

Na obszarze Gminy Zabierzów znajdują się następujące obiekty i zespoły obiektów wpisanych do rejestru zabytków:

BALICE				
Oznaczenie na rysunku – rejestr	Oznaczenie	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
A-246	ez_02_02	25/901	Pałac w zespole pałacowym	

BOLECHOWICE				
Oznaczenie na rysunku – rejestr	Oznaczenie	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
A-146	ez_04_01	48/901	kościół w zespole kościoła Parafii p.w. św. Piotra i Pawła	
A-193	ez_04_03	50/901	dwór w zespole dworskim	
A-194			Spichlerz w zespole dworskim	z danych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

KARNIOWICE				
Oznaczenie na rysunku – rejestr	Oznaczenie	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
A-324	ez_08_01	78/901	dwór w zespole dworskim	
A-325	ez_08_02	79/901	kaplica p.w. św. Marii Magdaleny w zespole dworskim	
A-324	ez_08_03	80/901	park krajobrazowy w zespole dworskim	

KOCHANÓW				
Oznaczenie na rysunku – rejestr	Oznaczenie	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
A-662	ez_11_05	104/901	dworek w Zespole Dworku Myśliwskiego Lubomirskich	
A-662	ez_11_06	105/901	Oficyna w Zespole Dworku Myśliwskiego Lubomirskich	
A-662	ez_11_07	106/901	Ogród w Zespole Dworku Myśliwskiego Lubomirskich, wł. UG Zabierzów	

NIEGOSZOWICE

Oznaczenie na rysunku – rejestr	Oznaczenie	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
A-300	ez_13_01	110/901	dwór w zespole dworskim Roztworowskich, wł. prywatna	
A-300	ez_13_04	113/901	park krajobrazowy w zespole dworu Roztworowskich, wł. prywatna	

PISARY

Oznaczenie na rysunku – rejestr	Oznaczenie	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
A-576	ez_15_07	123/901	2 budynki browaru w zespole dworskim Lewalskich, wł. Agencja Nieruchomości Rolnych	Nie zlokalizowano (brak precyzyjnego określenia położenia w materiałach)
A-235 A-786	ez_15_08	124/901	lamus w zespole dworskim Lewalskich, uż. Sołectwo	Nie zlokalizowano (brak precyzyjnego określenia położenia w materiałach)
A-669	ez_15_09	125/901	Spichlerz w zespole dworskim Lewalskich	Nie zlokalizowano, zgodnie z dokumentami gminy
A-669	ez_15_10	126/901	stodoła w pozostałościach zespołu dworskiego Lewalskich	Nie zlokalizowano, zgodnie z dokumentami gminy
A-669	ez_15_12	128/901	park krajobrazowy	Nie zlokalizowano, zgodnie z dokumentami gminy

RADWANOWICE

Oznaczenie na rysunku – rejestr	Oznaczenie	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
A-599	ez_16_03	131/901	Dwór w zespole dworskim, ob. Schronisko dla niepełnosprawnych fund. im. Brata Alberta	
A-599	ez_16_04	132/901	Park Krajobrazowy w zespole dworskim, ob. Schronisko dla niepełnosprawnych	
A-599	ez_16_05	133/901	stajnia w zespole dworskim, ob. Schronisko dla niepełnosprawnych	
A-599	ez_16_06	134/901	Stodoła w zespole dworskim, ob. schronisko dla niepełnosprawnych	

RUDAWA

Oznaczenie na rysunku – rejestr	Oznaczenie	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
A-175	ez_17_01	140/901	kościół w zespole kościoła par. p.w. Wszystkich Świętych	
A-175	ez_17_02	141/901	kostnica w zespole kościoła w Rudawie	
A-175	ez_17_03	142/901	ogrodzenie z bramą w zespole kościoła w Rudawie	

A-175	ez_17_04	143/901	wieża bramna w zespole kościoła w Rudawie	
A-590	ez_17_16	155/901	dom Antoniego Procajłowicza	

UJAZD				
Oznaczenie na rysunku – rejestr	Oznaczenie	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
A-638	ez_21_02	164/901	oficyna w pozostałościach zespołu dworskiego Albrzykowskich	
A-638	ez_21_03	165/901	czworak w zespole dworskim Albrzykowskich	
A-638	ez_21_04	166/901	obora w zespole dworskim Albrzykowskich	
A-638	ez_21_05	167/901	stodoła w zespole dworskim Albrzykowskich	
A-638	ez_21_06	168/901	piwnica w zespole dworskim Albrzykowskich	
A-638	ez_21_07	169/901	pozostałości parku w zespole dworskim Albrzykowskich	

WIĘCKOWICE				
Oznaczenie na rysunku – rejestr	Oznaczenie	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
A-504	ez_20_04	173/901	dwór w zespole dworskim Skrzyńskich, ob. Państwowy Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych	
A-504	ez_20_06	175/901	obora w zespole dworskim Skrzyńskich	
A-504	ez_20_07	176/901	spichlerz w zespole dworskim Skrzyńskich	Lokalizacja oznaczona orientacyjnie (brak precyzyjnego określenie położenia w materiałach)
A-504	ez_20_08	177/901	wozownia w zespole dworskim Skrzyńskich	Lokalizacja oznaczona orientacyjnie (brak precyzyjnego określenie położenia w materiałach)
A-504	ez_20_09	178/901	budynek bramny w zespole dworskim Skrzyńskich	Lokalizacja oznaczona orientacyjnie (brak precyzyjnego określenie położenia w materiałach)
A-504	ez_20_10	179/901	park krajobrazowy w zespole dworskim Skrzyńskich	Lokalizacja oznaczona orientacyjnie (brak precyzyjnego określenie położenia w materiałach)

ZABIERZÓW				
Oznaczenie na rysunku – rejestr	Oznaczenie	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
A-713	ez_22_10	190/901	willa	

1.5.2. Obiekty wpisane do ewidencji obiektów zabytkowych.

Na obszarze Gminy Zabierzów zlokalizowanych jest 150 obiektów wpisanych do ewidencji obiektów zabytkowych:

ALEKSANDROWICE			
Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
ez_01_01	10/901	Oficyna I (obecnie pałacyk) w Zespole Folwarcznym, uż. Instytut Zootechniki PAN.	
ez_01_02	11/901	Oficyna II w zespole folwarcznym, uż. Instytut Zootechniki PAN.	
ez_01_03	12/901	Oficyna III w zespole folwarcznym	Zaznaczono nie dokładnie z powodu nie dokładnie określonego położenia obiektu
ez_01_04	13/901	Czworak w zespole folwarcznym, wł. IZ PAN	Zaznaczono nie dokładnie z powodu nie dokładnie określonego położenia obiektu
ez_01_05	14/901	Stajnia w zespole folwarcznym, wł. IZ PAN	Zaznaczono nie dokładnie z powodu nie dokładnie określonego położenia obiektu
ez_01_06	15/901	Spichlerz w zespole folwarcznym	Zaznaczono nie dokładnie z powodu nie dokładnie określonego położenia obiektu
ez_01_07	16/901	Dom	
ez_01_08	17/901	Dom	
ez_01_09	18/901	Dom	
ez_01_10	19/901	Dom	
ez_01_11	20/901	Dom	
ez_01_12	21/901	Stodoła w zagrodzie nr 51	
ez_01_13	24/901	Kapliczka św. Jana Nepomucena	Nie zlokalizowano
BALICE			
Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
ez_02_01	22/901	Szkoła, ob. dom ludowy, wł. mienie komunalne Gminy Zabierzów	
ez_02_03	26/901	Rządcówka w zespole pałacowym, uż. IZ PAN	
ez_02_04	27/901	Oficyna w zespole pałacowym	
ez_02_05	28/901	Dom mieszkalny (tzw. dom ogrodnika) w zespole pałacowym, uż. IZ PAN	
ez_02_06	29/901	Dom mieszkalny służby folwarcznej w zespole pałacowym, uż. IZ PAN	Nie zlokalizowano
ez_02_07	30/901	Stróżówka w zespole pałacowym, uż. IZ PAN	
ez_02_08	31/901	Obora w zespole pałacowym	
ez_02_09	32/901	Kurnik I w zespole pałacowym, uż. IZ PAN	Nie zlokalizowano
ez_02_10	33/901	Kurnik II w zespole pałacowym, uż. IZ PAN	
ez_02_11	34/901	Spichlerz I w zespole pałacowym, uż. IZ PAN	
ez_02_12	35/901	Spichlerz II w zespole pałacowym, uż. IZ PAN	

ez_02_13	36/901	Spichlerz III w zespole pałacowym, uż. IZ PAN	
ez_02_14	37/901	Budynek bramny w zespole pałacowym, uż. Poczta Polska	
ez_02_15	38/901	Brama wjazdowa w zespole pałacowym, uż. IZ PAN	
ez_02_16	39/901	Park krajobrazowy w zespole dworskim, uż. IZ PAN	
ez_02_17	41/901	Kapliczka B.M.V.	Nie zlokalizowano
ez_02_18	42/901	Dom	Nie zlokalizowano
ez_02_19	43/901	Dom	
ez_02_20	44/901	Dom	Nie zlokalizowano
ez_02_21	45/901	Dom	Nie zlokalizowano
ez_02_22	46/901	Dom	Nie zlokalizowano
ez_02_23	47/901	Spichlerz	Nie zlokalizowano

BRZEZIE

Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
ez_03_01	54/901	Park dworski krajobrazowy	
ez_03_02	55/901	Dom	
ez_03_03	56/901	Dom	
ez_03_04	57/901	Dom	
ez_03_05	58/901	spichlerz, wł. Instytut Zootechniki w Balicach, Zakład Doświadczalny Brzezcie.	

BOLECHOWICE

Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
ez_04_02	49/901	kostnica w zespole kościoła Parafii p.w. śś. Piotra i Pawła	
ez_04_04	51/901	oficyna w zespole dworskim, obecnie apteka	
ez_04_05	52/901	park krajobrazowy w zespole dworskim	
ez_04_06	53/901	dom	Nie zlokalizowano
ez_04_07	180/901	dom	
ez_04_08	192/901	Lamus w zagrodzie	
ez_04_09	195/901	dom w zagrodzie	
ez_04_10	196/901	stodoła w zagrodzie	

BRZYZINKA

Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
ez_05_01	59/901	dom,	Nie zlokalizowano
ez_05_02	60/901	figurka Matki Boskiej	Nie zlokalizowano
ez_05_03	61/901	kapliczka	
ez_05_04	62/901	kapliczka	Nie zlokalizowano
ez_05_05	63/901	dom	
ez_05_06	64/901	dom	
ez_05_07	65/901	dom	
ez_05_08	66/901	dom	

BRZOSKWINIA			
Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
ez_06_01	67/901	dom,	

BURÓW			
Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
ez_07_01	68/901	dom	
ez_07_02	69/901	dom	
ez_07_03	70/901	dom	
ez_07_04	71/901	dom	
ez_07_05	72/901	dom	
ez_07_06	74/901	dom	Nie zlokalizowano
ez_07_07	75/901	kapliczka	

KLESZCZÓW			
Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
ez_09_01	83/901	dom	
ez_09_02	84/901	dom	
ez_09_03	85/901	dom	Nie zlokalizowano

KARNIOWICE			
Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
ez_08_04	81/901	budynek gospodarczy w zespole dworskim	
ez_08_05	82/901	dom	

KOCHANÓW			
Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
ez_11_01	100/901	dom	
ez_11_02	101/901	dom	
ez_11_03	102/901	dom	
ez_11_04	103/901	Stodoła w zagrodzie nr 10	

KOBYLANY			
Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
ez_10_01	87/901	dom	
ez_10_02	88/901	dom	
ez_10_03	89/901	dom	
ez_10_04	90/901	kuźnia	Nie zlokalizowano
ez_10_05	91/901	młyn z domem w zespole młyna wodnego	Nie zlokalizowano
ez_10_06	92/901	piwnica w zespole młyna wodnego	Nie zlokalizowano
ez_10_07	93/901	dom	
ez_10_08	94/901	dom	
ez_10_09	95/901	dom	
ez_10_10	96/901	dom	
ez_10_11	97/901	stodoła w pozostałościach zespołu dworskiego	
ez_10_12	98/901	czworak w pozostałościach zespołu dworskiego	
ez_10_13	99/901	kaplica w pozostałościach zespołu dworskiego	
ez_10_14	86/901	dom	
ez_10_15	107/901	dom w zagrodzie	
ez_10_16	108/901	Stodoła w zagrodzie	
ez_10_17	109/901	piwnica w zagrodzie	

NIEGOSZOWICE			
Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
ez_13_02	111/901	oficyna w zespole dworu Roztworowskich, wł. prywatna	Nie zlokalizowano
ez_13_03	112/901	lamus w zespole dworu Roztworowskich, wł. prywatna	Nie zlokalizowano
ez_13_05	114/901	dom	
ez_13_06	115/901	dom	
ez_13_07	116/901	dom	Nie zlokalizowano

PISARY			
Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
ez_15_01	117/901	dom	
ez_15_02	118/901	KARCZMA, ob. dom	
ez_15_03	119/901	dom	
ez_15_04	120/901	dom	
ez_15_05	121/901	dom	Nie zlokalizowano
ez_15_06	122/901	kolumna	
ez_15_11	127/901	3 budynki gospodarcze w pozostałościach zespołu dworskiego Lewalskich, wł. prywatna	Nie zlokalizowano

RADWANOWICE			
Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji	Opis obiektu	Uwagi

	zabytków		
ez_16_01	129/901	kapliczka	
ez_16_02	130/901	szkoła	
ez_16_07	135/901	Młyn z domem w zagrodzie młynarskiej	
ez_16_08	136/901	budynek gospodarczy w zagrodzie młynarskiej	
ez_16_09	137/901	stodoła w zagrodzie młynarskiej	
ez_16_10	138/901	dom w zagrodzie nr 17	
ez_16_11	139/901	spichlerz w zagrodzie nr 17	

RUDAWA			
Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
ez_17_05	144/901	plebania w zespole kościoła w Rudawie	
ez_17_06	145/901	obora w zespole kościoła w Rudawie	
ez_17_07	146/901	budynek gospodarczy w zespole kościoła w Rudawie	
ez_17_08	147/901	kapliczka	
ez_17_09	148/901	dworzec w zespole dworca kolejowego	
ez_17_10	149/901	dom mieszkalny w zespole dworca kolejowego	
ez_17_11	150/901	dom w zespole domu nr 36	
ez_17_12	151/901	składzik w zespole domu nr 36	
ez_17_13	152/901	kuźnia	Nie zlokalizowano
ez_17_14	153/901	dom	
ez_17_15	154/901	dom	
ez_17_17	156/901	dom	
ez_17_18	157/901	dom	
ez_17_19	158/901	dom	
ez_17_20	159/901	dom	
ez_17_21	160/901	dom	
ez_17_22	161/901	dom	
ez_17_23	162/901	dom	Nie zlokalizowano

RZĄSKA			
Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
ez_18_01	3/901	Dwór (zespół dworski), wł. zakon Albertynek.	
ez_18_02	4/901	Dwór w zespole dworskim, ob. dom zakonny Sióstr Albertynek.	
ez_18_03	5/901	Oficyna w zespole dworskim, uż. Akademia Rolnicza w Krakowie.	
ez_18_04	6/901	Czworaki w zespole dworskim, uż. Akademia Rolnicza w Krakowie.	
ez_18_05	7/901	3 budynki gospodarcze w zespole dworskim, uż. Akademia Rolnicza.	
ez_18_06	8/901	Ogród o charakterze naturalistycznym i sady w zespole dworskim, uż. ss. Albertynki.	

WIĘCKOWICE			
Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi

ez_20_01	170/901	dom	
ez_20_02	171/901	dom	
ez_20_03	172/901	dom	
ez_20_05	174/901	kapliczka	Nie zlokalizowano

UJAZD			
Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
ez_21_01	163/901	dom	

ZABIERZÓW			
Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
ez_22_01	181/901	kościół w zespole kościoła par. p.w. św. Franciszka z Asyżu	
ez_22_02	182/901	plebania w zespole kościoła par. p.w. św. Franciszka z Asyżu	
ez_22_03	183/901	stajnia w zespole kościoła par. p.w. św. Franciszka z Asyżu	Nie zlokalizowano
ez_22_04	184/901	dworzec kolejowy	
ez_22_05	185/901	dom	
ez_22_06	186/901	dom	
ez_22_07	187/901	dom	
ez_22_08	188/901	dom	
ez_22_09	189/901	młyn	
ez_22_11	191/901	kapliczka	Nie zlokalizowano

ZELKÓW			
Oznaczenie na rysunku	Identyfikator z karty gminnej ewidencji zabytków	Opis obiektu	Uwagi
ez_23_01	76/901	kapliczka	
ez_23_02	77/901	stodoła	

Wykaz obiektów zabytkowych wpisanych do ewidencji zabytków sporządzony został w oparciu o materiały udostępnione z Urzędu Gminy w Zabierzowie, dla której opracowano specjalistyczną dokumentację – aktualizację gminnej ewidencji zabytków z terenu Gminy Zabierzów.

1.5.3. Stanowiska archeologiczne.

Na obszarze Gminy zlokalizowane są następujące stanowiska archeologiczne:

Aleksandrowice		
Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
102-55/1	ślady osadnictwa	XII-XIII w., wczesne średniowiecze
102-55/2	ślady osadnictwa osada	epoka kamienia okres rzymski

102-55/4	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	epoka kamienia prahistoria
102-55/5	pracowania krzem. ślady osadnictwa ślady osadnictwa	epoka kamienia wczesne średniowiecze prahistoria
102-55/137	osada	epoka kamienia

Balice		
Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
102-55/9	osada – dwór siedziba możnowładczy	późne średniowiecze okres nowożytny
102-55/12	osada	neolit
102-55/13	osada	epoka brązu
102-55/14	osada osada	neolit okres rzymski
102-55/16	ślady osadnictwa	epoka kamienia
102-55/17	ślady osadnictwa osada	epoka kamienia epoka brązu i wczesna żelaza
102-55/18	osada	epoka kamienia
102-55/19	osada	epoka kamienia
102-55/20	osada	neolit
102-55/21	ślady osadnictwa	epoka kamienia
102-55/22	ślady osadnictwa	epoka kamienia
102-55/23	ślady osadnictwa	okres rzymski
102-55/24	ślady osadnictwa	epoka kamienia
102-55/25	osada ślady osadnictwa	neolit okres rzymski
102-55/26	osada	neolit
102-55/27	ślady osadnictwa	epoka kamienia
102-55/134	ślady osadnictwa ślady osadnictwa ślady osadnictwa ślady osadnictwa	epoka kamienia prahistoria okres wpływów rzymskich okres nowożytny

Brzezie		
Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
101-55/34	cmentarzysko ślady osadnictwa osada	epoka brązu późny okres rzymski neolit
101-55/35	osada ślady osadnictwa ślady osadnictwa	neolit okres wpływów rzymskich średniowiecze
101-55/36	osada osada ślady osadnictwa	neolit wczesne średniowiecze epoka kamienia
101-55/37	osada ślady osadnictwa ślady osadnictwa ślady osadnictwa	okres nowożytny neolit okres wpływów rzymskich średniowiecze
101-55/38	osada osada osada	neolit kultura łużycka średniowiecze
101-55/39	osada ślady osadnictwa	wczesne średniowiecze neolit

	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	wczesne średniowiecze średniowiecze
101-55/40	osada ślady osadnictwa	epoka kamienia epoka kamienia
101-55/41	osada	neolit

Bolechowice		
Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
100-55/113	obozowisko jaskiniowe obozowisko jaskiniowe obozowisko jaskiniowe obozowisko jaskiniowe	epoka kamienia neolit neolit neolit
100-55/114	obozowisko jaskiniowe obozowisko jaskiniowe obozowisko jaskiniowe obozowisko jaskiniowe	neolit neolit neolit okres wpływów rzymskich
100-55/117	osada	neolit
100-55/122	osada	neolit
100-55/123	śląd osadnictwa	epoka kamienia
101-55/17	moneta srebrna	XVII w.
101-55/18	skarby – naczynie gliniane i monety	XI w.
101-55/19	osada osada ślady osadnictwa ślady osadnictwa	neolit KCWR wczesny brąz okres wpływów rzymskich
101-55/20	osada	okres wpływów rzymskich
101-55/21	osada osada osada osada ślady osadnictwa	średniowiecze neolit kultura łużycka okres wpływów rzymskich średniowiecze
101-55/22	osada osada ślady osadnictwa	neolit neolit średniowiecze
101-55/23	ślady osadnictwa	neolit
101-55/24	ślady osadnictwa	neolit
101-55/25	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	epoka kamienia prahistoria
101-55/26	osada	neolit
101-55/27	osada osada ślady osadnictwa	neolit neolit średniowiecze
101-55/28	osada osada	neolit neolit
101-55/29	ślady osadnictwa	epoka kamienia
101-55/30	osada osada	neolit średniowiecze
101-55/31	osada osada ślady osadnictwa ślady osadnictwa	neolit neolit kultura łużycka okres wpływów rzymskich
100-55/124	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-55/123	osada osada	neolit średniowiecze
100-55/126	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-55/127	osada	epoka kamienia

	ślady osadnictwa ślady osadnictwa osada	neolit, późna faza neolit, późna faza średniowiecze
100-55/356	osada	neolit
100-55/125	brak opisu	

Brzezinka		
Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
101-54/1	ślady osadnictwa	neolit
101-54/2	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	neolit kultura łużycka
101-54/3	ślady osadnictwa ślady osadnictwa ślady osadnictwa ślady osadnictwa	epoka kamienia neolit okres późno rzymski okres średniowieczny
101-54/4	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	prahistoria epoka kamienia
101-54/5	ślady osadnictwa	okres wczesno średniowieczny
101-54/6	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	epoka kamienia okres średniowieczny
101-54/7	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-54/110	ślady osadnictwa	neolit

Brzoskwinia		
Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
102-54/104	cmentarzysko	kultura łużycka V okres epoki brązu
102-54/105	schronisko	epoka kamienia
102-54/106	schronisko	epoka kamienia
102-54/107	pracownia kamieniarska	paleolit schyłkowy neolit
102-54/109	kompleks pracowni kamieniarskich ślad osadnictwa	paleolit neolit epoka brązu – żelaza
102-54/110	ślad osadnictwa	epoka kamienia
102-54/111	pracownia kamieniarska	paleolit schyłkowy
102-54/112	pracownia kamieniarska	paleolit schyłkowy
102-54/113	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia, epoka brązu kultura łużycka, epoka żelaza
102-54/114	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia kultura łużycka, epoka brązu XII-XIV, średniowiecze
102-54/115	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia XIV-XVI, średniowiecze
102-54/116	osada	kultura lendzielska, neolit
102-54/117	ślad osadnictwa osada	epoka kamienia wczesna epoka brązu, epoka żelaza
102-54/118	ślad osadnictwa	epoka kamienia

	osada	wczesna epoka brązu, epoka żelaza
102-54/119	śląd osadnictwa	neolit
102-54/120	śląd osadnictwa	epoka kamienia
102-54/121	śląd osadnictwa	epoka kamienia
102-54/122	śląd osadnictwa	epoka kamienia
102-54/123	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	epoka kamienia późne średniowiecze
102-54/124	śląd osadnictwa	epoka kamienia
102-54/125	śląd osadnictwa śląd osadnictwa schronisko	epoka kamienia epoka kamienia wczesne średniowiecze
102-54/126	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	epoka kamienia prahistoria

Burów		
Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
102-55/6	osada	epoka kamienia
102-55/7	ślady osadnictwa	epoka kamienia
102-55/8	ślady osadnictwa	epoka kamienia
101-55/1	osada	epoka kamienia
101-55/2	ślady osadnictwa	epoka kamienia
102-55/136	siekierka krzemienna	neolit

Karniowice		
Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
100-55/128	obozowisko jaskiniowe obozowisko jaskiniowe obozowisko jaskiniowe obozowisko jaskiniowe obozowisko jaskiniowe	neolit neolit epoka brązu okres wpływów rzymskich średniowiecze
100-55/131	osada osada	epoka kamienia epoka kamienia
101-55/71	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	prahistoria średniowiecze
101-55/15	ślady osadnictwa	epoka kamienia
101-55/16	osada	neolit
100-55/135	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-55/136	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-55/137	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	epoka kamienia prahistoria
100-55/138	osada ślady osadnictwa ślady osadnictwa ślady osadnictwa	neolit prahistoria okres późnorzymski średniowiecze
100-55/139	ślady osadnictwa	epoka kamienia

Kleszczów		
Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
101-54/8	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	epoka kamienia okres średniowiecza
101-54/9	ślady osadnictwa	epoka kamienia
101-54/10	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	epoka kamienia kultura łużycka
101-54/11	osada	neolit
101-54/12	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	neolit okres średniowiecza
101-54/13	ślady osadnictwa	epoka kamienia
101-54/14	ślady osadnictwa	epoka kamienia
101-54/15	ślady osadnictwa	epoka kamienia

Kobylany		
Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
100-54/106	ślady osadnictwa	neolit
100-55/140	obozowisko jaskiniowe	neolit
100-55/141	obozowisko jaskiniowe	neolit
100-54/105	osada	neolit
100-54/107	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-54/108	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-55/142	ślady osadnictwa – obozowisko jaskiniowe	paleolit
100-55/145	ślady osadnictwa	prahistoria
100-55/146	ślady osadnictwa osada	epoka kamienia średniowiecze
100-55/147	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	wpływy rzymskie prahistoria
100-55/148	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-55/149	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-55/143	osada	epoka kamienia
100-55/10	odłupki	epoka kamienia
101-54/40	osada	neolit
101-55/15	ślady osadnictwa	epoka kamienia

Kochanów		
Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
101-54/19	ślady osadnictwa ślady osadnictwa ślady osadnictwa	neolit wpływy rzymskie wczesne średniowiecze

Młynka		
Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
101-54/20	ślady osadnictwa osada ślady osadnictwa ślady osadnictwa	epoka kamienia neolit kultura łużycka okres nowożytny
101-54/21	osada ślady osadnictwa ślady osadnictwa	schyłkowy paleolit epoka kamienia kultura łużycka
101-54/22	-	epoka kamienia

101-54/24	- - ślady osadnictwa	epoka kamienia kultura łużycka średniowiecze
-----------	----------------------------	--

Niegoszowice

Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
101-54/37	ślady osadnictwa	epoka kamienia
101-54/38	ślady osadnictwa	epoka kamienia
101-54/39	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	okres wpływów rzymskich średniowiecze

Nielepice

Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
101-54/42	kości mamuta garnek jajowaty	epoka kamienia prahistoria
101-54/43	ślady osadnictwa	epoka kamienia
101-54/17	osada	neolit
101-54/18	ślady osadnictwa	neolit
101-54/16	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	epoka kamienia prahistoria

Pisary

Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
101-54/60	osada ślady osadnictwa	mezolit średniowiecze
101-54/59	ślady osadnictwa osada ślady osadnictwa ślady osadnictwa	mezolit neolit kultura łużycka okres nowożytny
101-54/44	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	epoka kamienia kultura łużycka
101-54/45	ślady osadnictwa ślady osadnictwa ślady osadnictwa	mezolit neolit średniowiecze
101-54/46	ślady osadnictwa ślady osadnictwa ślady osadnictwa	mezolit neolit wczesne średniowiecze
101-54/47	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	średniowiecze okres nowożytny
101-54/48	ślady osadnictwa	epoka kamienia
101-54/49	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-54/134	osada	neolit

Radwanowice

Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
100-54/111	osada	neolit
100-54/112	osada	neolit
100-54/113	ślady osadnictwa	neolit
100-54/114	ślady osadnictwa	neolit
100-54/115	osada	neolit
100-54/116	ślady osadnictwa	neolit

100-54/117	ślady osadnictwa	neolit
100-54/118	ślady osadnictwa	neolit
100-54/119	ślady osadnictwa	neolit
100-54/120	ślady osadnictwa	neolit
100-54/121	ślady osadnictwa	średniowiecze
100-54/122	ślady osadnictwa	średniowiecze
100-54/123	ślady osadnictwa	średniowiecze
100-54/124	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-54/125	ślady osadnictwa osada	mezolit, neolit
100-54/126	ślady osadnictwa	mezolit, neolit
100-54/127	osada	neolit, wczesna epoka brązu
100-54/128	osada	neolit
100-54/129	osada ślady osadnictwa ślady osadnictwa ślady osadnictwa	neolit epoka brązu, wcz. epoka żelaza późny okres wł. rzymskich średniowiecze
100-54/130	osada	wczesne średniowiecze
100-54/131	osada osada ślady osadnictwa	neolit epoka brązu późny okres wł. rzymskich
100-54/132	osada	neolit

Rudawa		
Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
101-54/50	ślady osadnictwa	neolit
101-54/51	- ceramika	epoka kamienia średniowiecze
101-54/52	osada	schyłkowy paleolit
101-54/53	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	epoka kamienia średniowiecze
101-54/54	ślady osadnictwa	epoka kamienia
101-54/55	grób szkieletowy	epoka brązu
101-54/56	ślady osadnictwa	nowożytny
101-54/57	osada	neolit
101-54/58	ślady osadnictwa	epoka kamienia

Rząska		
Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
101-55/64	siekierki, toporek	neolit
101-55/65	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	neolit epoka kamienia
101-55/66	ślady osadnictwa	neolit
101-55/67	ślady osadnictwa	epoka kamienia
101-55/73	osada	wczesne średniowiecze

Szczyglice		
Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
102-55/68	ślady osadnictwa	epoka kamienia
102-55/64	ślady osadnictwa ślady osadnictwa ślady osadnictwa	epoka kamienia okres rzymski XI-XIII w.
102-55/70	ślady osadnictwa	średniowiecze XIII-XV w.
102-55/71	ślady osadnictwa	epoka kamienia

102-55/72	osada ślady osadnictwa	epoka kamienia XI-XIII w.
101-55/69	ślady osadnictwa ślady osadnictwa ślady osadnictwa	epoka kamienia średniowiecze okres nowożytny

Więckowice		
Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
101-55/11	ślady osadnictwa	epoka kamienia
101-55/12	ślady osadnictwa	epoka kamienia
101-55/13	osada ślady osadnictwa	neolit kultura łużycka

Ujazd		
Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
101-55/32	osada ślady osadnictwa	okres wpływów rzymskich epoka kamienia
101-55/33	osada	neolit

Zabierzów		
Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
101-55/3	osada	okres wpływów rzymskich
101-55/4	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	neolit średniowiecze
101-55/5	ślady osadnictwa osada	epoka kamienia średniowiecze
101-55/6	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	epoka kamienia średniowiecze
101-55/7	ślady osadnictwa ślady osadnictwa ślady osadnictwa	epoka kamienia okres wpływów rzymskich średniowiecze
101-55/8	osada	epoka kamienia
101-55/9	ślady osadnictwa ślady osadnictwa	epoka kamienia kultura łużycka
101-55/70	osada osada	kultura łużycka wczesne średniowiecze
101-55/68	schronisko	późne średniowiecze

Zelków		
Numer stanowiska	Klasyfikacja funkcjonalno – kulturowa stanowiska lub opis znaleziska	Datowanie
100-55/94	osada pracownia skał karska ślady osadnictwa	neolit okres nowożytny kultura łużycka
100-55/95	osada	neolit
100-55/96	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-55/97	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-55/98	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-55/99	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-55/100	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-55/101	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-55/102	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-55/103	ślady osadnictwa	epoka kamienia

100-55/104	osada	epoka kamienia
100-55/105	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-55/106	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-55/107	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-55/108	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-55/109	osada	epoka kamienia
100-55/110	ślady osadnictwa	epoka kamienia
100-55/111	osada	epoka kamienia
100-55/112	osada	epoka kamienia
100-55/357	ślady osadnictwa	epoka kamienia

Zestawienie stanowisk archeologicznych zlokalizowanych na obszarze Gminy Zabierzów zostało sporządzone na podstawie materiałów udostępnionych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

1.5.4. Formy ochrony konserwatorskiej.

Wg obowiązujących planów miejscowych oraz wg projektów planów miejscowych, których zakres został uzgodniony z konserwatorem zabytków obowiązują strefy konserwatorskie związane z obiektami zespołami obiektów wraz z ich bezpośrednim otoczeniem, w następujących miejscowościach: Balice, Bolechowice, Karniowice, Kochanów, Kobylany, Niegoszowice, Pisary, Radwanowice, Rudawa, Rząska, Ujazd, Więckowice, Zabierzów.

Zakres stref przedstawia rysunek nr 5 „Uwarunkowania - walory krajobrazowo-kulturowe”.

Ze względu na cenne kulturowo i krajobrazowo położenie Gminy Zabierzów uznano, że ochrona wartości kulturowych określona w planach zagospodarowania i aktach prawnych jest niewystarczająca i wymaga wprowadzenia dodatkowych form ochrony w Studium. Podstawowym elementem wytycznych konserwatorskich opracowanych w ramach studiów historyczno-urbanistycznych jest ustalenie obszarów podlegających ochronie. Wyznaczenie stref powinno nastąpić o analizę stanu istniejącego przedstawionego w pkt 1.5.1-1.5.3., analizę przekazów historycznych, kartograficznych i ikonograficznych.

W zależności od stopnia zachowania istniejącej historycznej substancji oraz stopnia zachowania kompozycji urbanistycznej nastąpi przyporządkowanie do odpowiedniej kategorii:

- strefy ochrony konserwatorskiej obejmującej obiekty i zespoły wpisane do rejestru zabytków,
- strefy, w obszarze których ochronie podlegać będą obiekty o cechach kulturowych wraz z elementami miejscowego krajobrazu kulturowego i przedpolami widokowymi,
- stref nadzoru archeologicznego.

Lokalizacja zabytków wpisanych do rejestru oraz obiektów wpisanych do ewidencji obiektów zabytkowych a także lokalizacja stanowisk archeologicznych zostały zobrazowane na rysunku nr 5 „Uwarunkowania - walory krajobrazowo-kulturowe” w skali 1:10 000.

1.6. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

1.6.1. Infrastruktura społeczna.

Ośrodki gminne i inne placówki komercyjne stanowią składowe infrastruktury społecznej na obszarze Gminy, których celem jest zaspokajanie potrzeb socjalnych, kulturowych i oświatowych mieszkańców.

Usługi działające w zakresie infrastruktury społecznej powinny mieć możliwość dogodnych połączeń komunikacyjnych z całym obszarem Gminy. Rozwój takich placówek wpływa na poziom życia mieszkańców poszczególnych miejscowości w Gminie.

1) Ochrona zdrowia

W Gminie funkcjonują 3 ośrodki zdrowia: w Zabierzowie, w Bolechowicach i w Rudawie oraz 6 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej – dwa w Zabierzowie i po jednym w miejscowościach Bolechowice, Rząska, Aleksandrowice, Rudawa. Poza tym w Zabierzowie znajduje się Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna. Na terenie Gminy działa też wiele aptek i punktów aptecznych.

Znaczącą inwestycją jest Ośrodek Rehabilitacyjno-Rekreacyjny „Dolina Słońca” w Radwanowicach (Fundacja „Mimo wszystko” Anny Dymnej).

2) Kultura

Ośrodkami są: Samorządowe Centrum Kultury i Promocji Gminy Zabierzów, oraz Gminna Biblioteka Publiczna, która posiada 3 filie w Balicach, Bolechowicach i Rudawie.

Obiekty sakralne zlokalizowane są w: Zabierzowie, Kleszczowie, Brzoskwini, Bolechowicach, Rząsce, Radwanowicach i Rudawie.

3) Oświata

- Gimnazja: gimnazjum im. Jana Matejki w Zabierzowie,
- Przedszkola: Przedszkole „Słoneczne Wzgórze” w Zelkowie, Przedszkole Samorządowe w Zabierzowie, Niepubliczne Przedszkole w Rudawie, punkt przedszkolny „Akademia Malucha” przy Szkole Podstawowej w Balicach, oddział przedszkolny dla dzieci 3-5 lat przy szkole podstawowej w Nielepicach, Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP NP w Rudawie, prywatne Przedszkole Zgromadzenia Sióstr Służebniczek Nawiedzenia: Magnifikat” w Bolechowice.
- Szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa w Bolechowicach, Szkoła Podstawowa w Zabierzowie, Szkoła Podstawowa w Brzeziu, Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Brzoskwini, Szkoła Podstawowa w Balicach, Niepubliczne Przedszkole „Kubusiowy Świat II” w Rząsce, Szkoła Podstawowa im. Por. Piotra Olka ps. "Gołąb" w Kobylanach, Szkoła Podstawowa im. Por. Piotra Olka ps. "Gołąb" w Kobylanach, Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Westerplatte w Nielepicach, Integracyjna Szkoła Podstawowa im. Ofiar Pacyfikacji w Radwanowicach (Szkoła Niepubliczna o

uprawnieniach szkoły publicznej przy Oświatowym Towarzystwie Integracyjnym, Szkoła Podstawowa im. Por. Piotra Olka ps. "Gołąb" w Kobylanach, Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Westerplatte w Nielepicach, oraz Zespół Szkół w Rząsce i w Rudawie.

4) Sport

W zakresie sportu wyczynowego znaczące sukcesy odnosi Klub sportowy „Kmita” – szczególnie w dyscyplinach takich jak łucznictwo i piłka nożna.

Na obszarze gminy zlokalizowany jest: Ośrodek Sportowo-Rekreacyjny z halą sportowo-widowiskową, basenem, siłownią w Zabierzowie, Klub Tenisowy Rudawa oraz Stadnina Koni Huculskich w Nielepicach.

5) Administracja

Siedzibą władz samorządowych jest Zabierzów, gdzie zlokalizowany jest Urząd Gminy. Ponadto w Zabierzowie zlokalizowana jest siedziba policji oraz urząd pocztowy. Drugi urząd pocztowy mieści się w Bolechowicach. Na terenie Karniowic istnieje Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach. W miejscowości Zabierzów znajduje się siedziba Nadleśnictwa Krzeszowice. W Zabierzowie mieści się także Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

6) Instytucje

- Krakowski Bank Spółdzielczy z Oddziałem w Zabierzowie,
- Jurańska Izba Gospodarcza-organizacja samorządu gospodarczego reprezentująca interesy zrzeszonych w niej przedsiębiorców,

7) Produkcja

Funkcją uzupełniającą typową działalność usługowa są zakłady produkcyjne typu produkcja okien, artykułów spożywczych oraz siedziby firm związanych z produkcją odzieży czy kosmetyków.

Istniejąca baza w zakresie usług publicznych, w tym: opieki zdrowotnej, oświaty, kultury zaspokaja obecne potrzeby mieszkańców. W związku z powyższym zakłada się utrzymanie istniejących obiektów bez konieczności nowych terenów pod tego typu funkcje na terenach już zainwestowanych. Dla obszarów planowanych do rozwoju zabudowy, należy zapewnić rezerwy terenowe pod tego typu inwestycje.

Stopień rozwoju i stan infrastruktury społecznej w znacznym stopniu wpływa na poziom życia na terenie danej gminy i poszczególnych jej miejscowości. Lokalizacja funkcji usługowej powinna zmierzać do koncentracji poprzez kształtowanie nowych obszarów przestrzeni publicznej w poszczególnych sołectwach.

Ilość obiektów sportowych i służących rekreacji mieszkańców nie jest wystarczająca. Zapotrzebowanie na tego typu obiekty rośnie szczególnie w sąsiedztwie rozrastających się terenów zabudowy mieszkaniowej.

1.6.2. Sytuacja demograficzna.

1.6.2.1. Dynamika zmian liczby ludności.

Na początku 2008 roku Gmina Zabierzów liczyła 22 324 mieszkańców według danych Referatu Ewidencji Ludności Urzędu Gminy. Według danych Urzędu Statystycznego w Krakowie na koniec 2006 roku Gmina liczyła 22 468 mieszkańców zameldowanych. Jak obrazuje tabela nr 7 w ciągu ostatnich 13 lat (1996-2008) liczba zameldowanych na pobyt stały wzrosła o ponad 2 tys. osób (wzrost 10,25%) [tab. 7]. Zmiana nastąpiła w obrębie lat 2007, 2008, gdzie liczba zameldowanych spadła do 22 324 osób [tab. 10].

Tabela 7. Ludność ogółem w Gminie Zabierzów w latach 1996-2006 wg miejsca zameldowania i zamieszkania.

Liczba ogółem wg miejsca zameldowania/zamieszkania w latach 1996-2006											
Lata	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Stale miejsce zameldowania (stan na 31 XII)	20 379	20 522	20 679	20 803	21 009	21 175	21 454	21 720	21 965	22 203	22 468
Faktyczne miejsce zamieszkania (stan na 31 XII)	20 491	20 678	20 885	21 032	21 200	21 361	21 612	21 846	22 014	22 257	22 559

Źródło :opracowanie własne na podstawie danych statystycznych US w Krakowie [WWW.stat.gov.pl]

Faktycznie na koniec 2006 roku Gminę zamieszkiwało (razem z zameldowanymi na pobyt czasowy) 22 559 osób [tab. 1]. W ciągu ostatnich 13 lat notuje się również wzrost tej grupy, zbliżony do wartości dla zameldowanych na stałe.

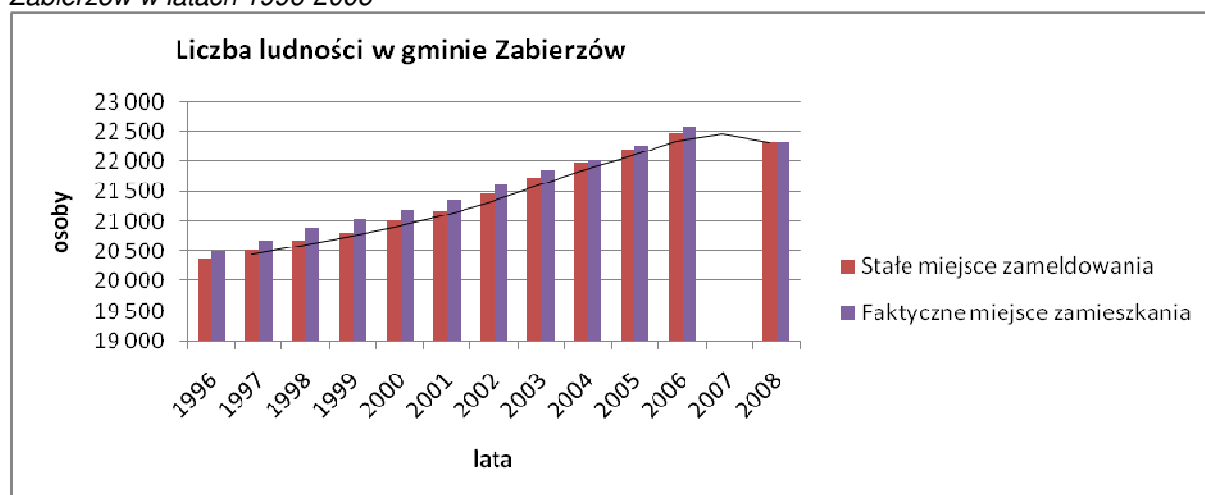
Na podstawie danych z US w Krakowie od 1996 r. obserwuje się stały wzrost liczby ludności Gminy Zabierzów do roku 2006. Brak jeszcze danych US dla okresu po 2006 r. Według danych Referatu Ewidencji Ludności UG Zabierzów w okresie 2007 i 2008 r. liczba ludności gwałtownie spadła, co ilustruje na wykresie 1. linia trendu. Oprócz spadku liczby ludności w ostatnich latach na linii trendu nie zauważa się żadnych fluktuacji, które wskazywałyby na gwałtowne wahania liczby ludności.

Zaobserwowany zrównoważony wzrost liczby ludności był spowodowany dodatnim saldem migracyjnym [wyk. 2]. Gmina postrzegana jest jako atrakcyjne miejsce do osiedlenia się i przyciąga nowych mieszkańców, przez co liczba ludności gminy stale wzrastała do roku 2006. Nawet ciągle utrzymujący się ujemny przyrost naturalny rekompensowany był napływem ludności spoza Gminy, który zapobiegał spadkowi liczby ludności.

Natomiast spadek liczby ludności odnotowany w 2008 r. spowodowany został:

- ujemnym przyrostem naturalnym (na co wpływ ma m.in. niekorzystna struktura wiekowa - przeważa ludność w wieku 50 lat i więcej),
- wzmożoną w okresie 2007-2008 emigracją zarobkową.

Wykres 1 Dynamika zmian liczby ludności zameldowanej i faktycznie zamieszkałej w Gminie Zabierzów w latach 1996-2006

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GUS [www.stat.gov.pl] oraz danych UG Zabierzów, brak danych na 2007 rok.

Od 1996 r. w Gminie utrzymuje się stała przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn, jednakże na przestrzeni 11 lat to liczba mężczyzn wzrosła w większym procencie w stosunku do liczby kobiet [tab. 8].

Tabela 8. Struktura ludności Gminy wg miejsca zameldowania.

Stan ludności na 31 XII												Dynamika zmiany [%]
Lata	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	1996-2006
Ogółem	20 379	20 522	20 679	20 803	21 009	21 175	21 454	21 720	21 965	22 203	22 468	110,25
Mężczyźni	9 796	9 856	9 930	9 995	10 101	10 160	10 319	10 433	10 557	10 669	10 812	110,37
Kobiety	10 583	10 666	10 666	10 808	10 908	11 015	11 135	11 287	11 408	11 534	11 656	110,13

Źródło :opracowanie własne na podstawie danych statystycznych US w Krakowie [WWW.stat.gov.pl]

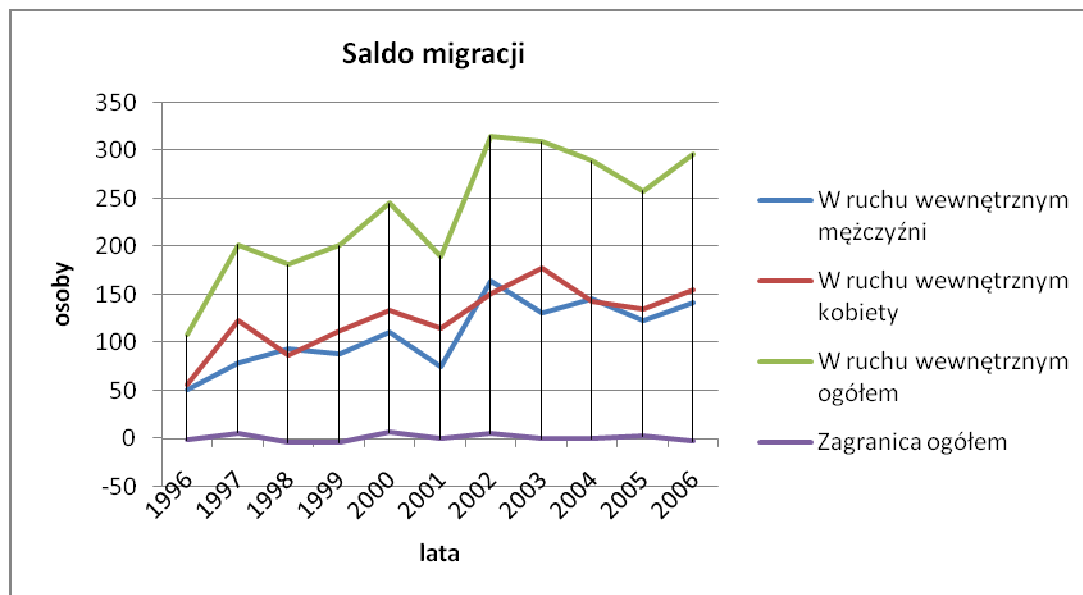
1.6.2.2. Migracje i saldo migracji.

Od 1996 do 2006 roku liczba osób, które meldowały się na pobyt stały w Gminie Zabierzów nieregularnie, aczkolwiek stale rosła. W latach 2002-2005 spadło saldo migracji ludności [tab. 9]. Spadek mógł być spowodowany emigracją do miast w celach zarobkowych, pozostanie wykształconych młodych ludzi w mieście, siedzibie uczelni i kontynuowaniu życia zawodowego i rodzinnego poza granicami gminy. Po spadku salda migracji na przestrzeni tych trzech lat po roku 2005 nastąpił kolejny jego wzrost, rekompensujący poprzednie ujemne tendencje. Główną przyczyną napływu ludności jest migracja z miast, osiedlanie się mieszkańców aglomeracji krakowskiej w obszarze podmiejskim, jakim jest Gmina Zabierzów. Gmina stanowi zaplecze mieszkalne dla ludzi pracujących w mieście. Jest to przejaw nasilającego się w ostatnich latach zjawiska suburbanizacji. Obecnie w 2008r. zanotowano kolejny spadek liczby ludności, co spowodowane jest odpływem ludności do miast, szczególnie do sąsiedniego Krakowa.

Wykresy przedstawiające saldo migracji w rozbiciu na mężczyzn i kobiety klasyfikują się podobnie, mają tendencję zwyżkową, przy czym saldo migracji kobiet jest minimalnie wyższe od salda migracji mężczyzn. Ten równomierny napływ mężczyzn i kobiet spowodowany jest migracją głównie małżeństw.

Saldo migracji zagranicznych przez cały okres badany utrzymuje się na poziomie bliskim zeru. Jednakże należy pamiętać że w ostatnich latach wystąpił znaczny odpływ ludności za granicę bez przemeldowania się na pobyt stały lub czasowy co zaniża statystyki migracyjne, gdyż wyjeżdżający za granicę nie zostali w nich ujęci.

Wykres 2 Saldo migracji w Gminie Zabierzów wg kierunków w latach 1996-2006

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GUS [www.stat.gov.pl]

Tabela 9. Saldo migracji w Gminie Zabierzów w latach 1996-2006.

Saldo migracji												
Lata		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
W ruchu wewnętrznym	ogółem	108	202	181	201	245	190	315	309	289	258	296
	mężczyźni	51	79	93	88	111	75	164	131	146	123	141
	kobiety	57	123	88	113	134	115	151	178	143	135	155
Zagranica	ogółem	-1	6	-4	-4	7	0	5	0	0	3	-3
	mężczyźni	0	3	-3	-4	4	-1	2	0	0	1	-2
	kobiety	-1	3	-1	0	3	1	3	0	0	2	-1

Źródło :opracowanie własne na podstawie danych statystycznych US w Krakowie [WWW.stat.gov.pl]

1.6.2.3. Rozmieszczenie ludności i gęstość zaludnienia.

Z uwagi na położenie Gminy w bezpośrednim sąsiedztwie Krakowa jak i inne szczególne walory (dobre skomunikowanie, atrakcyjność przyrodniczo – krajobrazowa) tereny Gminy Zabierzów są atrakcyjnym miejscem osiedlania się. Stąd też obserwuje się wzrost liczby mieszkańców i zwiększającą się gęstość zaludnienia. Średnia gęstość zaludnienia dla Gminy Zabierzów wynosi 224 osób/km² [tab. 10]. Największą gęstość zaludnienia posiada sołectwo Więckowice 735 osób/km². Wynika ona z stosunkowo małej powierzchni sołectwa. Zaraz na drugim miejscu plasuje się Zabierzów z gęstością zaludnienia równą 606 osób/km². Na podstawie kartogramu nr 1 można zaobserwować, że najwyższą gęstość zaludnienia (powyżej 400 osób/km² posiadają sołectwa od Rząski przez Zabierzów, Więckowice po Kochanów. Sołectwa w najbliższym sąsiedztwie centrum Gminy, jakim jest

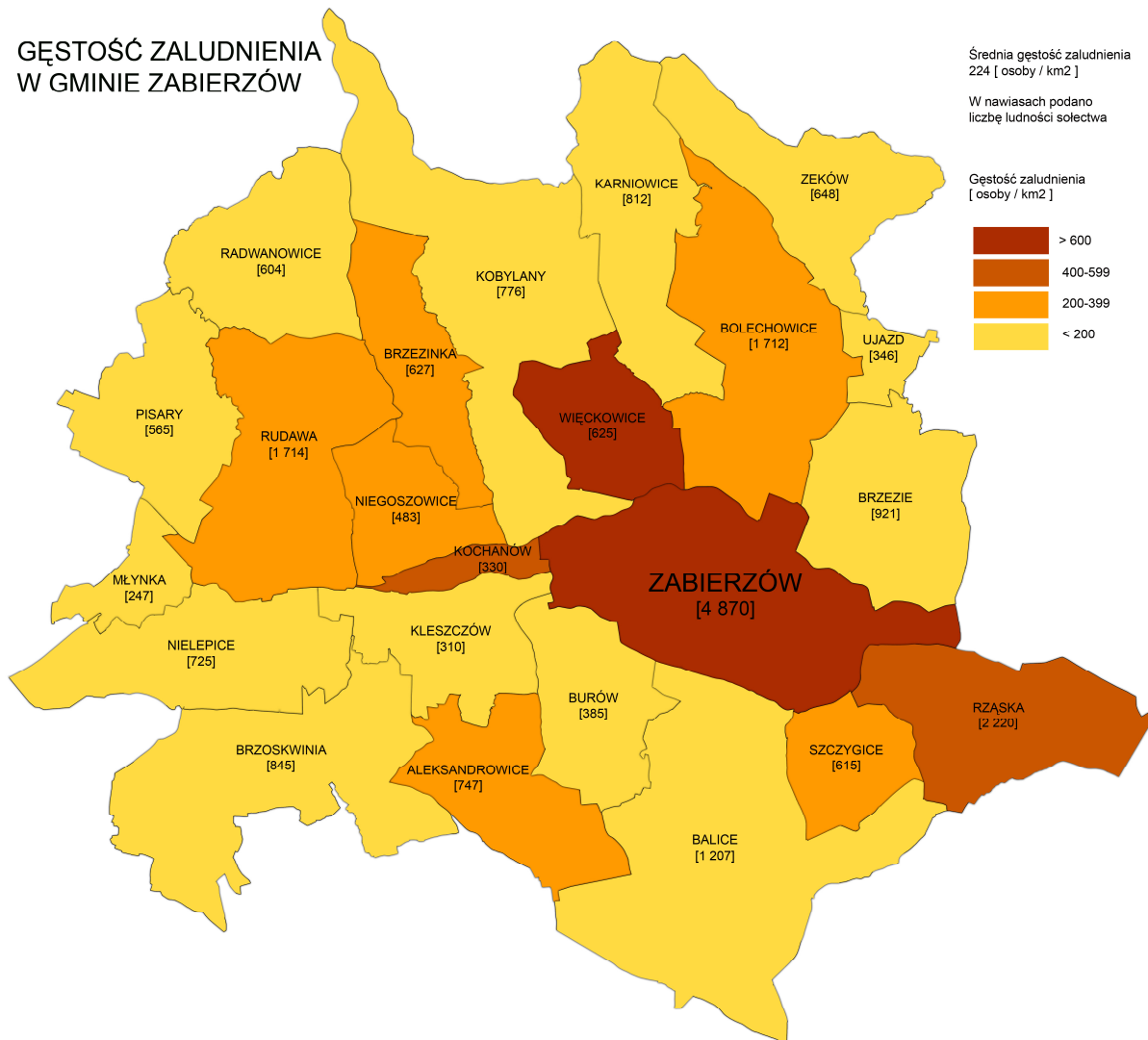
Zabierzów posiadają najwyższą gęstość zaludnienia. Dalej gęstość powyżej 200 osób/km² posiadają miejscowości na północny zachód od Zabierzowa. Przyczyną takiego układu gęstości zaludnienia sołectw jest osiedlanie się ludności wzdłuż głównych układów i ciągów komunikacyjnych, co daje ułatwioną dostępność do obszaru. W tym wypadku jest to droga nr 910 Kraków – Trzebinia, a także linia kolejowa biegnąca do niej równolegle. Aleksandrowice również posiadają gęstość zaludnienia powyżej 200 osób/km² i również znajdują się blisko głównego ciągu komunikacyjnego jakim jest autostrada A4. W tym wypadku obecność autostrady jest czynnikiem wręcz zniechęcającym do osiedlania się w sołectwie, jednak sołectwo istniało zanim trasa powstała, a ludność nie migrowała pomimo wzmożonego ruchu kołowego i jego uciążliwości, dlatego gęstość jest stosunkowo wysoka względem całej gminy. Kolejnym sołectwem z gęstością wyższą niż 200 osób/km² są Bolechowice i w tym przypadku decyduje o tym atrakcyjność okolic pod względem krajobrazowym dla mieszkalnictwa, oraz bliskość z centrum gminy. Z kartogramu wynika, że Balice posiadają niską gęstość zaludnienia, ale jest to mylne, ponieważ niemal 1/3 sołectwa zajmuje lotnisko i powierzchnię tą wlicza się przy analizie gęstości. Powoduje to zaniżenie rzeczywistej gęstości zaludnienia sołectwa. Sołectwa z gęstością zaludnienia poniżej 200 osób/km² znajdują się na obrzeżach gminy, przy czym Kobylany charakteryzują się najniższą. Przyczyną tego jest duża powierzchnia sołectwa, w dodatku w znacznej mierze położona na terenie dolinek i skałek niemożliwych do zasiedlenia.

Tabela 10. Liczba ludności w sołectwach Gminy Zabierzów oraz gęstość zaludnienia w Gminie [stan na 31. 03. 2008].

Miejscowość	Ludność ogółem	Powierzchnia [km ²]	Gęstość zaludnienia [osoby/km ²]
Aleksandrowice	747	3,71	201,34
Balice	1 207	10,05	120,09
Bolechowice	1 712	4,37	391,76
Brzezie	921	6,40	143,90
Brzezinka	627	2,95	236,27
Brzoskwinia	845	6,95	121,58
Burów	385	3,15	122,22
Karniowice	812	5,00	162,40
Kleszczów	310	3,10	100,00
Kobylany	776	8,53	90,97
Kochanów	330	0,77	428,57
Młynka	247	1,30	190,00
Niegoszowice	483	2,39	202,09
Nielepice	725	4,56	159,00
Pisary	565	3,71	152,29
Radwanowice	604	4,05	149,13
Rudawa	1 714	6,05	283,30
Rzaska	2 220	4,69	473,34
Szczyglice	615	2,11	291,46
Ujazd	346	2,72	127,20
Więckowice	625	0,85	735,29
Zabierzów	4 870	8,03	606,47
Zelków	648	4,15	156,14
RAZEM	22 324	99,59	224,15

Źródło :opracowanie własne na podstawie danych referatu ewidencji ludności oraz geodezji UG Zabierzów

Kartogram 1 Gęstość zaludnienia w Gminie Zabierzów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych UG Zabierzów

1.6.2.4. Ruch naturalny ludności.

Przyrost naturalny w Gminie Zabierzów przez ostatnie 11 lat jest ujemny [wyk.3]. Niemniej jednak ogólnie można zaobserwować, iż pomimo ujemnej wartości, zmiennie lecz stale zbliża się do poziomu zerowego. Nadal liczba zgonów przerasta liczbę urodzeń, aczkolwiek różnica pomiędzy początkiem badanego okresu a końcem wynosi 2,38%, oznacza to, że sytuacja demograficzna Gminy stopniowo zaczyna się poprawiać. Największe wahania występują w latach 1996-2001. Rok 1996 posiada najniższy współczynnik przyrostu, co jest równoznaczne z najniższym przyrostem naturalnym. Znaczący wzrost nastąpił na przełomie 1997/1998 r., przy czym nie można jednoznacznie wskazać przyczyny tego wzrostu. W 1998 r. był najwyższy przyrost naturalny w ciągu całego badanego przedziału czasowego, po czym zaobserwowano równie gwałtowny spadek. Przyczyną była zwiększona umieralność w 1999r, gdyż współczynnik urodzeń aż do 2001 roku systematycznie wzrasta [tab.12]. Dlatego też po roku 1999 przyrost naturalny ponownie zaczyna przyjmować coraz większą wartość (maksymalnie do 1,13‰). Po 2001 r. rozpoczyna się kolejna seria spadków przyrostu naturalnego. Obserwuje się kryzys

przyrostu naturalnego trwający do 2004 r. [rys. 3] Być może pośrednią przyczyną był spadek migracji ludności do gminy [rys. 2], jednak głównie jest to skutek wysokiej umieralności w tamtych latach. Do 2005 r. następuje kolejny wzrost przyrostu naturalnego. Wzrastająca migracja do Gminy w tym roku może mieć znaczenie dla przyrostu naturalnego, ponieważ występuje napływ głównie młodych małżeństw, opuszczających miasto i zakładających rodziny na obszarach przylegających. W 2006 r. zaobserwowano kolejny spadek wskaźnika przyrostu. Jest on nieznaczny, różnica pomiędzy ostatnimi dwoma latami wynosi 0,21‰. Sytuacja ekonomiczno-gospodarcza gminy systematycznie się poprawia, gmina się bogaci, co wpływa na poprawę jej atrakcyjności pod względem miejsca osiedlania się. W związku z tym można przewidzieć, że dalej będzie postępować zjawisko suburbia i dzięki temu więcej młodych ludzi zdecyduje się na założenie rodzin na terenie Gminy. Analizując przyrost naturalny na przestrzeni całości badanego okresu przewiduje się, iż w następnych latach będzie on wzrastał.

Tabela 11. Ruch naturalny oraz podstawowe współczynniki demograficzne w Gminie Zabierzów w latach 1996-2006.

Ruch naturalny											
Lata	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Urodzenia żywe	176	182	183	188	191	194	190	161	185	206	194
Zgony ogółem	250	247	203	250	237	218	231	204	229	229	222
Zgony niemowląt	3	4	0	3	1	1	3	0	1	0	0
Przyrost naturalny	-74	-65	-20	-62	-46	-24	-41	-43	-44	-23	-28

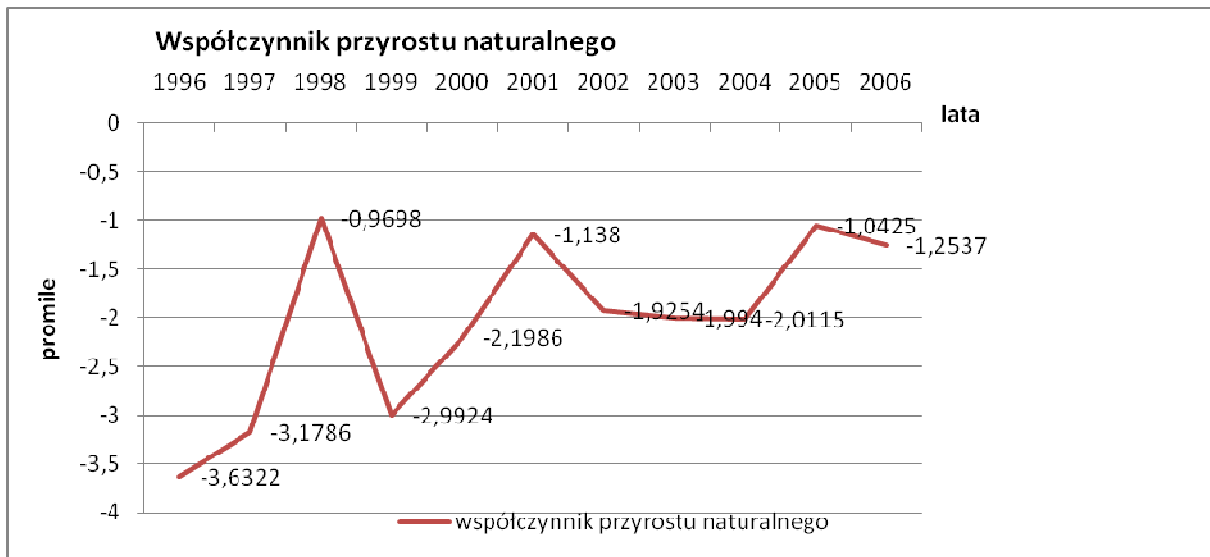
Źródło :opracowanie własne na podstawie danych statystycznych US w Krakowie [WWW.stat.gov.pl]

Tabela 12. Podstawowe współczynniki demograficzne w Gminie Zabierzów.

Podstawowe współczynniki demograficzne											
Lata	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Współczynnik urodzeń [‰]	8,63	8,86	8,85	9,03	9,09	9,16	8,85	7,41	8,42	9,27	8,63
Współczynnik zgonów [‰]	12,26	12,03	8,81	12,01	11,28	10,29	10,76	9,39	10,42	10,31	9,88
Współczynnik przyrostu naturalnego [‰]	-3,63	-3,17	-0,96	-2,99	-2,19	-1,13	-1,92	-1,99	-2,01	-1,04	-1,25

Źródło :opracowanie własne na podstawie danych statystycznych US w Krakowie [WWW.stat.gov.pl]

Wykres 3 Przyrost naturalny w Gminie Zabierzów w latach 1996-2006

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GUS [www.stat.gov.pl]

1.6.2.5. Struktura ludności gminy pod względem płci i wieku.

Informacja dotycząca podstawowych struktur ludności Gminy Zabierzów zawarta jest w tabeli nr 13, ponadto załączono graficzną prezentację danych w postaci piramidy płci i wieku ludności gminy.

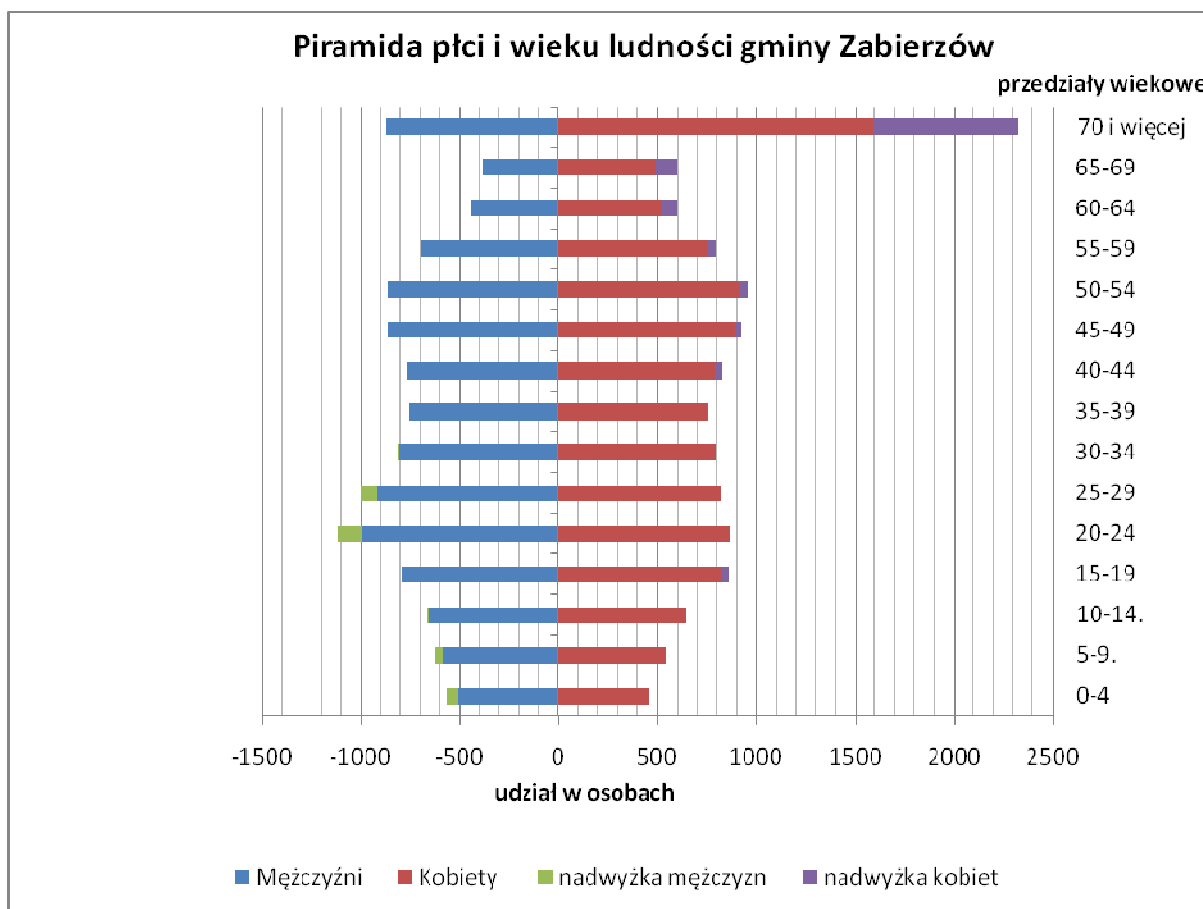
Kształt piramidy nie odbiega znacznie od kształtu piramidy charakterystycznej dla całej Polski. Łatwo zauważyć, że piramida dla Gminy Zabierzów posiada kształt stosunkowo zastojowy. Występuje również początkowe stadium regresywne, gdzie liczba dzieci jest nieco mniejsza niż liczba dorosłych. W Gminie zaznacza się wyż kompensacyjny (powojenny) w grupach 45-55 lata, oraz echo tego wyżu (potomstwo urodzonych w wyżu kompensacyjnym) w grupach 15-30 lat. Obserwuje się duży udział ludności grupy powyżej 70 lat. Jest to niekorzystna cecha demograficzna Gminy, która powoduje starzenie się społeczeństwa. Nadwyżki liczby kobiet nad mężczyznami obserwowane są w starszych grupach wiekowych (od 40 lat w górę) i jest to powszechna reguła demografii. Wynika to z faktu, że średnia wieku kobiet jest wyższa niż mężczyzn. Oprócz tego w Polsce na tak duży udział kobiet w grupach wiekowych powyżej 70 lat miały wpływ działania wojenne II Wojny Światowej, które w większej mierze dotknęły płć męską. Również powszechne jest, że większy udział mężczyzn występuje w najmłodszych grupach wiekowych. W wieku produkcyjnym liczba mężczyzn i kobiet jest stosunkowo zbliżona i kształtowana jest przez procesy społeczno – ekonomiczne. W związku z tym, że w Gminie pojawia się zjawisko starzenia się społeczeństwa, które jest również powszechne dla kraju, ważne będzie podjęcie działań mających na celu zwiększenie przyrostu naturalnego. Cały czas przyrost naturalny utrzymuje się na ujemnym poziomie i wzrasta tylko nieznacznie. Wpłynąć może na to wprowadzenie gminnej polityki pronatalistycznej (skierowanej na zwiększenie liczby urodzeń), ponieważ w przypadku jej braku struktura ludności zostanie zaburzona, kryzys przyrostu naturalnego zacznie się ponownie pogłębiać. Gmina powinna również zadbać o odpowiednie warunki kształcenia młodzieży pod kątem przyszłego zapotrzebowania na gminnym rynku pracy (np. w branży

turystyczne, która ze względu na walory przyrodniczo – krajobrazowe jest ogromną szansą dla rozwoju gminy), żeby zapobiec emigracji zarobkowej np. do Krakowa. Jest to o tyle ważne, że w najbliższym czasie roczniki z wyżu demograficznego wejdą w wiek emerytalny i młodsze roczniki będą bardziej obciążone ekonomicznie. Wymienione zabiegi powinny opóźnić, a może i zatrzymać proces starzenia się społeczeństwa gminy.

Tabela 13. Ludność Gminy Zabierzów w 2006r. wg grup wieku i płci. Współczynnik feminizacji.

	Ludność gminy [osoby]		ludność gminy [%]	Współczynnik feminizacji
Ogółem	ogółem	22 559	100%	107,32
	mężczyźni	10 881	48,23%	
	kobiety	11 678	51,76%	
0-4	ogółem	967	100%	89,23
	mężczyźni	511	52,84%	
	kobiety	456	47,15%	
10-14	ogółem	1 308	100%	99,08
	mężczyźni	657	50,22%	
	kobiety	651	49,77%	
15-19	ogółem	1 618	100%	104,55
	mężczyźni	791	48,88%	
	kobiety	827	51,11%	
20-24	ogółem	1 863	100%	87,61
	mężczyźni	993	53,30%	
	kobiety	870	46,69%	
25-29	ogółem	1 739	100%	90,26
	mężczyźni	914	52,55%	
	kobiety	825	47,44%	
30-34	ogółem	1 602	100%	99,50
	mężczyźni	803	50,12%	
	kobiety	799	49,87%	
35-39	ogółem	1 501	100%	100,13
	mężczyźni	750	49,96%	
	kobiety	751	50,03%	
40-44	ogółem	1 557	100%	104,33
	mężczyźni	762	48,94%	
	kobiety	795	51,05%	
45-49	ogółem	1 756	100%	103,71
	mężczyźni	862	49,08%	
	kobiety	894	50,91%	
50-54	ogółem	1 777	100%	105,40
	mężczyźni	865	48,67%	
	kobiety	912	51,32%	
55-59	ogółem	1 447	100%	107,01
	mężczyźni	699	48,30%	
	kobiety	748	51,69%	
60-64	ogółem	957	100%	118,49
	mężczyźni	438	45,76%	
	kobiety	519	54,23%	
65-69	ogółem	874	100%	128,79
	mężczyźni	382	43,70%	
	kobiety	492	56,29%	
70 i więcej	ogółem	2 470	100%	183,25
	mężczyźni	872	35,30%	
	kobiety	1 598	64,69%	

Wykres 4 Piramida płci i wieku dla ludności Gminy Zabierzów w 2006r.

Źródło :opracowanie własne na podstawie danych statystycznych US w Krakowie [WWW.stat.gov.pl]

1.6.2.6. Ludność według ekonomicznych grup wieku, wskaźniki obciążenia demograficznego.

W Gminie Zabierzów grupy najstarsze, czyli w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 i więcej, kobiety w wieku 59 i więcej) w 2006 r. miały najmniejszy udział w stosunku do grup osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, aczkolwiek, jak wykazuje wykres nr 4 (piramida płci i wieku), liczba ludności w wieku powyżej 70 lat stanowi dużą grupę. Od 1996 r. do 2006 r. liczba ludności tej grupy nieustannie wzrasta [tab. 14]. Jest to przejaw wspomnianego już zjawiska starzenia się społeczeństwa. Z drugiej strony udział ludności w wieku produkcyjnym zwiększa się systematycznie kosztem ludności wieku przedprodukcyjnego. Obserwuje się wędrówkę młodszych grup wiekowych w górę piramidy [wyk. 4]. To zwiększanie się grupy produkcyjnej jest wynikiem wchodzenia w dorosłe życie echa wyżu kompensacyjnego. Niepokojące są dwa zjawiska. Po pierwsze spada liczba ludności wieku przedprodukcyjnego, po drugie obecny wyż kompensacyjny za kilka-kilkanaście lat wejdzie w wiek emerytalny. Jeśli spadek pierwszej grupy się utrzyma, proces starzenia się ludności gminy zostanie przyspieszony. Ubytek w ruchu naturalnym może być częściowo zrekomensowany napływem młodych rodzin z dziećmi, jednak nie będzie to wystarczające. Tym

bardziej, że migracja rodzin do gminy Zabierzów w małej mierze wiąże się z podejmowaniem tam pracy, gdyż gmina stanowi rodzaj 'sypialni' dla Krakowa, co polega jedynie na mieszkaniu poza główną aglomeracją miejską, w której jest się zatrudnionym. Obserwowany ostatnio przyspieszony rozwój Gminy będzie generował nowe miejsca pracy, rodzące zapotrzebowanie na pracowników, lecz jeśli popyt ten nie zostanie zaspokojony mieszkańcami gminy, konieczna może się okazać polityka migracyjna (polityka służąca zwiększeniu lub zmniejszeniu migracji).

Tabela 14. Ludność w Gminie Zabierzów wg ekonomicznych grup wieku.

Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci												
Lata		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Wiek przedprodukcyjny	ogółem	5 194	5 070	4 977	5 023	4 934	4 808	4 727	4 558	4 462	4 419	4 396
	Mężczyźni [wiek 0-17]	2 661	2 580	2 530	2 573	2 544	2 461	2 405	2 302	2 267	2 238	2 237
	Kobiety [wiek 0-17]	2 533	2 490	2 447	2 450	2 390	2 347	2 322	2 256	2 195	2 181	2 159
Wiek produkcyjny	Ogółem	11 806	12 085	12 330	12 413	12 648	12 901	13 223	13 563	13 790	14 044	14 300
	Mężczyźni [wiek 18-64]	6 102	6 220	6 364	6 398	6 516	6 628	6 799	6 984	7 101	7 229	7 390
	Kobiety [wiek 18-59]	5 704	5 865	5 966	6 015	6 132	6 273	6 424	6 579	6 689	6 815	6 910
Wiek poprodukcyjny	Ogółem	3 491	3 523	3 578	3 596	3 618	3 652	3 662	3 725	3 762	3 794	3 863
	Mężczyźni [wiek 65 i więcej]	1 067	1 115	1 112	1 122	1 142	1 162	1 184	1 211	1 222	1 243	1 254
	Kobiety [wiek 59 i więcej]	2 424	2 408	2 466	2 474	2 476	2 490	2 478	2 514	2 540	2 551	2 609

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych US w Krakowie [WWW.stat.gov.pl]

Przy pierwszym wskaźniku [tab. 15] zauważa się spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym. Jest to niepokojące zjawisko, gdyż biorąc pod uwagę kolejne wskaźniki daje się zauważyć problem znaczącego braku ludności wieku produkcyjnego. Będzie to wywoływać problem społeczno – ekonomiczny, powstanie bowiem deficyt ludności zarabiającej na utrzymanie grupy w wieku poprodukcyjnym. Tym bardziej, że chociaż można zaobserwować w wskaźniku nr 2 wzrost grupy produkcyjnej, to niedługo znaczna jej część odejdzie wiek emerytalny, zasilając grupę poprodukcyjną, co pogłębi problem.

Tabela 15. Wskaźniki obciążenia demograficznego w Gminie Zabierzów w latach 2002-2006.

Wskaźnik obciążenia demograficznego					
Lata	2002	2003	2004	2005	2006
▪ ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	63,4	61,1	59,6	58,5	57,8
▪ ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	77,5	81,7	84,3	85,9	87,9
▪ ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	27,7	27,5	27,3	27,0	27,0

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych US w Krakowie [WWW.stat.gov.pl]

1.6.3. Rynek pracy.

1.6.3.1. Struktura zatrudnienia.

Rozwój społeczno – gospodarczy Gminy Zabierzów w ostatnich latach charakteryzuje się brakiem znacznych zmian relacji pomiędzy sektorami ekonomicznymi gospodarki, to znaczy pomiędzy sektorem rolniczym, przemysłowym i usługowym. Największe zatrudnienie występuje w sektorze usługowym, z tym, że różnica pomiędzy liczbą zatrudnionych w sektorze usług rynkowych i nierynkowych jest niewielka. Na kolejnym miejscu plasuje się sektor przemysłowy, najmniejsze znaczenie pod względem zatrudnienia ma sektor rolniczy.

Obraz zmian zatrudnienia w sektorach na przestrzeni 8 lat przedstawiony jest w tabeli nr 16 oraz dodatkowo na wykresie nr 5.

Największy wzrost zatrudnienia zanotowano w sektorze usługowym. Nowa rzeczywistość społeczno – ekonomiczna skutkowałą zmianą struktury zatrudnienia. Ma to związek z rozwojem Gminy pod względem turystycznym i gospodarczym, który spowodował zwiększenie liczby miejsc pracy w tym sektorze.

Kolejno pod względem zwiększenia się liczby zatrudnienia jest sektor przemysłowy. Gmina, jako zaplecze dla krakowskiej aglomeracji, jest atrakcyjna dla potencjalnych inwestorów, co skutkuje rozwojem przemysłu produkcyjnego. Na terenie gminy znajdują się zaplecza produkcyjne znaczących firm, zatrudniające miejscową ludność.

W najmniejszym stopniu rozwija się rolnictwo. Początkowo w latach 1996, 1997 zatrudnienie w tym sektorze było wysokie względem badanego okresu. W kolejnych latach zainteresowanie rolnictwem spadło. Jednak w 2002 r. zatrudnienie w tym sektorze wyraźnie i znacząco wzrosło. Przyczyna może leżeć w rozwijającej się ostatnimi czasy modzie na rolnictwo ekologiczne, wspomagane przez dotacje unijne. W wyniku tego zatrudnienie z ostatnich lat w tym sektorze przewyższa liczbą to z przed 10 lat.

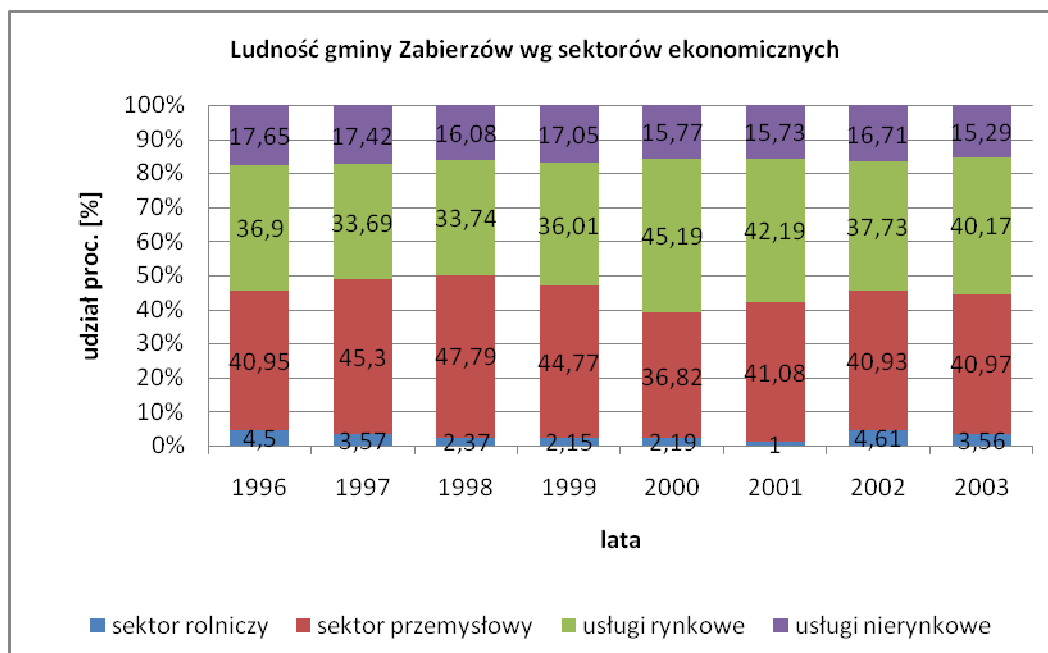
Tabela 16. Zatrudnienie w Gminie Zabierzów wg sektorów ekonomicznych w latach 1996-2003.

Pracujący wg sektorów ekonomicznych i płci									
lata		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
ogółem	ogółem	3 222	3 523	3 835	3 529	3 728	4 109	3 752	4 015
	mężczyźni	1 685	1 879	1 902	1 845	1 809	2 103	1 771	2 050
	kobiety	1 537	1 644	1 933	1 684	1 919	2 006	1 981	1 965
sektor rolniczy	ogółem	145	126	91	76	82	37	173	143
	mężczyźni	92	83	48	42	48	22	128	104
	kobiety	53	43	43	34	34	15	45	39
sektor przemysłowy	ogółem	1 319	1 596	1 833	1 580	1 373	1 647	1 536	1 645
	mężczyźni	813	956	1 008	948	806	972	760	910
	kobiety	506	640	825	632	567	675	776	735
sektor usługowy razem	ogółem	1 758	1 801	1 911	1 873	2 273	2 425	2 043	2 227
	mężczyźni	780	840	846	855	955	1 109	883	1 036
	kobiety	978	961	1 065	1 018	1 318	1 316	1 160	1 191
sektor usługowy - usługi rynkowe	ogółem	1 189	1 187	1 294	1 271	1 685	1 816	1 416	1 613
	mężczyźni	680	712	728	764	841	1 003	752	898
	kobiety	509	475	566	507	844	813	664	715

sektor usługowy - usługi nierynkowe	ogółem	569	614	617	602	588	609	627	614
	mężczyźni	100	128	118	91	114	106	131	138
	kobiety	469	486	499	511	474	503	496	476

Źródło :opracowanie własne na podstawie danych statystycznych US w Krakowie [WWW.stat.gov.pl]

Wykres 5. Zatrudnienie w Gminie Zabierzów wg sektorów ekonomicznych w latach 1996-2003

Źródło :opracowanie własne na podstawie danych statystycznych US w Krakowie [WWW.stat.gov.pl]

Kolejnym aspektem, pod jakim można ujmować i analizować strukturę zatrudnienia jest zróżnicowanie na sektor publiczny i prywatny. Udział zatrudnionych w sektorze prywatnym w Gminie Zabierzów w 1999 r. wyniósł 52,8% wobec 47,2% zatrudnionych w sektorze publicznym. W ciągu 5 lat bilans ten zmienił się na korzyść sektora prywatnego, a zmiana pogłębia ciągle rosnącą różnicę w ilości zatrudnienia w tych sektorach. Cały czas obserwuje się odpływ pracowników z sektora publicznego do rozwijającego się dynamicznie sektora prywatnego. Spowodowane jest to bogaceniem się społeczeństwa, które coraz chętniej zakłada własne działalności gospodarcze, małe firmy, dla których, zwłaszcza w ostatnich latach, nastąpiła poprawa perspektyw rozwoju, dzięki wstąpieniu Polski do UE.

Tabela 17. Zatrudnienie Gminy Zabierzów wg sektorów własnościowych w latach 1999-2003.

Pracujący wg sektorów własności i płci						
Lata		1999	2000	2001	2002	2003
Ogółem	ogółem	3 529	3 728	4 109	3 752	4 015
	mężczyźni	1 845	1 809	2 103	1 771	2 050
	kobiety	1 684	1 919	2 006	1 981	1 965
Sektor publiczny	ogółem	1 665	1 678	2 060	1 738	1 782
	mężczyźni	755	761	904	791	816
	kobiety	910	917	1 156	947	966
Sektor prywatny	ogółem	1 864	2 050	2 049	2 014	2 233
	mężczyźni	1 090	1 048	1 199	980	1 234
	kobiety	774	1 002	850	1 034	999

Źródło :opracowanie własne na podstawie danych statystycznych US w Krakowie [WWW.stat.gov.pl]

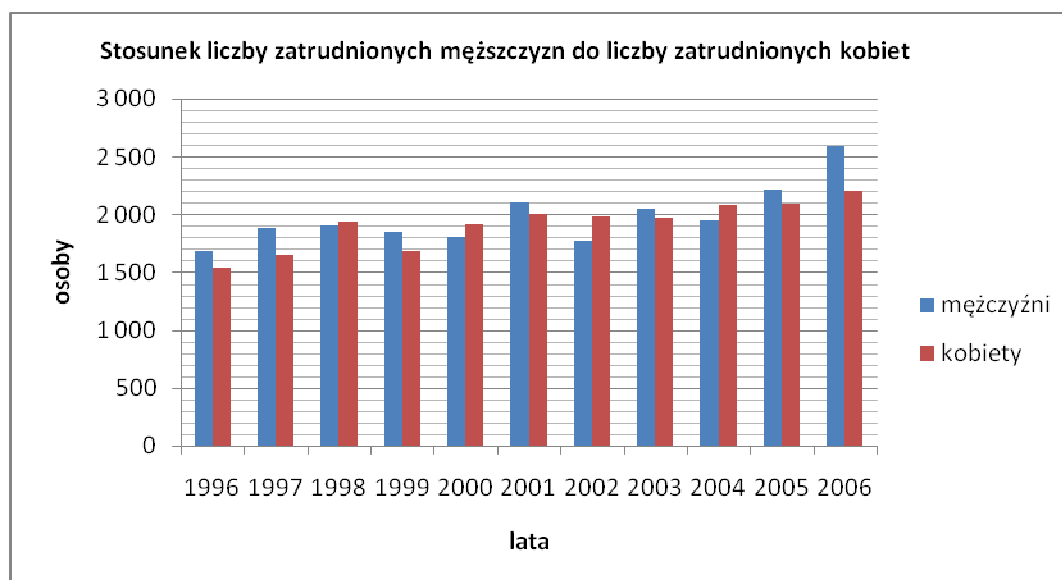
Z kolei, jeśli chodzi o różnice w ilości zatrudnionych mężczyzn a kobiet, to w ostatnich latach pogłębiła się ta różnica na korzyść płci męskiej. Gdy rozpatruje się to zjawisko na przeciągu 11 lat średnio liczba zatrudnionych mężczyzn przewyższała liczbę zatrudnionych kobiet. Ta różnica pogłębiła się znacznie w ostatnich latach.

Tabela 18 Liczba pracujących wg płci w latach 1996-2006.

Pracujący w głównym miejscu pracy											
Lata	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ogółem	3 222	3 523	3 835	3 529	3 728	4 109	3 752	4 015	4 034	4 305	4 796
mężczyźni	1 685	1 879	1 902	1 845	1 809	2 103	1 771	2 050	1 949	2 214	2 590
kobiety	1 537	1 644	1 933	1 684	1 919	2 006	1 981	1 965	2 085	2 091	2 206

Źródło :opracowanie własne na podstawie danych statystycznych US w Krakowie [WWW.stat.gov.pl]

Wykres 6 Liczba zatrudnionych mężczyzn i kobiet w głównym miejscu pracy w latach 1996-2006

Źródło :opracowanie własne na podstawie danych statystycznych US w Krakowie [WWW.stat.gov.pl]

1.6.3.2. Bezrobocie.

W Gminie Zabierzów bezrobocie systematycznie spada. Jeszcze w 2003 r. stopa bezrobocia wynosiła 24%, a już w 2006 r. wynosi 14%. Wynika to z ogólnej poprawy sytuacji gospodarczej kraju oraz ze stałego rozwoju Gminy, z czym związane jest zapotrzebowanie na pracowników na nowo powstałe miejsca pracy. Również częściowy wpływ na spadek bezrobocia miała wzmożona emigracja zarobkowa ludności po wejściu Polski do UE. Ponadto spadek wywołany jest tym, że główną grupę produkcyjną stanowi echo wyżu kompensacyjnego, które wypełnia zapotrzebowanie na pracowników. Należy pamiętać, że wkrótce liczna obecnie grupa produkcyjna wejdzie w wiek emerytalny i dodatkowo zwolni miejsca pracy, dając możliwość zatrudnienia młodszemu pokoleniu. Jednak problem stanowi niska liczebność grupy przedprodukcyjnej, i fakt prawdopodobnego maksymalnego wykorzystania w przyszłości zwolnionych miejsc odbije się pozytywnie pod względem bezrobocia.

W latach 2003, 2004 liczba bezrobotnych mężczyzn przewyższała liczbę bezrobotnych kobiet, natomiast w następnych latach sytuacja się odwróciła.

Tabela 19. Bezrobocie w Gminie Zabierzów w latach 2003-2006.

Bezrobotni					
Lata		2003	2004	2005	2006
Bezrobotni zarejestrowani wg płci	ogółem	995	898	845	629
	mężczyźni	519	466	416	288
	kobiety	476	432	429	341

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych US w Krakowie [WWW.stat.gov.pl]

1.7. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.

1.7.1. Wpływ lokalizacji lotniska Kraków – Balice na obszarze gminy.

Część Gminy Zabierzów znajduje się w zasięgu płaszczyzn ograniczających lotniska Kraków-Balice. Z istnienia płaszczyzny wynikają ograniczenia, które będą rzutowały na decyzje planistyczne na dalszych etapach prac nad Studium. Należy uwzględnić obowiązek zgłaszania organowi właściwemu do spraw Sił Powietrznych RP (obecnie Dowództwo Sił Powietrznych – Warszawa) wszelkiej planowanej zabudowy w tych strefach. Ponadto na obszarze Gminy znajdującym się poza płaszczyznami ograniczającymi, przed wydaniem pozwolenia na budowę, należy uzgadniać z ww organem właściwym wszelkie obiekty budowlane, których wysokość przekracza 50m nad poziomem terenu.

Lokalizację przeszkód lotniczych w rejonie lotniska określa „Mapa powierzchni ograniczających wysokość zabudowy i obiektów naturalnych w rejonie lotniska” jako dokumentacja rejestracyjna lotniska Kraków-Balice.

1.7.2. Strefa od obiektu technicznego.

Na obszarze Gminy w sołectwie Brzoskwinia znajduje się kompleks wojskowy K-825, od którego ustalona została strefa wolna od zabudowy i od elementów wysokich i tych, które mogłyby zakłócać działanie obiektu. Zasięg strefy jest zależny od typu obiektu wojskowego oraz typu zabudowy, dla której obowiązują ograniczenia w zasięgu zabudowy. Strefa ta została określona na podstawie wytycznych Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Krakowie zgłoszonych pismem nr 4472/08 z dnia 10.07.2008r i wynosi 800m od pojedynczych obiektów mieszkaniowych.

Dodatkowo wokół obiektu obowiązuje odległość 3km, w której wszelkie działania należy uzgadniać z odpowiednim organem wojskowym.

1.7.3. Hałas.

Warunki akustyczne na terenie Gminy Zabierzów kształtowane są głównie przez transport lotniczy, komunikację drogową i kolejową, a w mniejszym stopniu przez obiekty przemysłowe i komunalne oraz linie elektroenergetyczne.

1.7.3.1. Hałas komunikacyjny.

1) Transport lotniczy: MPL im. Jana Pawła II w Krakowie – Balicach.

Hałas powodowany jest przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych. W okresie sporządzania uwarunkowań trwały prace nad utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania. Zostały one zakończone utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania (Uchwała Nr XXXII/470/09 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Kraków - Balice, zarządzanego przez Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków - Balice Sp. z o.o.).

Obszar ograniczonego użytkowania dzieli się na trzy strefy:

- 1) strefę A, której granicę wyznacza od zewnątrz maksymalny zasięg izolacji hałasu nocnego $L_N = 50$ dB lub izolacji hałasu $L_{DWN} = 60$ dB, od wewnątrz granica lotniska.
- 2) strefę B, której granicę wyznacza od zewnątrz izolacja $L_{DWN} = 55$ dB, od wewnątrz maksymalny zasięg izolacji $L_N = 50$ dB, $L_{DWN} = 60$ dB lub granica lotniska;
- 3) strefę C, której granicę wyznaczają izolacje hałasu $L_N = 45$ dB, od wewnątrz maksymalny zasięg izolacji $L_{DWN} = 55$ dB.

W obszarze ograniczonego użytkowania obowiązywać będą ograniczenia opisane w części „Kierunki rozwoju”.

2) Autostrada A-4 Kraków- Katowice z odejściem w kierunku Zakopanego.

Źródłem poważnej uciążliwości akustycznej na obszarze Gminy Zabierzów jest autostrada A-4. Według materiałów źródłowych¹ w okresie październik 2006 – wrzesień 2007 z autostrady skorzystało średnio 28 562 pojazdów na dobę przy 24,2 % udziale pojazdów ciężkich (dane uzyskane z punktów poboru opłat w Balicach i Brzęczkowicach, na etapie sporządzania „Mapy...”). Wg pomiarów akustycznych obszar, na którym poziom dźwięku dla wskaźnika L_{DWN} (przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku) przekracza 60 dB waha się w granicach od 37 m do 300 m od krawędzi autostrady, przy czym zasięg hałasu jest silnie uzależniony od ukształtowania terenu. Obszar, na którym poziom dźwięku dla wskaźnika L_N (w porze nocnej) przekracza 50 dB waha się od 38 m do 500 m od krawędzi autostrady. Szacunkowo ocenia się², że na nadmierny hałas od tego odcinka autostrady narażone jest 90 budynków, które zamieszkuje około 500 osób. Szacunkowa powierzchnia obszaru eksponowanego na nadmierny hałas drogowy wynosi 287 800 m².

Dopuszczalne poziomy hałasu dla wskaźników L_{DWN} i L_N , na podstawie mapy stanu akustycznego środowiska, kształtowanego przez hałas emitowany z

¹ „Mapa akustyczna odcinka autostrady płatnej A-4 Katowice – Kraków do km 340+200 do km 400+100”

² „Mapa akustyczna odcinka autostrady płatnej A-4 Katowice – Kraków do km 340+200 do km 400+100”

autostrady (tzw. mapy imisyjnej) naniesiono na rysunku nr 6 Studium. Na podstawie danych uzyskanych z portalu map akustycznych naniesiono także izofony dla drogi nr 7, na odcinku Rząska – Balice I oraz dla autostrady A-4 na odcinku Balice I – Balice II. W tym przypadku obszar, na którym poziom dźwięku dla wskaźnika L_{DWN} przekracza 60dB sięga do około 260 m od krawędzi autostrady, przy czym zasięg hałasu jest silnie uzależniony od ukształtowania terenu. Obszar, na którym poziom dźwięku dla wskaźnika L_N (w porze nocnej) przekracza 50 dB sięga do około 440 m od autostrady.

Dla odcinka autostrady płatnej z uwagi na ponadnormatywne oddziaływanie autostrady na środowisko decyzją Wojewody Krakowskiego nr 3/98 o ustaleniu lokalizacji autostrady płatnej ustalono zasięg obszaru ponadnormatywnego oddziaływania autostrady na środowisko w trzech strefach:

- I strefa oddziaływań ekstremalnych o zasięgu 20 m od krawędzi jezdni, w strefie tej ulegają likwidacji wszelkie obiekty, w tym budynki bez względu na ich przeznaczenie, z wyjątkiem urządzeń infrastruktury technicznej autostrady i urządzeń ochrony środowiska,
- II strefa zagrożeń o zasięgu 50m od krawędzi jezdni, w której niedopuszczalna jest lokalizacja obiektów budowlanych z pomieszczeniami przeznaczonymi na stały pobyt ludzi, niedopuszczalne jest prowadzenie gospodarki rolnej z wyjątkiem produkcji roślin nasiennych, przemysłowych i gospodarki leśnej,
- III strefa uciążliwości o zasięgu 150m od krawędzi jezdni, w której należy zapewnić skuteczną ochronę istniejących obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi przed szkodliwym wpływem autostrady przez dotrzymanie obowiązujących normatywów oraz zastosowania rozwiązań, środków i urządzeń technicznych pozwalających na maksymalną ochronę środowiska i zdrowia tj. ekranów ochronnych, zieleni ochronnej w pasie 30-50m od autostrady lub zieleni osłonowej za ekranami ochronnymi w pasie do 12 m. Niedopuszczalne jest prowadzenie upraw warzyw i lokalizowanie ogrodów działkowych.

3) Droga krajowa nr 79 Kraków – Katowice.

Hałas komunikacyjny jest generowany przez pojazdy poruszające się drogą krajową nr 79 Kraków- Katowice. Pomiary wykonane w punkcie zlokalizowanym w Zabierzowie, 10 m od drogi wykazały, że równoważny poziom dźwięku A (L_{Aeq}) wynosił w porze dziennej 65,9 dB natomiast w porze nocnej 55,6 dB. Ocenia się, że poziom hałasu w skrajnym przypadku powoduje przekroczenie wartości normatywnych o 16,5 dB.

4) Ruch pociągów na trasie kolejowej Kraków – Katowice ze stacjami w Rudawie i Zabierzowie nadającymi się do przeładunku towarowego.

Niekorzystnych zmian klimatu akustycznego w środowisku, powodowanego przez eksploatację linii kolejowej na trasie Kraków – Katowice można się spodziewać przy dużym natężeniu ruchu, oraz w przypadku lokalizacji zabudowy mieszkaniowej w bezpośrednim sąsiedztwie trasy kolejowej.

Przeprowadzone pomiary hałasu kolejowego wykazały, że³:

³ Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko „Modernizacja linii kolejowej E30/C-E30 na odcinku Opole- Katowice- Kraków” udostępniony przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., Oddział Regionalny w Krakowie.

- dopuszczalny poziom hałasu dla pory dnia (w przedziale czasu od godz. 6.00 do godz. 22.00), dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wynoszący 55 dB jest przekraczany w strefie około 250 m od linii kolejowej. Średni równoważny poziom dźwięku w odległości 25 m od torów, w porze dziennej wynosi 66,7 dB, a w odległości 50m wynosi 63, 5 dB. Oznacza to przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu kolejno o 11,7 dB (25 m od torów) i 8,5 dB (50 m od torów).
- dopuszczalny poziom hałasu dla pory nocy (w przedziale czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00), dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wynoszący 50 dB jest przekraczany w strefie około 300 m od linii kolejowej. Średni równoważny poziom dźwięku w porze nocnej, w odległości 25 m od torów wynosi 63,0 dB, a w odległości 50m wynosi 59,8 dB. Oznacza to przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu kolejno o 13,0 dB (25 m od torów) i 9,8 dB (50 m od torów).

Prognozuje się że po planowanej modernizacji linii kolejowej E30/C – E30 zasięg przekraczania wartości dopuszczalnych ulegnie zwiększeniu do 320 m w ciągu dnia, i 400 m w ciągu nocy.

1.7.3.2. Hałas przemysłowy i komunalny.

Hałas przemysłowy i komunalny jest emitowany przez działalność prowadzoną przez podmioty gospodarcze o charakterze przemysłowym oraz małe podmioty gospodarcze zajmujące się drobną wytwórczością. Do źródeł hałasu przemysłowego należą obiekty kubaturowe (hale produkcyjne), źródła punktowe w otwartej przestrzeni, instalacje przemysłowe, transport technologiczny w obrębie zakładu. W obszarze gminy brak jest dużych zakładów przemysłowych, które mogą stanowić istotne źródło hałasu. Zazwyczaj oddziaływania akustyczne ma charakter lokalny i dotyczy bezpośredniego sąsiedztwa jego źródła.

1.7.3.3. Hałas od linii energetycznych.

Hałas linii energetycznych generowany jest przez pracujące linie wysokiego napięcia. Spowodowany jest mikrowyładowaniami elektrycznymi na powierzchnię przewodów (na skutek ulotu) i zależy od warunków pogodowych, stanu środowiska, stanu technicznego, powierzchni przewodów.

Przez teren Gminy Zabierzów nie przebiegają linie elektroenergetyczne najwyższych napięć, a jedynie linie WN o napięciu roboczym 110 i 220 kV, które nie emitują ponadnormatywnego hałasu.

W posumowaniu stwierdza się, że znaczny obszar Gminy Zabierzów jest narażony na ponadnormatywne oddziaływanie hałasu od lotniska, autostrady A4, drogi krajowej nr 79 Kraków- Katowice oraz linii kolejowej Kraków- Katowice, dlatego też problematyka ochrony przed hałasem na terenie gminy powinna być jednym z priorytetowych działań z zakresu ochrony środowiska.

1.7.4. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

W reżimie wodnym cieków powierzchniowych występuje przewaga podziemnego systemu zasilania. Charakterystyczny dla cieków o tym systemie

zasilania jest mała gwałtowność wezbrań w okresie wiosennych roztopów i jesiennych słoń. Poważniejsze wezbrania występują, co kilkanaście lat powodowane intensywnymi opadami letnimi.

Udokumentowane wezbrania powodziowe połączone z zalaniem dużych partii terenów wystąpiły w latach 1923, 1936, 1947, 1960, 1970, 1985 i 1997. Wg danych o zagrożeniu powodziowym, w czasie wezbrań, zalaniu ulegają duże połacie dna doliny Rudawy (obszary depresyjne względem tzw. warg brzegowych rzeki).

Obszary zalewane corocznie to:

- ujściowy obszar Krzeszówki przed połączeniem z Raclawką,
- ujściowe odcinki dolin Bolechówki i Wierzchówki po przełomowy odcinek Rudawy w Zabierzowie,
- środkowe i ujściowe partii dolin cieków stałych i okresowych odwadniających Garb Tenczyński,
- odcinek doliny Raclawki od Dubia po Rudawę,
- dolina Będkówki poniżej zbiorników przedsiębiorstwa rybnego od linii kolejowej Kraków – Katowice,
- dolina Kobylanki od ujścia do Więckowic.

Corocznie podtapiane są ponadto środkowe i ujściowe partie dolin cieków stałych i okresowych odwadniających Garb Tenczyński.

W ostatnich kilkunastu latach obszary te, określane jako zalewane corocznie, zostały zalane jedynie częściowo w roku 1997.

W obszarze Gminy Zabierzów występują obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią w rozumieniu przepisów odrębnych, między wałami a brzegiem rzeki na odcinkach obwałowanych.

Na podstawie specjalistycznego opracowania „Zasięg stref zalewowych rzeki Rudawy w granicach administracyjnych gminy Zabierzów” (na odcinku od połączenia Krzeszówki i Dulówki do ujścia Rudawy do Wisły) określono obszary zagrożone powodzią wodami od rzeki Rudawy:

- wodą dziesięcioletnią - Q10%,
- wodą stuletnią Q1%,
- wodą tysiącletnią Q 0,1%.

Schemat zasięgów stref zalewowych rzeki Rudawy w granicach administracyjnych Gminy:

Należy uwzględnić problematykę powodziową w polityce przestrzennej Gminy, t.j. w Kierunkach Studium i miejscowych planach zagospodarowania poprzez określenia warunków zagospodarowania terenów w wyznaczonych strefach zagrożeń na obszarach zalewowych (Q10%, Q1% i Q 0,1% od rzeki Rudawy).

W zależności od stopnia zagrożenia powodzią należy w planach miejscowych ustalić zakazy, nakazy, ograniczenia i dopuszczenia w zainwestowaniu terenów i określić możliwość realizacji np.: budownictwa mieszkaniowego wysokiej intensywności oraz obiektów mogących stanowić zagrożenie (m.in. magazyny chemiczne, obiekty gospodarki odpadami itp.).

1.7.5. Strefa od sieci infrastruktury technicznej.

Przez obszar Gminy przebiega sieć gazowa wysokiego ciśnienia, od której należy zachować wymagane odległości podstawowe od zabudowy. Odległości wynoszą po 15m od przewodu, z zastrzeżeniem, że:

- odległości podstawowe obiektów budowlanych i terenów od gazociągów wysokiego ciśnienia należy przyjąć zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 listopada 1995r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. Nr 139 poz. 686 zał nr 2),
- projekty budowlane obiektów krzyżujących się z gazociągami wysokiego ciśnienia lub zbliżających się do nich, należy wykonać na aktualnych mapach posiadających klauzulę „do celów projektowych” Ośrodka Dokumentacji Geodezyjno – Kartograficznej i przedkładać do uzgodnienia w OGP Gaz-System S.A. Oddział w Tarnowie, TJE w Krakowie,
- lokalizację wszystkich obiektów terenowych względem gazociągu wysokiego ciśnienia w odległości mniejszej niż 30m należy uzgodnić z Operatorem Gazociągów Przemysłowych Gaz-System S.A. Oddział w Tarnowie. Terenowa Jednostka Eksploatacji w Krakowie

Występujące na obszarze Gminy sieci wysokiego napięcia 220kV i 110Kv wymagają zachowania stref ochronnych wyłączonych z zabudowy, tj: dla linii 220 kV - 25 m od osi linii a dla linii 110kV - 15 m od osi linii.

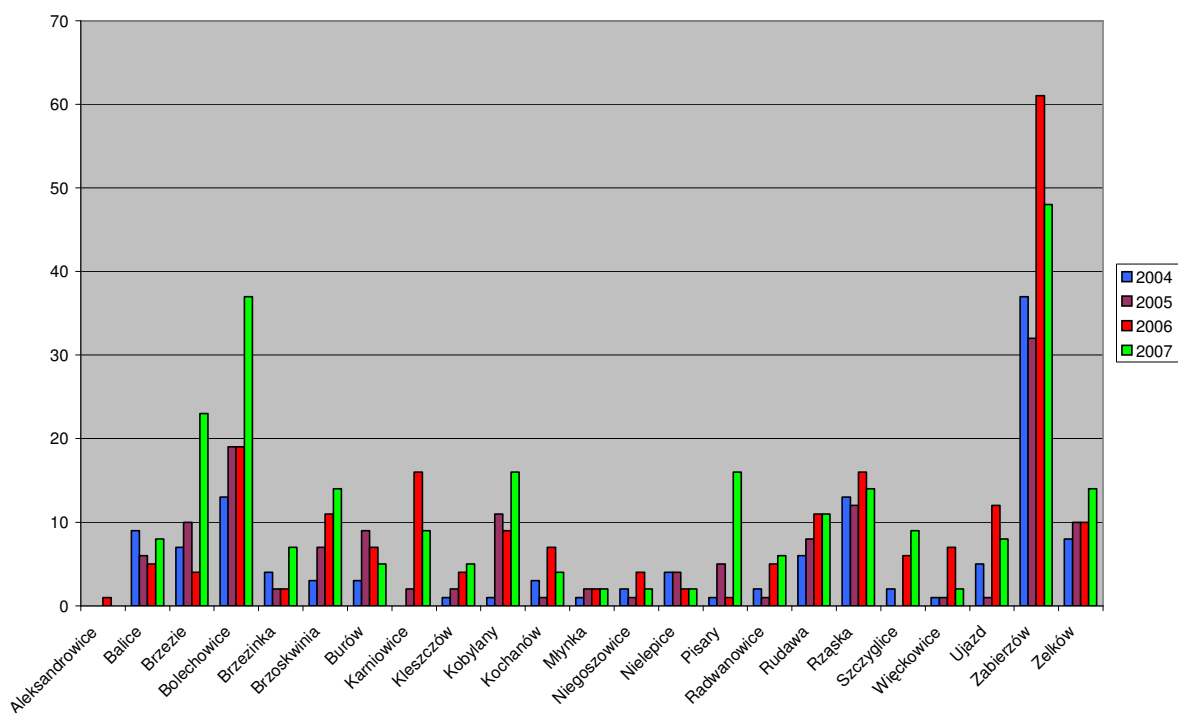
Zmiana strefy ochronnej jest dopuszczona po dokonaniu pomiarów oddziaływania pola elektromagnetycznego wykonywanych na etapie pozwolenia na budowę.

1.8. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY.

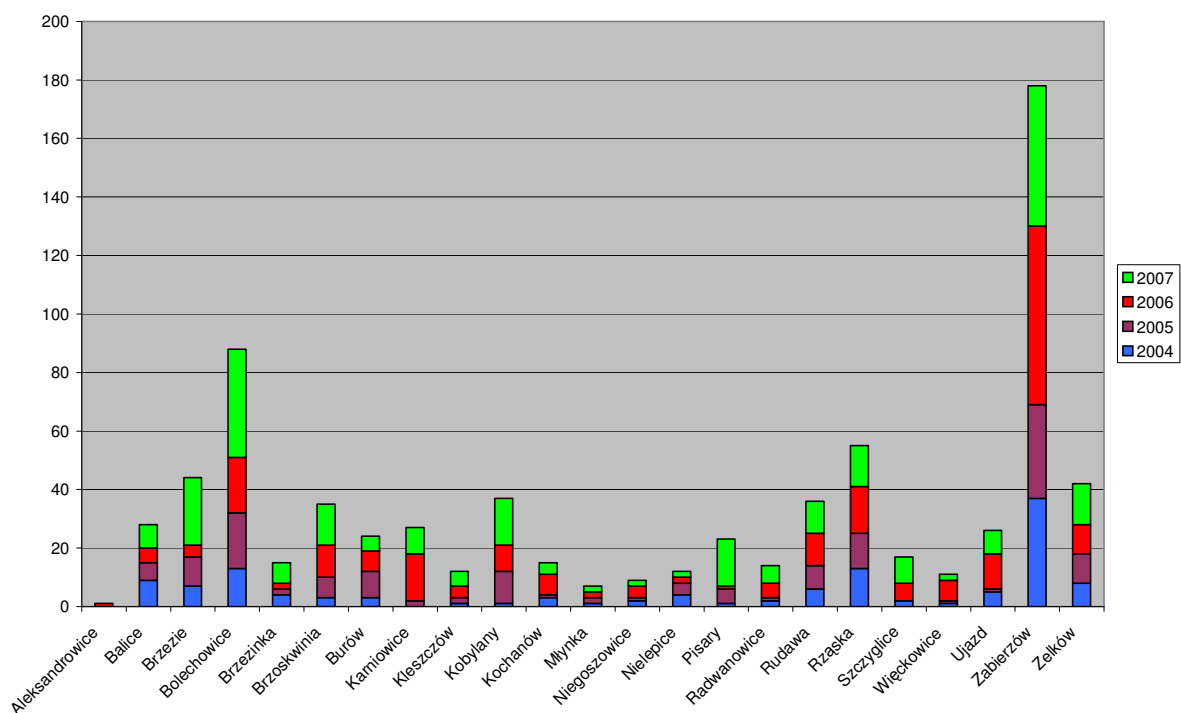
1.8.1. Ocena możliwości rozwoju gminy na podstawie analizy ruchu budowlanego w obszarze Gminy Zabierzów.

Materiałem wyjściowym dla przeprowadzenia analizy ruchu budowlanego w Gminie Zabierzów były wydane przez Starostwo Powiatowe pozwolenia na budowę. Do analizy uwarunkowań posłużyły decyzje pozwoleń na budowę obiektów kubaturowych.

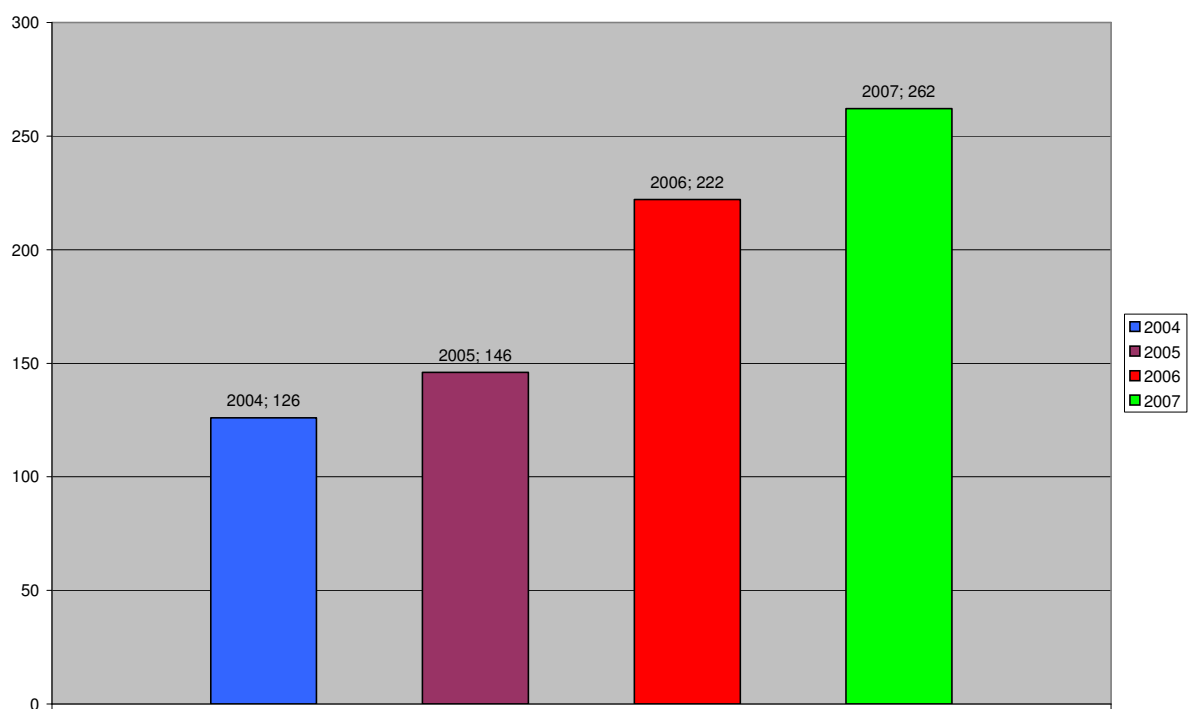
Analizą objęto decyzje wydane w latach 2004 – 2007.

Powyższe zestawienia przedstawiają ilość wydanych pozwoleń na budowę dla poszczególnych sołectw w latach 2004-2007.

Powyższe zestawienie przedstawia sumę wydanych pozwoleń na budowę dla poszczególnych sołectw na przełomie lat 2004-2007.

Zobrazowana tendencja wzrostowa ruchu budowlanego na obszarze Gminy Zabierzów w ciągu czterech kolejnych lat (2004-2007)

Po analizie powyższego zestawienia stwierdzono, że:

- największa ilość decyzji w ciągu czterech lat wydano w roku 2007 (262), najmniejszą w roku 2004 (126)
- najwięcej pozwoleń na budowę w latach 2004-2007 wydano w Zabierzowie, nieco mniej w Bolechowicach,
- najmniej w Aleksandrowicach,
- w pozostałych sołectwach ruch budowlany rozwijał się równomiernie.

Po analizie można stwierdzić rosnące zainteresowanie inwestycjami na obszarze Gminy. Gmina posiadająca do tej pory rolniczy charakter obecnie zmienia swój profil i staje się m. in. sypialnią dla mieszkańców Krakowa. Rozwija się też funkcja usługowa, co ma znaczenie dla gminy również z powodów ekonomicznych. Obserwuje się zapotrzebowanie na tereny typu centra logistyczne, czy parki technologiczne, głównie dla firm spoza Krakowa.

Dla polepszenia warunków mieszkalnych, głównie w Zabierzowie, wskazana byłaby przebudowa systemu transportowego, głównie uruchomienie planowanego obejścia Zabierzowa.

1.8.2. Możliwości rozwoju turystycznego gminy.

Obszar całej Gminy podlega ochronie ze względu na swe walory przyrodnicze i krajobrazowe i znajduje się w zasięgu Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego lub ich otulin. Położone na terenie Gminy: Dolina Bolechowicka, Kobyłańska, Będkowska oraz Skała Kmity - to miejsca o dużych walorach przyrodniczych charakteryzujące się znacznym ruchem turystycznym, chętnie odwiedzane głównie przez mieszkańców Krakowa.

Przez teren Gminy wytyczone zostały szlaki turystyki pieszej, rowerowej, motorowerowej (Pierścień Jurajski) oraz ścieżki dydaktyczne w rejonie Skały Kmity. W miejscowości Brzoskwinia rozpoczyna się Transjurajski Szlak Konny PTTK do Częstochowy. W miejscowościach Zabierzów i Rudawa biorą początek szlaki w kierunku Dolinek Krakowskich. Gmina została włączona w program Pierścienia Jurajskiego obejmujący m.in. wytyczenie szlaków turystyki zmotoryzowanej pozwalających na jednodniowe wyjazdy krajoznawcze w rejon Jury Krakowskiej.

Przez obszar Gminy Zabierzów przebiegają również liczne znakowane szlaki rowerowe:

- czerwony "Orlich Gniazd" Kraków, Bronowice Nowe - Mydlniki 3,6 - Rząska 6,5 - wzg. Bukowina, skraj wsch. części rez. Skała Kmity - Szczyglice 9,6 - gaj. Grzybów 11,6 - Kleszczów 15,3 - Brzoskwinia 18,4 - Kamyk 20,4 - Kopce 23,6 - Zamek Tenczyński 29,6 - Krzeszowice 35,5 - Czerna 40,9 - Paczółtowice 44,7 - Olkusz [PKP] 65,7 - Rabsztyn 69,6 - szosa Kwaśniów - Złożeniec (granica województwa małopolskiego) 88,4 - woj. śląskie: Podzamcze 108,1 - Częstochowa 188,9 km (PTTK do leśn. Kopce, UM Krzeszowice do gr. gminy; dalej PTTK);
- czerwony Bolechowice - las Krzemionka 3,7 - Kobyłany 6,8 - Dol. - Dol. Będkowska Łączki 8,8 - Brama Będkowska] 10,5 - rejon Jaskini Nietoperzowej 14,8 - Bębło Kolonia Zach. 15,8 - Jaskinia Wierchowska Górna 18,5 - droga Zelków - Biały Kościół Dol. Kluczwoły 20,5 - Zelków 23,2 - Bolechowice 26,0 km;

- zielony Zabierzów PKP - Bolechowice 3,8 - Karniowice, wdc. 5,0 - las Krzemionka 6,3 - Bębło Kolonia Zach. 9,8 - Dol. Będkowska 10,8 - Jerzmanowice, źródło Pióro 14,7 - Jerzmanowice Kol. Zach. 17,0 km;
- czarny Wierzchowie parking - Jaskinia Wierzchowska Górna 0,8 - Ojców Brama Krakowska 7,8 - Giebułtów kościół 16,2 - Dolina Kluczwody k. Ujazdu 25,4 - Gacki (szlak czerwony) 26,8km;
- niebieski Szlak Brzozowy (jednokierunkowy) Brzezina szkoła - Gacki 3,3 - Las Krzemionka (szlak czerwony) 7,6 - Dol. Kobyłańska (szlak czerwony) 9,7 - Kobyłany centrum 11,9 - Bolechowice centrum 15,0 - Zabierzów młyn 18,8 - Brzezina szkoła 20,9 km

szlaki piesze krakowskiego PTTK:

- niebieski "Warowni Jurajskich" Rudawa PKP - Brzezinka 3,0 - Brama Będkowska 8,8 - Jaskinia Nietoperzowa 13,3 - Jerzmanowice (droga 94) 15,1 - Grota Łokietka 18,2 - Ojców "na postoju" 21,4 - Skala, mleczarnia 26,3 - Imbramowice, klasztor 36,3 - Głanów, szkoła 43,2 - Wolbrom PKP 53,3 - Dłużec 59,2 - Dolina Wodącej [granica województwa małopolskiego] 63,4 - 64,6; woj. śląskie: Podzamcze 76,4 - Zawiercie PKP 87,9 - Podlesice 103,2 - Ostreżnik 130,8 - Mstów 158,8 km;
- żółty "Dolinek Jurajskich" Chrzanów PKP - Zagórze 7,5 - rez. Bukowica 9,7 - Wygieźłów, skansen 14,0 - Lipowiec 14,8 - Regulice 22,6 - Alwernia 25,0 - Zamek Tęczyn 33,5 - Krzeszowice PKP 38,6 - Czarna 42,7 - Dol. Raclawki 50,1 - Szklary 55,5 - Dol. Będkowska 58,3 - Będkowie 60,2 - Dol. Kobyłańska 63,2 - Karniowice 64,8 - Dol. Bolechowicka 65,5 - Zelków (szlak zielony) 69,3 - Wierzchowie 69,4 - Murownia 71,0 - Brama Krakowska 74,9 - Ojców [Dol. Sąspowska] 75,9 - Sąspów 81,1 - Pieskowa Skała 85,3 km
zielony Rudawa PKP - Radwanowice 3,0 - Raclawka 4,0 - Dubie Dol. Raclawki: leśniczówka 5,7 - szlak żółty 6,3 km;
- zielony Bukowa Góra - Nielepice 3,2 km;
- zielony Jerzmanowice III PKS - Łazy 1,9 - Dol. Będkowska 3,1 - Kawior 4,3 - skraj lasu Krzemionka 6,0 - skręt do Wierzchowa 7,3 - Wierzchowie 9,3 km;
- niebieski Przybysławice MPK - Korzkiew 1,3 - Prądnik Korzkiewski 3,9 - Dol. Kluczwody, Zamkowe Skały 7,4 - Bolechowice 11,1 - Zabierzów: PKP 14,9 - kłm. 16,0 - las zabierzowski [droga do Kleszczowa] 17,1 - Kleszczów 20,3 - Brzostkwinia 23,4 - Chrosna 25,4 - Mników Skały 29,7 - Mników MPK 31,7 km;
- czarny Modlnica - Gacki 6,6 - Dol. Kluczwody, Zamkowe Skały 8,3 - rezerwat 9,0 – szosa Zelków - Biały kościół 9,5 - Wierzchowie 10,7 - Jaskinia Wierzchowska Górna 11,5 km;
- czarny Radwanowice - Grzybowa Góra 4,0 - Szklary I PKS 6,2 km;
- czarny Bolechowice - Dol. Bolechowicka 0,6 km;
- czarny Morawica - las kleszczowski [szl. nieb.] 3,6 km;
- czarny Rudawa PKP - Nielepice 2,2 - Brzostkwinia centrum 4,7 km.

szlak konny PTTK

Nielepice [stadnina] - Niegoszowice - Brzezinka - Radwanowice - Dubie - Żary - Paczółtowice - Zawada - Zederman - Rabsztyn - Klucze - Pustynia Będowska - woj. śląskie: Hutki Kanki - Mirów - Złoty Potok - Olsztyn - Częstochowa.

szlaki dydaktyczne i spacerowe

- Skała Kmity - lasy zabierzowskie (szlaki geologiczno-przyrodnicze)
- czerwony Zabierzów, kłm. - droga Zabierzów-Kleszczów 1,1 - gaj. Grzybów 3,1 – Skała Kmity [parking] 5,4 - Dol. Grzybowska [źródło] 7,0 - droga do "zapalki" 9,2 - Zabierzów, kłm. 10,8 km;
- żółty Skała Kmity : parking - rez.: grań Skały Kmity - parking - 2,3 km;
- czarny droga Zabierzów-Kleszczów - szlak dydaktyczny czerw. 0,5 km;
- czarny Dol. Grzybowska - źródło - gaj. Grzybów 0,5 km;
- Rez. Dolina Kluczwody (szlak spacerowy);
- zielony okrężny po rez. od szlaku czarnego 2,0 km;

- czerwony Dol. Aleksandrowicka szlak spacerowo-dydaktyczny, dł. 2,3 km.

ścieżki przyrodnicze

Nadleśnictwo Krzeszowice

Dolina Grzybowska (rejon Skały Kmity) ok. 3,0 km.

Wskazane jest udostępnianie istniejących oraz nowych terenów służących turystyce, sportom i rekreacji poprzez rozbudowę sieci ciągów pieszych i rowerowych łączących tereny mieszkalnictwa z terenami do wypoczynku.

Z terenami atrakcyjnymi turystycznie związana jest występująca w Gminie oferta agroturystyczna oraz noclegowa (hotele, pensjonaty). W stosunku do potrzeb i potencjalnych możliwości baz turystyczna jest niewystarczająca. Preferowany jest też rozwój funkcji agroturystycznej.

1.9. STAN PRAWNY GRUNTÓW.

Analiza struktury własności gruntów została przeprowadzona na podstawie danych dostępnych w Urzędzie Gminy oraz z danych udostępnionych przez Starostwo Powiatu Krakowskiego.

1.9.1. Własność Skarbu Państwa.

Poniższa tabela przedstawia wykaz struktury gruntów będących własnością Skarbu Państwa lub Skarbu Państwa mającego współwłasność z innymi podmiotami w rozbiciu na poszczególne sołectwa.

L.P.	PODMIOT	UDZIAŁY	NR DZIAŁKI
ALEKSANDROWICE			
1.	Skarb Państwa	Użytkowanie wieczyste Instytutu Zootechniki w Krakowie	1/9, 39, 61/13, 61/14, 62/5, 103/2, 134/1, 144/4, 144/4-144/32, 144/34, 144/36-144/51, 144/53, 144/54, 144/64-144/68
2.	Skarb Państwa	Użytkowanie wieczyste Małopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie	33, 188, 248
3.	Skarb Państwa	We władaniu Zarządu Dróg Powiatowych w Krakowie	13, 101
4.	Skarb Państwa	Współwłasność z osobami prywatnymi	144/55, 144/56, 144/57, 144/58, 144/59, 144/60, 144/62, 144/63
5.	Skarb Państwa	Władający Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Krakowie	249/2
6.	Skarb Państwa	Użytkowanie wieczyste Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki, Brzeziny Sp. z o.o.	61/15, 62/3, 144/69, 144/70
7.	Skarb Państwa	Użytkowanie wieczyste + osoba fizyczna	62/1
BALICE			
1.	Skarb Państwa	Użytkowanie wieczyste Instytutu Zootechniki w Krakowie	364, 472/17, 472/18, 472/26, 472/27, 526
2.	Skarb Państwa	+ Rejonowy zarząd Infrastruktury z siedzibą w Krakowie – Jednostka organizacji Ministra Obrony Narodowej, teren zamknięty na podstawie decyzji 0-11/MON z dnia 28.12.2000r. (działki: 537/4, 537/25, 537/27, 561/1, 561/2, 561/3, 695, 718)	537/27, 151, 561/1-3, 695, 718
3.	Skarb Państwa	Władający - Małopolski Zarząd Melioracji Wodnej	578-591, 598, 599, 606
4.	Skarb Państwa	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad - Zarządzający	327/3, 327/12-17, 327/19-21, 415/4, 415/6, 416/3, 417/4, 417/6, 418/3, 419/3, 420/3, 421/3, 422/3, 423/3,

			423/5, 424/2, 424/3, 425/2, 425/3, 425/4, 426/2, 427/1, 428/1, 429/1, 430/1, 431/1, 432/1, 433/1, 434/3, 434/5, 435/2, 436/1, 538/1
5.	Skarb Państwa	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad- Władający	719/1-719/4, 423/6
6.	Skarb Państwa	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - Władający	348/1, 511
7.	Skarb Państwa	+ osoby fizyczne	472/8
8.	Skarb Państwa	Rejonowy Zarząd Infrastruktury + teren zamknięty na podstawie decyzji 0-11/MON z dnia 28.12.2000 r. (Część dz. nr 537/30)	537/56, 537/60
9.	Skarb Państwa	Użytkowanie wieczyste Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. w Warszawie	472/29
10.	Skarb Państwa		327/6, 409/4, 538/2
11.	Skarb Państwa	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (zarząd)	443/2
12.	Skarb Państwa	Władający - Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie	650/1, 650/2, 650/3, 717
BRZEZIE			
1.	Skarb Państwa	Użytkowanie wieczyste Instytut Zootechniki w Krakowie	1/4, 26/13, 205/2, 226/1, 226/2, 228/4, 228/5, 228/6, 242/15, 242/7, 250/9, 250/19-250/23, 250/26, 250/27, 250/34, 250/41, 250/47, 319, 382/6, 385/2, 387/14, 387/15, 395, 396/1, 398/1
2.	Skarb Państwa	Użytkowanie wieczyste – Spółka Handlowo-Usługowa „KŁOS” w KRAKOWIE	313/2
3.	Skarb Państwa	Użytkowanie wieczyste – Kółko Rolnicze w Brzeziu	251, 252/1, 380
4.	Skarb Państwa		238/12, 252/2
5.	Skarb Państwa	Użytkowanie wieczyste	250/18
6.	Skarb Państwa	Użytkowanie wieczyste – osoba fizyczna	250/51, 250/52, 250/40, 278, 250/39, 250/12, 250/4, 250/6, 250/11, 250/13, 250/10, 387/6, 250/5, 387/4, 387/8, 387/3, 250/2, 387/7, 387/5, 387/13, 387/9, 387/2, 387/10, 387/12, 387/11, 250/14, 250/24, 242/12, 242/13, 250/41, 250/53-56, 205/1, 26/4, 3825
BOLECHOWICE			
1.	Skarb Państwa	Użytkowanie wieczyste ENION S.A.	779
2.	Skarb Państwa	Władający - Małopolski Zarząd Melioracji Wodnej	43, 336, 642, 707, 710, 785
BRZESZKA			
1.	Skarb Państwa	Użytkowanie wieczyste Polskie Koleje Państwowe S.A. w Warszawie	396
BRZOSKWINIA			
1.	Skarb Państwa	Rejonowy zarząd Infrastruktury z siedzibą w Krakowie –	701/1
2.	Skarb Państwa	Władający - Małopolski Zarząd Melioracji Wodnej	161/2- /7
3.	Skarb Państwa	Władający- Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego	100/2, 601/1
4.	Skarb Państwa	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad - Zarządzający	542
5.	Skarb Państwa	Instytut Zootechniki w Krakowie – Użytkowanie wieczyste	756/1, 756/25, 756/26
6.	Skarb Państwa	Władający- Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego	606/1, 637/2 (weszły w skład 603/3, 541/2, 604/6, 604/11, 540/5, 606/1)
7.	Skarb Państwa		(weszły w skład 603/3, 541/2, 604/6, 604/11, 540/5, 606/1)
8.	Skarb Państwa	REMZES Sp. z o.o.- Użytkowanie wieczyste	540/4, 609/1, 609/2, 611/52
BUROW			

1.	Skarb Państwa	Państwowe Gospodarstwo Leśne - Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Krzeszowice	299, 300, 301, 302, 303, 304, 305/1, 305/4, 305/5, 305/6, 305/7, 305/8, 305/9, 305/10, 305/11, 305/12, 305/14, 305/15, 305/16, 305/17, 305/18
2.	Skarb Państwa	Państwowe Gospodarstwo Leśne - Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Krzeszowice – zarządzający + osoby fizyczne	305/3
KARNIOWICE			
1.	Skarb Państwa - władający	Ochotnicza Straż Pożarna - władający	113
2.	Skarb Państwa - właściciel	Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach – użytkowanie wieczyste	109/140
3.	Skarb Państwa	Osoby prywatne- współwłaściciel	109/25
KLESZCZÓW			
1.	Skarb Państwa - właściciel	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - władający	47/1, 186
KOBYLANY			
1.	Skarb Państwa - właściciel	Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie - władający	1, 86, 532
2.	Skarb Państwa - właściciel	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - władający	5, 202/2, 543
3.	Skarb Państwa - właściciel	Polskie Koleje Państwowe Spółka Akcyjna w Warszawie - władający	535
KOCHANÓW			
1.	Skarb Państwa - właściciel	Osoba fizyczna - użytkowanie wieczyste	86/2
2.	Skarb Państwa - właściciel	Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie	31
MŁYNKA			
1.	Skarb Państwa - właściciel	Kopalnia Wapienia "Czatkowice" Spółka Z O.O. - użytkowanie wieczyste	212, 228
2.	Skarb Państwa - właściciel	Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie - właściciel	42, 204
NIEGOSZOWICE			
1.	Skarb Państwa - właściciel	Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie - władający	140
2.	Skarb Państwa	Polskie Koleje Państwowe - użytkowanie wieczyste	105, 123
PISARY			
1.	Skarb Państwa	Polskie Koleje Państwowe - użytkowanie wieczyste	91, 289
RADWANOWICE			
1.	Skarb Państwa	Państwowe Gospodarstwo Leśne - Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Krzeszowice - władający	551, 552, 553
2.	Skarb Państwa	osoba fizyczna - użytkowanie wieczyste	544
3.	Skarb Państwa - właściciel		530/4, 530/5
RUDAWA			
1.	Skarb Państwa - właściciel	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - władający	701/1, 701/2
2.	Skarb Państwa - właściciel	Osoba fizyczna – użytkowanie wieczyste	420/27, 420/20
3.	Skarb Państwa - właściciel	Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie - zarządzający	4, 341/4, 378/3, 400/3, 437, 542/3, 681/1, 711
4.	Skarb Państwa - właściciel	"NAXEL" spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Rudawie + osoba fizyczna – użytkowanie wieczyste	420/29, 420/22
5.	Skarb Państwa - właściciel	Polskie Koleje Państwowe - użytkowanie wieczyste	138, 340, 421, 659/1, 659/2
6.	Skarb Państwa - właściciel	"NAXEL" spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Rudawie, użytkowanie wieczyste	420/28
7.	Skarb Państwa - właściciel	Kosd W Rudawie Spółka Akcyjna – użytkowanie wieczyste	698/1
8.	Skarb Państwa - właściciel		341/1, 341/2, 542/2

RZĄSKA			
1.	Skarb Państwa - właściciel	Mienie Wiejskie - władający	478/10
2.	Skarb Państwa - właściciel	Karpacka Spółka Gazownictwa Spółka Z Ograniczoną Odpowiedzialnością Z Siedzibą W Tarnowie - użytkowanie wieczyste	401, 581/2
3.	Skarb Państwa - właściciel	ENION Spółka Akcyjna – użytkowanie wieczyste	508/1
4.	Skarb Państwa - właściciel	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Krakowie - zarządzający	73/2, 92/4, 92/7, 114/4, 115, 473/1, 473/2, 475/1, 476/1, 477
5.	Skarb Państwa - właściciel	Polskie Koleje Państwowe Spółka Akcyjna w Warszawie - władający	13/3, 13/10, 13/11, 13/12, 13/13, 13/14, 13/15, 13/16, 13/17, 13/18, 13/19, 13/20, 13/21, 13/22, 13/23, 13/24, 13/25, 13/26, 13/27
6.	Skarb Państwa - właściciel	Ministerstwo Obrony Narodowej Rejonowy Zarząd Infrastruktury W Krakowie - zarządzający	469/4, 469/6, 469/8, 469/9, 478/4, 478/5, 478/8
7.	Skarb Państwa - właściciel	Zootechniczny Zakład Doświadczalny W Balicach - użytkowanie wieczyste	1/33
8.	Skarb Państwa - właściciel	Urząd Gminy Zabierzów – użytkowanie wieczyste	1/26
9.	Skarb Państwa - właściciel	Osoba fizyczna – użytkowanie wieczyste	641/5, 470/7, 1/32
10.	Skarb Państwa - właściciel	Osoby prywatne – użytkowanie wieczyste	469/37, 469/38
11.	Skarb Państwa - właściciel	Akademia Rolnicza im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, + osoby fizyczne + osoby prywatne	470/4
SZCZYGLICE			
1.	Skarb Państwa - właściciel	Instytut Zootechniki W Krakowie - Zootechniczny Zakład Doświadczalny W Balicach	11/2, 14/1, 198/1, 294/3
2.	Skarb Państwa - właściciel	Urząd Gminy Zabierzów Rowy - władający	285, 292
3.	Skarb Państwa - właściciel	osoby fizyczne	11/1
4.	Skarb Państwa - właściciel	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Krakowie – zarządzający	147/2
5.	Skarb Państwa - właściciel		147/1
WIĘCKOWICE			
1.	Skarb Państwa - właściciel	Urząd Gminy Zabierzów Grunty Pod Wodami – władający	192/2, 208
2.	Skarb Państwa - właściciel	"Fundacja Wspólnota Nadziei" z siedzibą w Krakowie	85/14
3.	Skarb Państwa - właściciel		85/12
4.	Skarb Państwa - właściciel	"Fundacja Wspólnota Nadziei" z siedzibą w Krakowie – użytkowanie wieczyste	85/13
UJAZD			
1.	Skarb Państwa - właściciel	Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie – władający	31, 102
ZABIERZÓW			
1.	Skarb Państwa - właściciel	Państwowe Gospodarstwo Leśne - Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Krzeszowice - władający	1243/1, 1255/2, 1256, 1701, 1702, 1703, 1704, 1705/1, 1706/1, 1707
2.	Skarb Państwa - właściciel	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A w Warszawie – użytkowanie wieczyste	40, 101/360
3.	Skarb Państwa - właściciel	Małopolska Komenda Wojewódzka Policji W Krakowie – władający	400
4.	Skarb Państwa - właściciel	Gmina Zabierzów – użytkowanie wieczyste	348/14, 348/15
5.	Skarb Państwa - właściciel	osoba fizyczna – użytkowanie wieczyste	1072, 199/12, 199/42, 199/43, 199/90, 411/12
6.	Skarb Państwa - właściciel		288/2, 1274/1

7.	Skarb Państwa - właściciel	Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń	24/2, 290
8.	Skarb Państwa - właściciel	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Krakowie	101/1, 101/332, 993, 1065, 1069
9.	Skarb Państwa - właściciel	Polskie Koleje Państwowe Spółka Akcyjna w Warszawie	166, 1010/2, 1011/2, 1012, 1084/1
10.	Skarb Państwa - właściciel	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - władający	101/128
11.	Skarb Państwa - właściciel	Gmina Zabierzów	411/6, 411/13, 411/14
12.	Skarb Państwa - właściciel	"Rafapol" Spółka Z O.O. – użytkowanie wieczyste	199/24
13.	Skarb Państwa - właściciel	Osoby fizyczne +osoby prywatne	348/2, 348/1, 348/13, 348/3
14.	Skarb Państwa - właściciel	Przedsiębiorstwo Państwowe "Porty Lotnicze"	1267/1
15.	Skarb Państwa - właściciel	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa "Przyjaźń" – użytkowanie wieczyste	199/86, 199/87, 199/88, 199/89
16.	Skarb Państwa - właściciel	Rejonowy Zarząd Infrastruktury z siedzibą w Krakowie, jednostki organizacyjnej Ministerstwa Obrony Narodowej	1267/3
17.	Skarb Państwa - właściciel	SNC Spółka Jawna Bożena Gąsiorowska, Krzysztof Gąsiorowski z siedzibą w Niegoszowicach – użytkowanie wieczyste	199/14
18.	Skarb Państwa - właściciel	"Aspel" Spółka Akcyjna z siedzibą w Zabierzowie – użytkowanie wieczyste	199/34, 199/35, 199/36, 199/37, 199/38, 199/40, 199/49, 199/53, 199/63, 199/66, 199/67, 199/68, 199/73, 199/77, 199/79, 199/80, 199/84, 199/85, 199/91, 199/92, 199/93, 199/94, 1710, 1711
19.	Skarb Państwa - właściciel	Polski Związek Działkowców Z Siedzibą W Warszawie użytkowanie wieczyste	1407/11, 1410/5
20.	Skarb Państwa - właściciel	Osoby prywatne + użytkowanie wieczyste	199/30, 199/31, 411/9
21.	Skarb Państwa - właściciel	Wspólnota Mieszkaniowa Właścicieli Lokali Mieszkalnych Osiedle H. Sienkiewicza Nr 1 użytkowanie wieczyste	348/10
22.	Skarb Państwa - właściciel	Wspólnota Mieszkaniowa Właścicieli Lokali Mieszkalnych Osiedle H. Sienkiewicza Nr 2, Wspólnota Mieszkaniowa Właścicieli Lokali Mieszkalnych Osiedle H. Sienkiewicza Nr 3	348/16, 348/17
23.	Skarb Państwa - właściciel	ENION S.A. – użytkowanie wieczyste	348/12
24.	Skarb Państwa - właściciel	Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt w Warszawie	948/9, 948/14
ZELKÓW			
1.	Skarb Państwa - właściciel	Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie – właściciel	358, 431, 569

Struktura gruntów będących własnością Skarbu Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych:

L.P.	PODMIOT	UDZIAŁY	NR DZIAŁKI
ALEKSANDROWICE			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych		135/5
2.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych		2/3, 2/4, 14/7, 14/8, 15/10, 75/2, 137/3, 313/2, 435/3, 525/1, 536/2, 567, 574/6, 643, 663/8, 663/13, 664/14
3.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Użytkowanie wieczyste - Instytut Zootechniki w Krakowie	472/31, 472/32, 472/33, 472/34, 577/1, 577/2

BRZEZIE			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Właściciel	153/1, 242/16, 242/17, 242/18, 242/19, 297/7, 299/2, 351/1
BOLECHOWICE			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Właściciel	261/2, 517/3, 517/4, 641, 714/1, 716/1, 717/3, 758, 759, 760, 815, 816/1
2.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Instytut Zootechniki W Krakowie - Zootechniczny Zakład Doświadczalny W Balicach – użytkowanie wieczyste	193/7, 209/10, 209/11, 572/2
3.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	REMES Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Krakowie	209/13, 209/14, 209/15, 209/16, 209/17, 209/18, 209/19, 209/20, 209/21, 209/22, 209/23, 209/24, 209/25, 209/26
BRZEZINKA			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Właściciel	20/1, 113/2, 233/2, 298, 306/4, 323/3, 380, 388, 390, 392
BRZOSKWINIA			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych		20/3, 20/6, 24/1, 103/3, 180/3, 372/2, 378/2, 421/2, 422, 454/3, 521/1, 523/1, 543/7, 543/36, 565/1, 604/5, 604/11, 611/88, 611/90, 611/62, 723, 732/2, 735
2.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych - właściciel		540/6, 611/89, 611/101, 611/103, 611/104, 612/2, 612/3, 624/2, 626/1, 626/2, 634/2, 661/2, 668, 669, 677/12, 699/4, 699/5, 703/1, 720/3, 756/11
KARNIOWICE			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych		109/28, 109/142, 109/143, 109/144, 156, 186, 191/1, 191/3
KLESZCZÓW			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych		1/4, 54/5, 185/7, 207/3,
KOBYLANY			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Krakowski Ośrodek Postępu Rolniczego Gospodarstwo-Rudawa - władający	208/16, 208/19, 208/24, 208/33, 208/36
2.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych		163, 160/2, 160/3, 160/4
3.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	współwłasność osoby prywatne	208/8
4.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych		208/9, 208/7
KOCHANÓW			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Właściciel	20/5, 20/6, 20/7, 63/2
MŁYNKA			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Właściciel	75/2, 104/4, 107/2, 230
NIEGOSZOWICE			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Krakowski Ośrodek Postępu Rolniczego Gospodarstwo-Rudawa - władający	2/15, 2/38, 2/44, 2/54, 2/56, 230/5, 230/6
2.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Właściciel	62/1, 221, 223
NIELEPICE			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Właściciel	59/2, 60, 66/98, 108/2, 135/2, 145/1, 314, 316,

			317, 319, 495/16, 495/19, 197/20, 297/21, 497/22, 497/23, 497/30, 497/34, 520/6
PISARY			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Krakowski Ośrodek Postępu Rolniczego Gospodarstwo-Rudawa - władający	100/3
2.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Właściciel	82/2, 89/2, 105, 143/2
RADWANOWICE			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Właściciel	105, 178/7, 178/8
RUDAWA			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Krakowski Ośrodek Postępu Rolniczego Gospodarstwo-Rudawa - władający	3/4, 8/21, 8/32, 8/49, 8/51, 29/4, 710/6
2.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Właściciel	3/2, 59/2, 82/2, 217/6, 225/2, 225/3, 342, 430/1, 436/3, 438/2, 438/3, 450/3, 530/15, 543/1, 543/3, 545/5, 6934/1, 642/3, 698/2, 699, 708/3, 709/1
3.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Współwłaściciele osoby prywatne	29/5
4.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Współwłaściciele osoby prywatne + osoby fizyczne	8/35
RZĄSKA			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Władający	6/1
2.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Właściciel	521/6
SZCZYGLICE			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Właściciel	9/1, 14/4, 14/10, 116/3, 116/5, 118/11, 153/2, 241/10, 241/11, 241/12, 270/14, 270/15, 270/16, 270/17, 293/1
WIĘCKOWICE			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Krakowski Ośrodek Postępu Rolniczego Gospodarstwo-Rudawa - władający	207/3, 207/5, 207/9
2.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Właściciel	170, 199, 204
3.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Instytut Zootechniki w Krakowie	32/3
UJAZD			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Właściciel	34, 103/6
2.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Użytkowanie wieczyste - osoby prywatne	32/4
ZABIERZÓW			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Właściciel	1255/12, 1255/13, 1255/14, 1708/1, 1708/2
2.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Właściciel	23/6, 174/2, 271/3, 271/5, 271/6, 294, 1635/2
3.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Współwłaściciele osoby fizyczne + prywatne	1255/8
ZELKÓW			
1.	Skarb Państwa - Agencja Nieruchomości Rolnych	Właściciel	10, 11/25, 303/2, 361/2, 424, 461/1, 488/4, 500, 513, 554/2, 556/2, 558, 563/4

Struktura gruntów będących własnością Skarbu Państwa - Agencja Mienia Wojskowego:

L.P.	PODMIOT	UDZIAŁY	NR DZIAŁKI
BALICE			
1.	Skarb Państwa - Agencja Mienia Wojskowego	Właściciel	537/10, 537/52, 537/58, 537/59
2.	Skarb Państwa - Agencja Mienia Wojskowego - współwłaściciel	Skarb Państwa - Starosta Krakowski - współwłaściciel	537/47, 537/48, 537/49, 537/53, 537/54
BRZEZIE			
1.	Skarb Państwa - Agencja Mienia Wojskowego	właściciel	390

Struktura gruntów będących własnością Skarbu Państwa Zasoby Gruntów Państwowych:

L.P.	PODMIOT	UDZIAŁY	NR DZIAŁKI
ZABIERZÓW			
1.	Skarb Państwa Zasoby gruntów Państwowych	Właściciel	101/296, 949/2

Struktura gruntów będących własnością Skarbu Państwa – Starosty Krakowskiego:

L.P.	PODMIOT	UDZIAŁY	NR DZIAŁKI
BALICE			
1.	Skarb Państwa – Starosta Krakowski	Współwłaściciel	537/47, 537/47, 537/48, 537/49, 537/53, 537/54
RZĄSKA			
1.	Skarb Państwa – Starosta Krakowski	Właściciel	1/14, 1/30, 1/31, 9/1, 480, 482, 567/63, 607/5, 607/7, 607/9, 608/4
ZABIERZÓW			
1.	Skarb Państwa – Starosta Krakowski	Właściciel	205/17

Struktura gruntów będących własnością Skarbu Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Krzeszowice

L.P.	PODMIOT	UDZIAŁY	NR DZIAŁKI
ALEKSANDROWICE			
1.	Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Krzeszowice	Właściciel	104/1; 133/1; 252/1; 253/1; 254/1; 255/1; 256/1; 256/23; 256/84; 59
BALICE			
2.	Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Krzeszowice	Właściciel	1/1; 571; 608; 615; 649; 734; 735; 736; 737; 738
BRZOSKWINIA			
3	Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Krzeszowice	Właściciel	1/14, 1/30, 1/31, 9/1, 480, 482, 567/63, 607/5, 607/7, 607/9, 608/4
BUROW			
4.	Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Krzeszowice	Właściciel	299; 300; 301; 302; 303; 304; 305/1; 305/10; 305/11; 305/12; 305/14; 305/15; 305/16; 305/17; 305/18; 305/3

KARNIOWICE			
5.	Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Krzeszowice	Właściciel	209/12; 209/13; 209/14; 209/15; 209/16; 209/17; 209/18; 47
KLESZCZÓW			
6.	Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Krzeszowice	Właściciel	227; 228; 229; 230; 231; 232; 233/3; 233/5; 233/6; 233/7; 234; 97/2
KOBYLANY			
7.	Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Krzeszowice	Właściciel	3; 41; 542/19; 542/20; 542/21; 542/22; 542/23; 542/24; 542/25; 542/27
NIELEPICE			
8.	Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Krzeszowice	Właściciel	524; 524/1; 524/2; 525; 527; 528; 529; 530; 531; 532; 533; 535
RADWANOWICE			
9.	Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Krzeszowice	Właściciel	551; 552; 553; 94
SZCZYGLICE			
10.	Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Krzeszowice	Właściciel	1/3; 12; 154
ZABIERZÓW			
11.	Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Krzeszowice	Właściciel	1243/1; 1255/2; 1256; 1701; 1702; 1703; 1704; 1705/1; 1706/2; 1707
ZELKÓW			
12.	Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Krzeszowice	Właściciel	568/2; 568/3

1.9.2. Własność Powiatu Krakowskiego.

Poniższa tabela przedstawia wykaz struktury gruntów będących własnością Powiatu Krakowskiego:

L.P.	PODMIOT	UDZIAŁY	NR DZIAŁKI
ALEKSANDROWICE			
1.	Powiat Krakowski - właściciel	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - władający	250, 251
BALICE			
1.	Powiat Krakowski- właściciel	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - władający	496
BRZEZIE			
1.	Powiat Krakowski- właściciel	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - władający	193
BOLECHOWICE			
1.	Powiat Krakowski- właściciel	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - władający	110, 340, 674, 786, 787
BRZEZINKA			
1.	Powiat Krakowski- właściciel	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - władający	182

BRZOSKWINIA			
1.	Powiat Krakowski-właściciel	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - władający	217, 539, 601/2, 645
BURÓW			
1.	Powiat Krakowski-właściciel	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - władający	156/1, 156/2
KARNIOWICE			
1.	Powiat Krakowski	Dom Pomocy Społecznej w Karniowicach	109/29
KOBYLANY			
1.	Powiat Krakowski	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - władający	411
NIELEPICE			
2.	Powiat Krakowski-właściciel	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - władający	104, 419, 521
PISARY			
1.	Powiat Krakowski-właściciel	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - władający	1, 108, 244
RUDAWA			
1.	Powiat Krakowski-właściciel	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - władający	594, 712
SZCZYGLICE			
2.	Powiat Krakowski-właściciel	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - władający	291, 309
WIĘCKOWICE			
1.	Powiat Krakowski-właściciel	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - władający	1/1
2.	Powiat Krakowski	Dom Pomocy Społecznej W Karniowicach	85/8
3.	Powiat Krakowski - Zarząd Powiatu w Krakowie	Właściciel	85/62
ZABIERZÓW			
1.	Powiat Krakowski-właściciel	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - władający	228, 353,410
ZELKÓW			
1.	Powiat Krakowski-właściciel	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego - władający	171, 179

Powyższe dane sporządzono na podstawie wykazu udostępnionego w Urzędzie Gminy z rejestru gruntów ze Starostwa Powiatowego na dzień 20.05.2008r.

1.9.3. Własność mienia Gminnego.

Poniższa tabela przedstawia wykaz struktury gruntów mienia Gminnego z podziałem na działki, w rozbiciu na sołectwa:

Sołectwo	Nr dz.	Pow. w ha
Alaksandrowice	29, 35, 202, 8/10, 100	15,9100
Balice	396/1, 396/2, 396/3, 397/2, 397/1, 327/22, 397/5, 597/2, 252/1, 252/3, 301/1, 216/3, 216/5, 216/7, 216/8, 300, 315/2, 84, 32/2, 395/1, 448/3, 453/2, 508, 280/2	5,6000
Bolechowice	44, 311, 181, 182, 104, 106/2, 382, 385/1, 385/2, 705/1, 485, 484/1, 40, 76/1, 146/3, 204/1, 266, 282, 286, 337, 453, 486, 3, 277/1, 277/2, 339, 278/1, 261/3, 338, 353/3, 353/5, 354/1, 502/2	30,1183
Brzezinka	1, 91, 111/2, 42, 3, 26/2, 4, 308/3, 23/2, 166/4, 166/5, 171/2, 173/2, 206	16,3100
Brzezie	77, 142, 152/1, 158, 242/9, 162, 225, 279, 314, 344, 1/3, 385/5, 385/7, 385/8, 351/2, 391/1	4,0100

Brzoskwinia	60/7, 274, 276/2, 420, 537/2, 416/1, 537/5, 560/1, 715/2, 62/1, 282/1, 282/2, 475/1, 475/2, 476/1, 476/2, 282/5, 475/5, 19/3, 19/4, 16/2, 543/37, 88/3, 465/2, 478/2, 59/2, 570/2	35,0700
Burów	72, 94, 95, 147, 276/2, 106/2, 106/3, 106/5	10,7000
Karniowice	109/30, 191/4, 109/151, 88, 83	4,8024
Kleszczow	55, 79, 196, 24/1, 30/5, 112, 38290, 61/4	3,1000
Kobylany	34, 128, 129, 138, 143, 173, 174/1, 319, 68, 208/2, 208/5, 208/18, 208/43, 208/30, 225/2, 208/34, 208/35, 25/1, 25/2, 136, 70, 87, 412/19, 509/2	68,0700
Kochanow	18/2, 54/1, 70/34, 70/88, 70/108, 104	2,2100
Młynka	36, 62, 135, 155, 162, 179, 202, 221/2, 229, 192/1, 192/2, 6/2	4,7000
Niegoszowice	228, 73/2, 77, 229/10, 230/2, 229/3, 229/7, 158	2,9017
Nielepice	121, 322, 335, 336, 337, 339, 340, 341, 343, 215, 359/3, 118/1, 106/1, 301/4, 334, 411, 26, 395/3, 323, 355/9, 355/11, 353/2, 355/16, 355/21, 355/18, 215	30,3500
Pisary	288/8, 288/19, 288/20, 278, 288/26, 288/27, 288/28, 288/29, 288/30, 288/31, 288/43, 288/42, 288/33, 163/3, 27/2, 218	4,9955
Radawnowice	299, 372, 379/2, 153/1, 411, 138/1, 416, 474, 480/1, 310/1, 20/2, 384/4, 263/2	3,0800
Rudawa	15, 35, 170, 240, 365/3, 364/5, 242/1, 704/3, 399, 252, 420/12, 420/13, 241/1, 241/5, 182/1, 517/2, 517/3, 517/4, 517/5, 530/9, 530/10, 420/14, 420/17, 420/18, 420/19, 1/1, 29/15, 229, 420/24, 420/25, 420/26, 679, 713, 400/4, 571/2, 571/4, 721/3, 721/6, 29/13, 174/5	30,3200
Rząska	11/1, 11/2, 157, 166, 199, 257/2, 285/2, 473/3, 3/2, 327/1, 327/3, 1/4, 14/7, 14/10, 295/3, 174/1, 174/5, 90/1, 111/4, 107/10, 27/3, 86/4, 86/5, 88/3, 236/2, 275/2, 321/6, 219/3, 81/4, 568/12, 119/6, 119/7, 131/6, 131/7, 568/17, 568/13, 568/18, 568/19, 583/4, 295/3, 475/2, 478/9, 478/13, 478/14, 478/15, 531/7	75,5954
Szczyglice	63, 69, 241/1, 298/1, 344, 348, 351, 241/2, 301, 252/3, 252/7	1,6800
Więckowice	203, 197/2, 205, 127/2	12,1600
Ujazd	122, 103/7, 38, 141/2	0,5100
Zabierzow	58, 259, 283, 360/2, 561, 791, 1014, 1266/8, 1460, 376/3, 101/39, 101/158, 315/1, 101/202, 361, 401, 376/1, 4/4, 101/204, 1164/2, 1164/3, 1019/2, 1018/4, 106/1, 106/2, 1010/1, 732/4, 679/3, 1084/3, 22/8, 22/9, 22/10, 22/11, 22/16, 26/19, 26/28, 26/29, 675/6, 675/7, 675/8, 675/9, 948/6, 101/299, 949/6, 949/8, 1055/3, 1055/4, 4/3, 948/13, 948/2, 948/6, 497/2, 18/5, 411/3, 411/4, 374/2, 222/6, 101/393, 1178/1, 679/3, 908/2	27,2294

Zelkow	76/1, 205/3, 117, 169/1, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 225, 232, 260, 295, 320/1, 333, 357, 359/3, 405/2, 406/6, 406/8, 417, 418/1, 466/2, 567/1, 28/3, 317/8, 317/9, 317/10, 317/11, 317/12, 317/13, 11/26, 11/27, 317/17, 314/17, 526/6, 526/8, 406/7, 181/3, 181/4, 181/9, 544/7, 11/21, 549/2, 205/2, 406/7	35,7935
Wielka Wieś	338/1, 358/11	0,2300

Lokalizacja działek na obszarze Gminy została zobrazowana na schemacie.

Wykaz struktury gruntów będących własnością Gminy Zabierzów będących w użytkowaniu wieczystym Polskiego Związku Działkowców:

L.P.	PODMIOT	UDZIAŁY	NR DZIAŁKI
BALICE			
1.	Gmina Zabierzów	Polski Związek Działkowców Okręgowy Zarząd Małopolski – użytkowanie wieczyste	15/18, 15/19, 663/2, 663/3, 663/5, 663/7
BRZEZIE			
1.	Gmina Zabierzów - właściciel	Polski Związek Działkowców- użytkowanie wieczyste	382/3, 382/4, 396/2, 396/3
ZABIERZÓW			
1.	Gmina Zabierzów	Polski Związek Działkowców	197/3, 197/5, 965
2.	Gmina Zabierzów	Polski Związek Działkowców	167/6
3.	Gmina Zabierzów	Polski Związek Działkowców siedzibą w Warszawie	1407/11, 1410/5

Powyższe dane sporządzono na podstawie wykazu udostępnionego z zasobów gminnych według stanu na dzień 31.12.2007r.

1.10. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.

Do obiektów i terenów chronionych występujących na obszarze Gminy zaliczyć należy:

- 1) tereny lasów – tereny objęte ochroną na podstawie „ustawy o lasach” i ustawy „o ochronie gruntów rolnych i leśnych”; jakkolwiek zabudowa jest możliwa wyłącznie na podstawie tych przepisów;
- 2) tereny rolne – tereny objęte ochroną na podstawie ustawy „o ochronie gruntów rolnych i leśnych”; szczególnej ochronie podlegają grunty klas bonitacyjnych I-IV;
- 3) tereny objęte ochroną na podstawie ustawy Prawo ochrony przyrody - ochronie podlegają: rezerваты przyrody (Skała Kmity, Dolina Kluczwody, Wąwóz Bolechowski, Dolina Raclawki), użytki ekologiczne (Stanowisko lilii złotogłów na Garbie Tenczyńskim, Uroczysko Podgólogórze, Uroczysko w Rząsce), obszar stanowiska dokumentacyjnego oraz tereny wskazane w rozporządzeniu Wojewody Małopolskiego w sprawie Tenczyńskiego Parku Krajobrazowego i rozporządzeniu Wojewody Małopolskiego w sprawie parku Krajobrazowego Dolinki Krakowskie (oba z dnia 17.10.2006r.);
- 4) wskazuje się do ochrony obszary, które leżą w granicach projektowanych otulin dla rezerwatów Skała Kmity, Dolina Kluczwody, Wąwóz Bolechowski;
- 5) teren w granicach udokumentowanego złoża kopalin – podlega ochronie na podstawie ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz ustawy Prawo ochrony środowiska;
- 6) tereny i obszary objęte ochroną na podstawie ustawy Prawo wodne:
 - obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią obejmujące tereny między linią brzegu rzeki a wałem przeciwpowodziowym, w których obowiązują nakazy, zakazy, ograniczenia i dopuszczenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przed powodzią;
 - odległość 50m od stopu wału po stronie odpowietrznej – w celu zapewnienia szczelności i stabilności wałów przeciwpowodziowych;
- 7) tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi – na podstawie specjalistycznego opracowania wykonanego na potrzeby Studium uznano, że największym zagrożeniem w zakresie niebezpieczeństwa powodzi są zalewy wody 10-letniej. Na tej podstawie proponuje się ograniczenie nowych terenów pod zabudowę znajdujących się w zasięgu wskazanej wody 10-letniej (Q10%),
- 8) pasy izolujące tereny cmentarne od innych terenów - na obszarze gminy zlokalizowanych jest 6 cmentarzy. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959r. w sprawie, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze obowiązują ograniczenia w zabudowie w pasie o odległości 50 i 150 m od cmentarza;
- 9) strefy ochronne od ujęć wód powierzchniowych.
 - ujęcie wody z rzeki Rudawy - Decyzją Wojewody Małopolskiego nr OS.III.6210 – 1- 5/97 z dnia 15.04.1997 r. ustanowiono strefę ochronną ujęcia wody z rzeki Rudawy, która dzieli się na teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej: wewnętrzny i zewnętrzny.
 - ujęcie wody z rzeki Sanki - Decyzją Wojewody Małopolskiego nr OS.III.6210-1- 29/96 z dnia 20.12.1996 r. ustanowiono strefę ochronną ujęcia wody z rzeki Sanki, która dzieli się na teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony

pośredniej: wewnętrzny i zewnętrzny. Na obszarze gminy Zabierzów znajduje się zewnętrzny teren ochrony pośredniej.

Na obszarach stref ochronnych powinno się przestrzegać zakazy, nakazy i ograniczenia zawarte w aktach je ustanawiających i wprowadzić je jako ustalenia do planów miejscowych, z zastrzeżeniem konieczności ich aktualizacji w przypadku zmiany decyzji.

10) Strefy ochronne dla ujęć wód podziemnych:

- Bolechowice – ujęcie ze studni wierconej nr SW- II,
 - maksymalna wydajność godzinowa – $13,7\text{m}^3/\text{h}$,
 - maksymalna wydajność dobową – $328,7\text{ m}^3/\text{dobę}$.

Strefa ochronna – teren ochrony bezpośredniej w kształcie prostokąta o wymiarach 23x20 m, ogrodzony, oznakowany tablicą, bez dostępu osób trzecich.

- Zerków – ujęcie ze studni wierconej nr S – 1, ujęcie wód podziemnych jurajskich,
 - maksymalna wydajność godzinowa – $6\text{m}^3/\text{h}$,
 - maksymalna wydajność dobową – $142\text{ m}^3/\text{dobę}$.

Strefa ochronna ujęcia dzieli się na:

- teren ochrony bezpośredniej: obejmuje obszar o wymiarach 25x13 m, ogrodzony, bez dostępu osób trzecich,
- teren ochrony pośredniej wewnętrznej: obejmuje cały obszar, przyległy do terenu ochrony bezpośredniej, w kształcie koła o promieniu 60 m.

- Zabierzów ujęcie wody ze studni S- 1,
 - maksymalna wydajność godzinowa – $48\text{m}^3/\text{h}$,
 - maksymalna wydajność dobową – $1\,152\text{ m}^3/\text{dobę}$.

Strefa ochronna – teren ochrony bezpośredniej o wymiarach 10x10m, ogrodzony, oznakowany tablicą, bez dostępu osób trzecich.

- Balice – ujęcie wody ze studni B -1,
 - maksymalna wydajność godzinowa – $5\text{m}^3/\text{h}$,
 - maksymalna wydajność dobową – $120\text{ m}^3/\text{dobę}$.

Bezpośrednia strefa ochrony studni, ogrodzona o promieniu 8-10 m od krawędzi urządzeń, oznakowana tablicami informacyjnymi, bez dostępu osób trzecich.

- Kleszczów – ujęcie ze studni S-2, ujęcie wód podziemnych jurajskich,
 - maksymalna wydajność godzinowa – $1,7\text{m}^3/\text{h}$,
 - maksymalna wydajność dobową – $40,8\text{ m}^3/\text{dobę}$.

Strefa ochronna ujęcia ograniczona do terenu ochrony bezpośredniej w formie kwadratu o wymiarach: 16x16 m, ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.

- Aleksandrowice – ujęte źródła nr Z-1, Z-2, Z-4, wody podziemne z utworów jurajskich,
 - maksymalna wydajność godzinowa – $1,75\text{m}^3/\text{h}$,
 - maksymalna wydajność dobową – $42\text{ m}^3/\text{dobę}$.

Strefa ochronna ujęcia ograniczona do terenu ochrony bezpośredniej w kształcie kwadratu przy źródle Z-2 i Z-4 o wymiarach 12m, przy źródle Z-1 – kwadrat o boku 10m ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.

- Zelków – Gacki – ujęte źródło nr źr- 1, źr- 2, źr- 3, wody podziemne,
 - maksymalna wydajność godzinowa – 17 m³/h,
 - maksymalna wydajność dobową – 250 m³/dobę.

Strefa ochronna ograniczona do terenu ochrony bezpośredniej w kształcie prostokąta o wymiarach 150 m x 20m, ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.

- Burów – ujęcie S- 1, wody podziemne,
 - maksymalna wydajność godzinowa – 7,5 m³/h,
 - maksymalna wydajność dobową – 100 m³/dobę.

Strefa ochronna ograniczona do terenu ochrony bezpośredniej kształcie prostokąta o wymiarach 18,5 m x 19,5 m, ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.

- Kleszczów – ujęcie S- 1, wody podziemne,
 - maksymalna wydajność godzinowa – 2,6 m³/h,
 - maksymalna wydajność dobową – 60 m³/dobę.

Strefa ochronna ograniczona do terenu ochrony bezpośredniej kształcie prostokąta o wymiarach 23,5 m x 20,0 m, ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.

- Brzoskwinia – źródło Zr – 2, wody podziemne,
 - maksymalna wydajność godzinowa – 2,6 m³/h,
 - maksymalna wydajność dobową – 60 m³/dobę.

Strefa ochronna o promieniu 15 m ograniczona do ochrony bezpośredniej.

- Rząska – ujęcie R- 4, wody podziemne,
 - maksymalna wydajność godzinowa – 22 m³/h,
 - maksymalna wydajność dobową – 250 m³/dobę.

Ujęcie posiada ustaloną strefę ochronną ograniczoną do terenu ochrony bezpośredniej w kształcie prostokąta o wymiarach 15,0 m x 13,0 m, ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.

- Nielepice – ujęcie S1, wody podziemne,
 - maksymalna wydajność godzinowa – 8 m³/h,
 - maksymalna wydajność dobową – 120 m³/dobę.

Ujęcie posiada ustaloną strefę ochronną ograniczoną do terenu ochrony bezpośredniej w kształcie prostokąta o wymiarach 28,0 m x 27,0 m, ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.

- Radwanowice – ujęcie R1, wody podziemne z utworów jurajskich,
 - maksymalna wydajność godzinowa – 9 m³/h,
 - maksymalna wydajność dobową – 135 m³/dobę.

Ujęcie posiada ustaloną strefę ochronną ograniczoną do terenu ochrony bezpośredniej o wymiarach 16,0m x 12,0 m x 14,0 m x 14,0 m ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.

- Rudawa – ujęcie „Graność” składające się ze źródeł Zr- 1, Zr- 3,
 - maksymalna wydajność godzinowa – 27,08 m³/h,
 - maksymalna wydajność dobową – 650 m³/dobę.

Ujęcie posiada ustaloną strefę ochronną ograniczoną do terenu ochrony bezpośredniej w formie kwadratu o wymiarach 38,0 m ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.

- Zelków – ujęcie O-1, wody podziemne z utworów jurajskich,
 - maksymalna wydajność godzinowa – 15 m³/h,
 - maksymalna wydajność dobową – 240 m³/dobę.

Ujęcie posiada strefę ochronną ograniczoną do terenu ochrony bezpośredniej o wymiarach 10 m x 10 m ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.

- Kobylany – przysiółek Gaj – studnia KG -1, wody podziemne z utworów jurajskich,
 - maksymalna wydajność godzinowa – 38 m³/h,
 - maksymalna wydajność dobową – 600 m³/dobę.

Ujęcie posiada ustaloną strefę ochronną ograniczoną do terenu ochrony bezpośredniej w kształcie nieregularnego wieloboku o maksymalnej długości ok. 55 m i szerokości ok. 37 m ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.

- Karniowice – studnia P- 1, wody podziemne z utworów jurajskich,
 - maksymalna wydajność godzinowa – 10 m³/h,
 - maksymalna wydajność dobową – 180 m³/dobę.

Ujęcie posiada ustaloną strefę ochronną ograniczoną do terenu ochrony bezpośredniej w kształcie prostokąta o wymiarach 10,0 m x 8,0 m ogrodzonego, oznakowanego i zagospodarowanego zielenią.

W strefach ochrony bezpośredniej i pośredniej powinno się prowadzić zagospodarowanie zgodne z decyzjami udzielającymi pozwolenia wodnoprawne.

1.11. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.

Na obszarze Gminy występują niewielkie obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

Osuwisko (słabo aktywne) rozwinięte występuje na stromym stoku nad Karniowicami, nachylonemu ku południowi. Przyczyny ruchu osuwiskowego są naturalne- zawodnienie i duże nachylenie stoku. Po intensywnych lub długotrwałych opadach procesy osuwania mogą się nasilić. Stok w obrębie osuwiska jest pokryty przez zarośla krzewiaste, łąki i pastwiska oraz nieużytki. U podnóża osuwiska znajdują się 2 budynki zabudowy mieszkalnej i 1 budynek zabudowy gospodarczej. Osuwisko swoim zasięgiem obejmuje drogę gminną i lokalną. Obecnie zagrożony jest fragment drogi gminnej i lokalnej. W wypadku dalszej aktywności osuwiska, możliwe jest zniszczenie jezdni na odcinku około 30 m, poprzez nasunięcie się

koluwiiów na drogę, łącznie z zerwaniem nawierzchni drogi oraz przesunięcie się osuwiska w kierunku budynków stojących u podnóża osuwiska. W obrębie osuwiska powinno się wykluczyć nową zabudowę.

Występowanie osuwisk w Kochanowie i Rząsce spowodowane jest robotami ziemnymi. Osuwisko występujące w Kochanowie związane jest z nasypem pod drogę, w Rząsce z wykopem pod drogę dojazdową do autostrady. Są to obszary o warunkach nadających się do zabudowy po spełnieniu dodatkowych wymagań.

1.12. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN, TEREN GÓRNICZY ORAZ ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH.

1.12.1. Zasoby złóż kopalin.

Do surowców mineralnych, których występowanie stwierdzono na terenie Gminy Zabierzów należą wapienie, kopaliny ilaste oraz kruszywo naturalne.

Odsłonięcia wapieni (naturalne i poeksploatacyjne) występują w obrębie północnego i południowego obrzeżenia rowu krzeszowickiego. W obrzeżeniu północnym zarejestrowano 23 powierzchniowe wystąpienia wapieni, w tym 5 odsłonień naturalnych i 18 nieczynnych kamieniołomów. Wapień eksploatowano w wyrobiskach dzikich na potrzeby własne (łamany kamień do celów budowlanych) oraz jako materiał do budowy lokalnych dróg. W obrzeżeniu południowym zarejestrowano 18 wystąpień wapieni, w tym 3 odsłonięcia naturalne i 15 punktów eksploatacji wapieni jury górnej

Na obszarze Gminy udokumentowano jedno złożo surowców mineralnych - złożo wapienia jurajskiego „Nielepice”. Zbudowane jest z wapieni płytowych z biohermami wapieni skalistych. Złożo eksploatowane jest przez Kopalnię Wapienia „Czatkowice” na podstawie koncesji nr 7/94 wydanej przez Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa decyzją z dnia 24.01.1994 r. z póź. zm. Wyrobisko, usytuowane na południowym stoku Garbu Tenczyńskiego jest stokowo- wgłębne, trójpoziomowe, eksploatujące wapienie zalegające powyżej zwierciadła wody podziemnej.

Roczne wydobyte ze złoża wynosi około 2 tys. Mg. Ustalono zasoby geologiczne w kategorii B+C₁ dla dwóch przylegających do siebie pól N i S, zostały zatwierdzone decyzją Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 31.12.1991 r. znak: KZK/012/J/5770/90/91 w ilości:

pole N – 1 489 000 Mg, kat.B

947 000 Mg, kat.C₁

pole S – 13 196 000 Mg, kat.C₁

Wapienie ze złoża „Nielepice” odpowiadają wymogom dla:

- kamienia łamanego klasy I-IV w około 70%,
- kruszywa mineralnego do betonów marki 10, 20 i 30 w około 90%,
- kruszywa kamiennego, łamanego ze skał węglanowych do lastryko i suchysz mieszane do tynków szlachetnych, klasy I i II w około 60%.

Wapienie cechują dobre własności chemiczne, co może być wykorzystane również w przemyśle wapienniczym.

Do surowców ilastych ceramiki budowlanej występujących w obszarze Gminy Zabierzów należą lessy, gliny lessopodobne, lokalnie namuły dolin rzecznych oraz wychodnie warstw skawińskich (nieliczne). Eksploatacja utworów jest ograniczona

przez małą miąższość warstw, płytko zalegające wody gruntowe i słabą jakość. Brak jest udokumentowanych złóż surowców ilastych.

Kruszywo naturalne (utwory piaszczyste plejstocenu i holocenu) zalega w dolinie Rudawy, jej obrzeżeniu oraz w obrębie Obniżenia Cholerzyńskiego. Łącznie zarejestrowano 11 miejsc, w których odbywała się eksploatacja. Brak jest udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego a także obszarów perspektywicznych jego występowania.

Możliwości wykorzystania do celów gospodarczych występujących na terenie gminy surowców są znacznie ograniczone. Spowodowane jest to występowaniem licznych form ochrony przyrody, zwłaszcza parków krajobrazowych, stref ochronnych ujęcia wód powierzchniowych, lasów, gleb chronionych, a także ukierunkowaniem gminy jako nowoczesnego, rekreacyjno- usługowego zaplecza Krakowa. W związku z powyższym, w obszarze Gminy nie ma wyznaczonych perspektyw surowcowych.

1.12.2. Obszar i teren górniczy.

Powierzchnia obszaru górniczego „Nielepice II” wynosi 5 6913m², powierzchnia terenu górniczego „Nielepice II” – 61 7179m². Teren górniczy „Nielepice II” obejmuje aktualnie obszar ok. 61,72 ha. Teren górniczy „Nielepice II” jest narażony na bezpośrednie, szkodliwe oddziaływanie robót górniczych prowadzonych w z.g. „Nielepice”, zarówno w zakresie bezpieczeństwa powszechnego (rozrzut odłamków skalnych), jak również środowiska naturalnego. Dla kopalni przewidziany jest leśny kierunek rekultywacji.

1.12. 3. Zbiorniki wód podziemnych.

Większość obszaru Gminy należy do zbiornika wód górn jurajskich GZWP – 326 (J₃) Krzeszowice Pilica (dawniej Częstochowa), a w części południowo-wschodniej również do zbiornika czwartorzędowego GZWP 450 (Q_D) Dolina Wisły.

Prawie cały obszar Gminy Zabierzów (z wyjątkiem małego fragmentu południowo-zachodniego stoku Pasternika) leży w zasięgu GZWP 326 – Krzeszowice Pilica (poprzednio Częstochowa). Zbiornik ma charakter szczelinowo – krasowoporowy, obejmuje wychodnie jury górnej przykryte nadkładem czwartorzędowym, trzeciorzędowym, w części wschodniej utworami kredy oraz lokalnie w rowie krzeszowickim utworami od czwartorzędu do kredy. Warstwą wodonośną są zróżnicowane litologicznie typy wapieni – szczelinowate i skrasowane wapienie uławiczone i skaliste jury górnej oraz wapienie piaszczyste i piaskowcowe środkowej jury. Wody zbiornika są mało odporne na zanieczyszczenia, ze względu na szczelinowo- krasowy charakter, zmienny stopień przykrycia, słabe zdolności sorpcyjne zanieczyszczeń przez ośrodek szczelinowaty, zmienne kierunki i prędkości migracji zanieczyszczeń w strefie aeracji jak i saturacji. Średni moduł zasobów dyspozycyjnych zbiornika wynosi 3,62 dm³/s/km². W granicach Gminy powierzchnia występowania zawodnionej jury wynosi około 80km², a zasoby dyspozycyjne dla tej powierzchni szacuje się na około 290dm³/s, czyli około 1 000 m³/h. Średnia głębokość ujęć sięga tu 160m. Wydajności w udokumentowanych studniach jurajskich wynoszą od około 1,0 do 50,0 m³/h.

Utwory kredy są silnie zaburzone tektonicznie i nie tworzą ciągłego zbiornika wód podziemnych. Wydajność w udokumentowanych studniach kredowych wynosi do 12,8 m³/h. Zbiornik ten jest średnio zagrożony zanieczyszczeniami.

Zbiornik czwartorzędowy zwany GZWP 450 (Q_D) Dolina Wisły związany jest z utworami czwartorzędowymi doliny Wisły i jej dopływów. Zbiornik ma charakter porowy, na terenie znajduje w rejonie Obniżenia Cholerzyńskiego i doliny Rudawy pomiędzy Rząską i Olszanicą. Moduł zasobów dyspozycyjnych dla obszaru GZWP 450 wynosi 2,64 dm³/s/km², a zasoby dyspozycyjne dla powierzchni zbiornika na terenie gminy (około 12 km²) wynoszą około 32 dm³/s, czyli 115 m³/h. Średnia głębokość ujęć wynosi 15 – 20 m. Wydajności w udokumentowanych studniach jurajskich wynoszą od około 0,1 do 65,0 m³/h. Wody zbiornika są średnio zagrożone zanieczyszczeniami, jednakże w jego obrębie znajdują się także miejsca silnie zagrożone.

Wody zbiorników GZWP 450 i GZWP 326 były oceniane przez WIOŚ Kraków w 2006 r. na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji i prezentacji stanu tych wód (Dz.U.Nr 32/ 2004 poz. 284). Wody obu zbiorników zakwalifikowano do klasy III (wody zadowalającej jakości). Wskaźnikiem, który przekroczył wartość graniczną było NO₃.

Na podstawie oceny wykonanej przez WIOŚ – Kraków w 2006r. zg. z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 19 listopada 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. nr 203/2002, poz.1718), nie stwierdzono przekroczenia norm.

1.13. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

1.13.1.System transportu.

Na terenie Gminy działają następujący zarządcy elementów systemu transportowego:

- w zakresie zarządzania drogami: zarządca dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz właściciele dróg i dojazdów prywatnych,
- w zakresie zarządzania ruchem: Dyrektor Generalny Dróg Krajowych i Autostrad, Marszałek Województwa Małopolskiego oraz Starosta Powiatu Krakowskiego,
- w zakresie regulacji drogowego transportu pasażerskiego: Marszałek Województwa Małopolskiego, Starosta Powiatu Krakowskiego, Wójt Gminy Zabierzów, który częściowo swoje prerogatywy przekazał w drodze porozumienia Prezydentowi Krakowa),
- zarządzaniu transportem kolejowym spółki PKP: Polskie Linie Kolejowe S.A. w zakresie infrastruktury kolejowej i Przewozy Regionalne Sp. z o.o. w zakresie przewozów pasażerskich,
- lotniska cywilnego,
- niezależni przewoźnicy autobusowi,
- publiczni i prywatni właściciele parkingów
- gmina jako dobrowolny inwestor systemu dróg rowerowych.

Należy zaznaczyć, że układ transportowy Gminy w części, obejmującej elementy ponadlokalne nie stanowi utrudnienia w jej rozwoju przy założeniu, że zostanie zrealizowana obwodnica Zabierzowa i Kochanowa⁴. Najważniejsze ograniczenia wynikają z elementów transportu o znaczeniu lokalnym.

Na rysunku nr 2 „Uwarunkowania - układ komunikacyjny ” pokazano podstawowe elementy systemu transportowego wraz z ich klasyfikacją funkcjonalną.

1.13.1.1. Układ drogowy.

Układ drogowy Gminy Zabierzów ma charakter nieregularny, zgodny z ukształtowaniem terenu i jest wynikiem ewolucji a nie pojawiania się nowych, rozwiązań (za wyjątkiem autostrady A4). Układ ten należy ocenić jako poprawnie obsługujący zagospodarowanie terenu, przy czym w niektórych miejscach pojawiają się zjawiska niedostosowania do wymogów współczesnej motoryzacji a także zatłoczenia i zagrożeń dla bezpieczeństwa ruchu.

Zewnętrzny układ drogowy, oparty na powiązaniu z autostradą A4 w węzłach „Rząska” i „Balice” oraz drogą krajową nr 79 na odcinku Krzeszowice – Kraków oraz drogi wojewódzkiej 774 Zabierzów – Balice – Kryspinów zapewnia prawidłowe i wystarczające powiązania Gminy na głównych kierunkach ciężarów ruchowych: w ramach Aglomeracji Krakowskiej oraz w kierunku Śląska i Zagłębia.

Można wyróżnić trzy rejony o istotnych zakłóceniach funkcjonowania układu drogowego:

- 1) rejon trasy głównej dla Gminy - Drogi Krajowej (DK) nr 79, Krzeszowice – Kraków, odcinek Modlniczka - Krzeszowice, przebiegająca po historycznej trasie przez poszczególne miejscowości, w tym Zabierzów, o nie dostosowanej funkcji i geometrii to potrzeb ruchu i otaczającego zagospodarowania,
- 2) układ ścisłego centrum Zabierzowa, gdzie następują kolizje między potrzebami ruchu na wąskich drogach z rosnącymi potrzebami otaczającego zagospodarowania i przestawiania się mieszkańców na ruch samochodowy w miejsce tradycyjnie pieszego i rowerowego,
- 3) lokalnie w rejonach intensyfikującej się zabudowy mieszkaniowej, która wpisywana jest w istniejącą zabudowę bez dostosowywania układu drogowego do zmieniających się wymagań geometrii i potrzeb ruchu samochodowego

Na obszarze Gminy w większości przypadków przekrój dróg oraz ich wyposażenie techniczne (konstrukcja nawierzchni, pobocza, odwodnienie, przystanki transportu publicznego, wymogi ruchu pieszego i rowerowego) nie są dostosowane do urbanizującego się obszaru, są w dużej części w złym stanie technicznym i wymagają przebudowy

Wielkość ruchu drogowego na głównej sieci drogowej (drogi krajowe i wojewódzkie), na podstawie wyników generalnego pomiaru ruchu drogowego w 2005 roku przedstawiono w poniższych tabelach. Podano także ocenę stopnia wykorzystania natężeń krytycznych (przepustowości), co jest miarą możliwego zatłoczenia tych dróg.

⁴ Zakładając, że obwodnica Zabierzowa zostanie zrealizowana zgodnie z planami GDDKiA

Tabela 20.: Natężenia ruchu na drogach krajowych i wojewódzkich w Gminie Zabierzów wg Generalnego Pomiaru Ruchu 2005
(źródła: GGDKiA, ZDW w Krakowie)

ŚREDNI DOBOWY RUCH W PUNKTACH POMIAROWYCH W 2005 ROKU

Numer punktu pomiarowego	Numer drogi		Odcinek	Pojazdy samochodowe ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów samochodowych						
	Kraj/ woj	Nazwa			Motocykle	Sam. osob. mikrobusey	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
								bez przycz.	z przycz.		
1	2	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
20411	DK79	MODLNICZKA - ZABIERZÓW	12329	25	10171	1085	419	444	173	12	
20410	DK79	ZABIERZÓW-KRZESZOWICE	11516	23	9385	910	449	633	104	12	
12008	DW774	ZABIERZÓW - BALICE	8262	25	6766	826	306	273	58	8	

Tabela 21. Charakterystyki przekrojów i wyznaczony stopień nasycenia analizowanych przekrojów – rok 2005.

Oznaczenie drogi	kierunek	Charakterystyka przekroju	Przepustowość [poj/h/]	natężenie [poj/h]	stopień nasycenia
DW774	całość	przekrój jednojezdniowy bez utwardzonego pobocza	650	289	0,44
DK 79	Rząska	przekrój jednojezdniowy z utwardzonym poboczem	1100	431,515	0,39
DK 79	przez Zabierzów	przekrój jednojezdniowy miejski (z chodnikami)	500	403,06	0,81
DK 79	odcinek Zabierzów - Krzeszowice	przekrój jednojezdniowy z utwardzonym poboczem	1100	403,06	0,71

1.13.1.2. Założenia systemowe.

Celem przebudowy systemu transportowego Gminy jest realizacja zasad integracji podsystemów dla uzyskania efektu dogodnej dostępności dla poszczególnych rejonów i poszczególnych działek, w ramach racjonalnego podziału ruchu między ruch pieszy i rowerowy, samochodowy oraz transport zbiorowy (w tym pełne wykorzystanie możliwości kolei).

Przez racjonalny podział ruchu rozumiany jest taki, w którym każdy użytkownik może zrealizować swoje potrzeby transportowe, lecz system stwarza preferencje lub ograniczenia dla sposobu realizacji tych potrzeb. Jako kluczowa zasada przyjęty jest priorytet dla transportu zbiorowego w podróżach związanych z Krakowem oraz uspokojenia ruchu samochodowego (równowaga w wykorzystaniu samochodu, ruchu pieszego i rowerowego) w zabudowie mieszkaniowej i w rejonach największych koncentracji źródeł i celów ruchu, to jest w centrum Gminy oraz w rejonach koncentracji zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

Należy przy tym zaznaczyć, że ze względu na charakter rozproszonej zabudowy mieszkaniowej w Gminie należy rozróżnić podejście w obsłudze ruchów wewnętrznych, opartych na użytkowaniu samochodu dla jego posiadaczy, oraz dla ruchu zewnętrznego (głównie dojazdów do / z Krakowa), opartych na nadaniu priorytetu dla transportu zbiorowego ze względu na prowadzoną w Krakowie i w całym Krakowskim Obszarze Metropolitalnym politykę ograniczania dostępu samochodowego do miasta jako całości i jego Śródmieścia. Wyrazem takiej polityki jest przyjęcie w listopadzie 2007 roku przez 52 gminy (w tym Zabierzów) i Miasto Kraków Deklaracji o utworzeniu Rady Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (KOM). Samo pojęcie KOM zostało zdefiniowane w Planie Zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego, przyjętym Uchwałą Nr XV/174/03 Sejmiku województwa małopolskiego z dnia 22 grudnia 2003 r.

Najważniejsze cele dla realizacji takiego podejścia w ramach polityki transportowej to:

- segregacja ruchu wewnętrznego (szczególnie w obrębie gminy) od zewnętrznego (szczególnie tranzytu),
- wytworzenie sprawnych i bezpiecznych węzłów integracji różnych środków transportu dla optymalizacji zachowań użytkowników transportu pasażerskiego,
- poprawa bezpieczeństwa i płynności ruchu,
- zaspokojenie potrzeb parkingowych dla poszczególnych obiektów.

Instrumentami prowadzenia takiej polityki w ramach systemu transportu są:

- zapewnienie terenów pod rozbudowę i budowę nowego systemu drogowego ponadlokalnego (drogi, w tym obwodnica Zabierzowa w ciągu drogi krajowej nr 79, koleje, wraz z przystankami),
- przebudowa i budowa dróg lokalnych pod kątem doboru właściwych parametrów technicznych oraz ich wyposażenia technicznego,

1.13.1.3. Bilans dojazdów do Krakowa

Powiązania gminy w ramach KOM powodują, iż niezbędna jest ich analiza stanu i prognoza zmian ilościowych. Głównym czynnikiem, wpływającym na wymiarowanie elementów systemu transportu dla powiązań jest liczba dojazdów do pracy i szkół z Zabierzowa do Krakowa. Na podstawie obserwacji założono, iż ilościowo dojazdy na kierunku zachodnim oraz w relacji z Krakowa do Zabierzowa są za małe.

Bilans sporządzono na podstawie danych statystycznych, otrzymanych z Urzędu Gminy, a także wykorzystano badania firmy PBS DGA.

W poniższej tabeli pokazano założenia i wyniki bilansu. Wynika z niego, że łączny potencjał ruchowy w połączeniach z Zabierzowa do Krakowa wynosi około 3,5 tys. osób.

Na podstawie badań PBS DGA stwierdzono, iż ruch związany z pracą i nauką stanowi 63% podróży, stąd dla ogólnego bilansu ruchu zwiększono stosownie potok związany z pracą i nauką. Dla prognozy założono, że ów wskaźnik wyniesie 50%. Uwzględniono także wskaźnik absencji na poziomie 25%.

Tabela22. Bilans wyjazdów do pracy i szkół z Zabierzowa

	2006	2030
Pracownicy	22500	28593
Liczba ludności		
miejsca w szkołach ponadpodst.		
zatrudnieni	4796	7215
miejsca pracy	2560	5000
studenci (20-24)	1863	
zawodowo czynni - potencjał 0,4	9000	8578
faktyczny wskaźnik zaw. - czynnych	0,21	0,30
potencjał dojazdów do Krakowa - pracownicy	2236	2215
Uczniowie	podst	gimnazjum
miejsca w szkołach ponadpodst.	685	671
uczniowie ponadpodst. (15-19 lat)	1618	940
grupa wiekowa 20-24		
I. studentów	354	1000
potencjał dojazdów do Krakowa - uczniowie	1287	1269
potencjał dojazdów do Krakowa	3523	3484
Narzut na podróże inne niż związane z pracą	0,37	0,50
Narzut na podróże z Krakowa do Zabierzowa	1,20	1,20
Łączny potok dojazdów do Krakowa z innymi	4 344	4 703

Uwaga: liczby podane kursywą są szacowane z braku danych statystycznych lub oficjalnych prognoz

Wg cytowanego badania PBS DGA w okresie badania (2006) w dojazdach do Krakowa mieszkańcy strefy podmiejskiej w większości (64%) wybierają prywatny samochód, zaś nieco rzadziej (56%) – mikrobus. Zdecydowanie rzadziej respondenci decydują się na podróż do Krakowa autobusem strefowym MPK (18%) lub autobusem PKS (12%). Koleją jeździ 4% mieszkańców strefy (należy jednak pamiętać, że sieć kolejowa w strefie biegnie tylko przez niektóre sołectwa jej gminy). Po sprowadzeniu tych liczb do 100%, także zwiększając udział kolei do 10% z powodu różnic w podziałach dla kierunków gdzie istnieją przejazdy kolejną wobec tych, gdzie takie nie występują, oraz po skumulowaniu różnych form drogowego transportu zbiorowego podział wynosi:

- samochodami 37%,
- autobusami 53%,
- kolejną 10%.

Z tej analizy wynika, że łączny potok dobowy ruchu osób w relacji Zabierzów – Kraków wynosi obecnie około:

- samochodami 1600 osób, około 890 pojazdów w godzinie szczytu;
- autobusami 2300 osób, około 12 pełnych (po 100 osób) pojazdów w godzinie szczytu;
- kolejną 430 osoby, łącznie 1 pełny autobus szynowy w godzinie szczytu.

Zakładając, że jakość dojazdów do Krakowa transportem publicznym będzie się poprawiać, a także iż miasto Kraków będzie ograniczało dostęp do Śródmieścia dla samochodów osobowych, ponadto zakładając osiągnięcie udziału kolei w przewozach około 25% (założenie wg studium Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej), a także z drugiej strony przyjmując, iż wzrost poziomu motoryzacji wywoła nacisk na zwiększenie użytkowania samochodu, można założyć, iż prognozowany łączny potok pasażerski ok. 3800 osób/dobę, zwiększony narzutem 50% podróży innych niż do pracy i szkół podział ruchu wyniesie:

- samochodami 40%,
- autobusami 25%
- kolejną 35%.

Z tej analizy wynika, że łączny potok dobowy ruchu osób w relacji Zabierzów – Kraków wyniesie w 2030 roku:

- samochodami 1880 osób, około 1050 pojazdów w godzinie szczytu;
- autobusami 1180 osób, około 6 pełnych pojazdów (po 100 osób) w godzinie szczytu;
- kolejną 1650 osób, łącznie 4 pełne autobusy szynowe w godzinie szczytu.

Z przedstawionej analizy wynika, że z powodu dojazdów do pracy nie następuje znaczące obciążenie ruchem poszczególnych elementów systemu transportowego. Największy udział ruchu kołowego wynikającego z tych dojazdów pojawia się na odcinku Zabierzów – Modlniczka, gdzie udział potoku generowanego w Zabierzowie można oszacować na do 80% ruchu w godzinie szczytu.

Założenia Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej także pokrywają się z potrzebami Gminy Zabierzów (w koncepcji SKA założono częstotliwość 10 minut dla tej kolejki).

1.13.1.4. System drogowy.

Analiza funkcjonowania systemu drogowego wskazuje na konieczność modyfikacji układu w trzech aspektach:

- 1) dostosowania przepustowości i natężeń krytycznych do rosnącego ruchu,
- 2) właściwego wyposażenia technicznego dróg, w tym odwodnienia i urządzeń organizacji i bezpieczeństwa ruchu,
- 3) wprowadzenia nowych dróg w rejonach, gdzie nie ma możliwości podnoszenia przepustowości i natężeń krytycznych.

Ze względu na przepisy o drogach publicznych nowe elementy dróg mogą być wprowadzane tylko przez odpowiednich dla funkcji zarządców drogi, zgodnie z zapisami ustawy z 25 marca 1985 o drogach publicznych (Dz. U. 204 poz. 2086, art. 5 – 7). Funkcją Studium jest – po przeanalizowaniu stopnia realizacji zadań przez poszczególne drogi – zaprojektowanie układu i przedstawienie zarządcom do wprowadzenia do ich planów rozwojowych zgodnie z ich kompetencjami.

W przypadku niniejszego Studium taka sytuacja – obok stopniowej modernizacji w zasadzie wszystkich dróg - dotyczy sytuacji:

- 1) konieczności budowy obwodnicy Zabierzowa w ciągu DK 79 ,
- 2) rekonstrukcji układu drogowego w rejonie lotniska Balice (przełożenie DW 774, inne powiązanie z układem lokalnym),
- 3) nadanie przekrojom dróg lokalnych i dojazdowych parametrów wynikających z przepisów prawa budowlanego dla zapewnienia ich przejezdności i warunków bezpieczeństwa poruszania się pojazdów, pieszych i rowerzystów oraz parkowania,
- 4) udrożnienia przejazdu przez tory kolejowe w rejonie stacji kolejowej w Zabierzowie przez wykonanie przepustu pod torami na kierunku ul. Kolejowej – ul. Rodziny Poganów

Szczególnym rejonem, wymagającym modernizacji jest układ drogowy na południe od DK 79 w Zabierzowie (tzw. Wielkie Pola). Jest to obszar intensywnie zabudowywany na dawnych terenach rolniczych. Dotychczasowa polityka tej zabudowy doprowadziła do wytworzenia się układu ulic wewnętrznych o nienormatywnych przekrojach pasa drogowego oraz brakiem ulic zbiorczych.

W analizie sieci dróg lokalnych stwierdzono także fakt nieuregulowania statusu prawnego drogi Kochanów – Kleszczów (przez las), która wskazana jest w dostarczonym przez Urząd Gminy (pismo WGK-7040/69/08/RS z 11.02.2008) wykazie dróg lokalnych jako gminna (G 000068 – 70). Na mapie podziałów własności dla terenów tej drogi (Wąwóz Kochanowski) wykazywana jest własność Lasów Państwowych. Wyjaśnienie statusu prawnego tej drogi powinno być dokonane na podstawie przepisu art. 73 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872, z późn. zm.), gdzie stwierdzono uwłaszczenie zarządcy drogi na gruntach, zajętych pod drogę w dniu 31 grudnia 1998 r.

Studium wykorzystuje znane plany rozwoju sieci drogowej, w tym wypadku istotnym czynnikiem dla Gminy jest plan budowy obejścia Zabierzowa w ciągu DK 79

Ukształtowanie nowego systemu drogowego w nowo wyznaczonych obszarach urbanizacji polega na tym, że:

- realizowanie nowych inwestycji wymaga realizacji nowych układów dróg lokalnych i dojazdowych, wraz z ich przyporządkowaniem dla konkretnych zarządców,
- w rejonach istniejącego zainwestowania należy prowadzić działania porządkujące, których celem winno być uzyskanie minimalnych, racjonalnych szerokości pasów drogowych, umożliwiających realizację w pasie jezdni niezbędnych urządzeń wyposażenia technicznego oraz mijanek dla dróg o jednym pasie ruchu;
- zarządzanie realizacją połączeń z dróg do poszczególnych posesji z punktu widzenia płynności i bezpieczeństwa ruchu (wytworzenie wnęk dla wjazdów).

Na rysunku I.2 przedstawiono proponowaną klasyfikację sieci drogowej wraz z planowanymi inwestycjami. Do najważniejszych z nich należą:

- Budowa obwodnicy Zabierzowa w ciągu drogi DK 79 o długości ok. 10 do 12 km (zależnie od wariantu); inwestycja ta jest umieszczona w planach Małopolskiego Oddziału GDDKiA i jest w trakcie przygotowań wg propozycji niniejszego Studium. Obwodnica ta według wstępnych założeń przebiegałaby po śladzie z obowiązujących planów miejscowych w gminie Zabierzów, z zastrzeżeniem, że w zachodniej części byłaby wydłużona dla włączenia w obejście także sołectwa Kochanów.

W 2009 roku GDDKiA zleciła nowe studia trasowania i prognozy ruchu dla obwodnicy Zabierzowa (Wykonawca Projektu: Ingenieurburo Dipl.-Ing. H. Vossing Sp. z o.o., Oddział w Polsce, listopad 2009). W ramach tych prac rozważono:

- korektę przebiegu obwodnicy w dotychczasowym północnym wariantcie we wschodniej części z wyprowadzeniem obejścia poza teren zabudowy Rząski i połączeniem z obecną DK 79 na wysokości Business Parku,

- nowy przebieg trasy obwodnicy po południowej stronie Zabierzowa, przecinając rejon Wielkich Pól; przebadano trzy pod-warianty: płaski, czyli po terenie, z tunelem oraz estakadą - z wariantu tego zrezygnowano.

- Nowe połączenie rejonu osiedla Wielkie Pola w kierunku południowym, z połączeniem z DW 774 w rejonie Skąły Kmity (droga przebiega wzdłuż rezerwatu przyrody, nie naruszając samego rezerwatu); pozwoliłoby to zracjonalizować układ Wielkich Pól pod kątem dostępu do tego osiedla; nie zmieni to konieczności przebudowy ulic dojazdowych do wymaganych przepisami technicznymi parametrów,
- Powiązanie układu drogowego Gminy z planowaną przebudową węzła autostradowego w rejonie wjazdu do Portu Lotniczego w Balicach, w tym przełożenie DW 774 na wschodnią stronę autostrady.

1.13.1.5. System parkingowy.

Zgodnie z oceną stanu istniejącego przewiduje się wprowadzenie w ramach planów miejscowych lokalnego normatywu parkowania, obowiązującego w fazach projektowania lub modernizacji poszczególnych obiektów. Ponadto Gmina powinna

prowadzić politykę kontroli sytuacji w zakresie zgodności przeznaczenia obiektów z ich faktycznym użytkowaniem i podejmowanie kroków dostosowania wymogów parkingowych w ramach decyzji administracyjnych dla lokalizacji obiektów.

1.13.1.6. System szynowo - kolejowy.

Gmina Zabierzów jest obsługiwana zelektryfikowaną linią kolejową o znaczeniu krajowym nr 133 (ciąg magistrali E20) na odcinku Kraków - Trzebinia z trzema przystankami: Zabierzów, Rudawa, Biznes Park. Połączenie to zapewnia dobrą komunikację zarówno w kierunku Krakowa jak i Śląska i Zagłębia, choć ze względu na niskie prędkości handlowe i często zły stan taboru i wyposażenia przystanków⁵ nie są to połączenia szczególnie atrakcyjne dla pasażerów.

Ponadto funkcjonuje w południowej części Gminy linia nr 118 o znaczeniu lokalnym, relacji Kraków – Balice, głównie przeznaczona do obsługi ruchu pasażerskiego związanego z portem lotniczym w Balicach (Balice Airport). Linia prowadzi ruch pasażerski oraz towarowy, jest przekształcona z bocznicy PKN Orlen na linię ruchu ogólnego i przygotowywana do modernizacji. Dla samej Gminy Zabierzów ma znaczenie tylko dla części wsi Balice, choć dotarcie do przystanku wymaga połączenia autobusowego, zaś użycie samochodu, wiązałoby się z koniecznością ponoszenia znacznych opłat parkingowych w rejonie lotniska.

Z punktu widzenia układu transportowego Gminy podstawowe znaczenie w transporcie kolejowym ma ruch pasażerski, ponieważ może stanowić odciążenie połączenia drogowego, zarówno w przejęciu ruchu samochodami osobowymi, jak i autobusami i mikrobusami.

Linia kolejowa nie jest w pełni wykorzystana dla rozwiązania problemów transportu w Gminie. Główna linia poprowadzona jest centralnie przez teren Gminy i dostęp do pociągów jest dogodny, choć wymaga dla większości mieszkańców systemu dowozowego do czterech przystanków (trzy na linii 133 i jeden na 118).

W ramach działalności Grupy PKP, samorządu województwa oraz Miasta Krakowa tworzona jest sieć Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej (SKA). W tej koncepcji linie 133 Kraków – Krzeszowice oraz 118 Kraków – Balice należą do najważniejszych. Ich wykorzystanie dla Gminy Zabierzów wymaga stworzenia węzłów przesiadkowych w rejonach – przystanków. Dlatego poprawy wymaga powiązanie linii kolejowej z możliwością pozostawienia samochodu w rejonie przystanków – taka możliwość istnieje w rejonie stacji i przystanków, lecz wymagane jest zorganizowanie dozoru.

Ponadto wskazane jest wytworzenie większego węzła integracyjnego w rejonie stacji Zabierzów (powiązanie z liniami mikrobusowymi). Węzeł taki wytworzony zostanie także w ramach Portu Lotniczego Balice. Zaletą tej linii będzie wysoka częstotliwość kursowania pociągów (10 – 15 minut).

1.13.1.7. Transport autobusowy.

Usługi autobusowe (świadczone w większości mikrobusami o pojemności do 20 miejsc) są podstawową formą podróżowania z obszaru Gminy do Krakowa, do sąsiednich gmin oraz w obrębie samej Gminy. Oferta przewozowa jest korzystna dla

⁵ Zwiastunem zmian na lepszą są stopniowo wprowadzane wysiłkiem samorządu województwa autobusy szynowe w dojazdach do Łz Krakowa, oraz zrealizowany ze środków prywatnych nowy przystanek Biznes Park

pasażerów (częste kursy – do Krakowa w szczycie ok. 1 pojazd/ 5 minut). Ponadto w ramach Porozumienia komunalnego z dnia 20 grudnia 2007 zawartego między Gminą a Miastem Krakowem, Prezydent Miasta Krakowa przejął zadanie wydawania zezwoleń na świadczenie usług pasażerskiego transportu drogowego w relacjach między Gminą Zabierzów a Miastem Krakowem. Pozwala to na koordynację polityki obu stron w dojazdach do/z Krakowa

Dominują linie o charakterze bezpośrednim pomiędzy Zabierzowem i kilkoma miejscowościami w regionie (Krzeszowice, Balice) a Krakowem oraz kilkoma relacjami w obrębie Gminy. Przez Gminę biegną także linie regionalne dłuższego zasięgu (głównie z relacji Kraków - Katowice).

1.13.1.8. System rowerowy.

Ruch rowerowy jest potencjalnym środkiem zaspokajania niektórych potrzeb transportowych. Przez „niektóre potrzeby” rozumiany jest ruch w celach dojazdów do pracy i szkół oraz rekreacyjnych. Stan zatłoczenia dróg sprzyja rozwojowi ruchu rowerowego, ale tylko na tych kierunkach, gdzie powstaje odpowiednia infrastruktura. Doświadczenie krajów, gdzie jest to popularny środek transportu wskazują (w tym także przodujących w tym względzie miast Polski), iż jest to jeden z najbardziej wydajnych środków transportu.

Ze względu na uwarunkowania klimatyczne w południowej Polsce należy mieć na uwadze, iż rower nie będzie masowo użytkowany w porze zimowej, choć zmiana tego stanu z czasem jest możliwa (dla przykładu rower jest całorocznym środkiem transportu w Skandynawii, gdzie klimat jest surowszy, niż w Polsce). Obecnie na terenie gminy jest to zjawisko marginalne.

Rozwój systemu rowerowego wymaga:

- budowy dróg dla rowerów wydzielonych od ruchu samochodowego,
- urządzenie parkingów za zapewnionymi bezpiecznym parkowaniem roweru.

Jako najważniejszy ciąg ruchu rowerowego proponowany jest wzdłuż rzeki Rudawy, najkorzystniej zlokalizowany na wałach przeciwpowodziowych. System ten mógłby być połączony z systemem Krakowa.

1.13.1.9.. System transportu lotniczego.

Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków-Balice (nazwa handlowa: Kraków Airport) położony jest na południowej granicy Gminy, w bezpośrednim sąsiedztwie Krakowa. Port odgrywa znaczącą rolę w ruchu międzynarodowym w tej części Europy, jest drugim co do wielkości ruchu portem w Polsce, ma dobre perspektywy rozwoju komunikacji międzynarodowej na liniach dalekiego, średniego i krótkiego zasięgu. Port posiada certyfikat amerykańskiej administracji lotnictwa cywilnego na loty do portów w USA.

Położenie portu lotniczego na terenie gminy Zabierzów decyduje o jej atrakcyjności dla rozwoju inwestycji lokalnych i ponadlokalnych w tym sensie, że tereny gminy stają się atrakcyjne dla lokalizowania działalności, szczególnie powiązanej z ruchem lotniczym, co może stanowić pozytywny czynnik w aktywizacji gospodarczej Gminy.

1.13.2. Uwarunkowania sprzyjające i ograniczające rozwój gminy.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że położenie Gminy w obrębie Aglomeracji Krakowskiej oraz jej połączenie ze Śląskiem autostradą i linią kolejową sprzyjają rozwojowi przestrzennemu i społeczno - gospodarczemu

Plany rozwojowe systemu transportu także przemawiają za taką diagnozą:

- Trwa realizacja przedłużenia autostrady A4 w kierunku wschodnim,
- Samorząd województwa, w porozumieniu z Miastem Krakowem, pracuje nad rozwojem przewozów aglomeracyjnych i stworzeniem systemu zintegrowanego transportu publicznego w Aglomeracji; aktywna jest także współpraca miasta Krakowa z gminami KOM, wspierając realizację wspólnych przedsięwzięć,
- Lotnisko Balice podlega rozbudowie.

Pewnym ograniczeniem dla rozwoju gminy są plany przebudowy linii kolejowej 133 (E30) w ramach tworzenia systemu linii o prędkości technicznej do 160 km/godzinę. Spowoduje to konieczność poszerzenia terenów kolejowych.

Największe problemy występują w transporcie o charakterze lokalnym związanym z drogami lokalnymi i dojazdowymi do posesji. Pod tym względem układ jest niesprawny, stwarza zagrożenia dla bezpiecznego poruszania się, utrudnia lokalizowanie nowej zabudowy. Ten czynnik może stanowić poważne ograniczenie w szansach rozwojowych Gminy, także w sensie konkurencji w zabieganiu o lokalizację na terenie Gminy nowych inwestycji komercyjnych i osiedlania się nowych mieszkańców. Rozwiązywanie tego problemu jest ważnym czynnikiem podniesienia atrakcyjności gminy.

Rozwój systemu transportowego w Gminie podlega istotnemu ograniczeniu z punktu widzenia ochrony środowiska – rezerваты przyrody i parki krajobrazowe stwarzają z jednej strony atrakcję dla lokalizowania tu zabudowy mieszkaniowej i usługowej, ale także tworzą wymogi i ograniczenia.

1.13.3. System infrastruktury technicznej.

1.13.3.1. Zaopatrzenie w wodę.

System zaopatrzenia w wodę odbiorców na terenie Gminy Zabierzów pracuje w oparciu o 17 ujęć wodnych jak również w oparciu o dosył wody z sieci wodociągowej miasta Krakowa.

Łączna wydajność ujęć wodnych wg operatów wodno prawnych wynosi 3560m³/d. Wydajność poszczególnych ujęć wynosi:

Bolechowice SW-II - 328m³/d, Żelków S-1 - 142 m³/d, Zabierzów S-1 -152 m³/d, Balice B-1 - 120 m³/d, Kleszczów - 40.8 m³/d, Aleksandrowice - 42 m³/d, Gacki - 250 m³/d, Burów S-1 - 100 m³/d, Kleszczów S-1 - 60 m³/d, Brzoskwinia -150 m³/d, Rząska - 250 m³/d, Nielepice S-1-120 m³/d, Radwanowice 135 m³/d, Rudawa Graność – 650, m³/d, Żelków 0-1 -240 m³/d, Kobylany KG-1 - 600 m³/d, Karniowice -180 m³/d.

Aktualny stopień zwodociągowania Gminy wynosi 96,8%. Część zakładów i instytucji zlokalizowana na terenie Gminy posiada własne ujęcia wody podziemnej.

Do największych należą: Instytut Zootechniki w Krakowie (gospodarstwa w Balicach i Aleksandrowicach), Spółdzielnia Właścicieli Mieszkań w Karniowicach, Jednostka Wojskowa w Balicach, Międzynarodowy Port Lotniczy w Balicach, Zakład Produkcji Ozdób Choinkowych w Niegoszowicach.

Szereg gospodarstw indywidualnych posiada również własne ujęcia głębinowe.

Zakup wody z wodociągów miasta Krakowa wynosi ok. 20% ogólnego zapotrzebowania.

Poszczególne ujęcia zaopatrują w wodę wie:

- 1) Ujęcie Graność - Kochanów, Młynka, Niegoszowice, Pisary, Rudawa, Nielepice,
- 2) Ujęcie Kobylany - Brzezinka, Kobylany, Więckowice oraz częściowo Bolechowice,
- 3) Ujęcie Aleksandrowie – Aleksandrowie,
- 4) Ujęcie Balice – Balice,
- 5) Ujęcie Bolechowice – Bolechowice,
- 6) Ujęcie Brzoskwinia – Bolechowice, Chrosna (poza granicami gminy),
- 7) Ujęcie Burów – Burów, Bolechowice,
- 8) Ujęcie Karniowice – Karniowice, Bolechowice,
- 9) Ujęcie Kleszczów – Kleszczów,
- 10) Ujęcie Brzezcie –Brzezcie,
- 11) Ujęcie Radwanowice – Radwanowice,
- 12) Ujęcie Gacki – Gacki, Ujazd, Brzezcie,
- 13) Ujęcie Zelków - Zelków, Bolechowice,
- 14) Wodociąg MPWiK S.A. w Krakowie – Szczyglice, Rząska, Balice,
- 15) Ujęcie Zabierzów – Zabierzów.

Istniejące obiekty wodociągowe na terenie Gminy to:

- zbiorniki wyrównawcze szt. 21,
- pompownie wody szt. 5,
- hydrofornie szt. 8.

Jakość wody z eksploatowanych źródeł ujęć jest bardzo dobra i woda nie wymaga uzdatniania. Wyjątek stanowi dezynfekcja lampą UV wody ze źródeł w Aleksandrowicach i Gackach (przy granicy gminy).

- Długość eksploatowanej sieci wodociągowej wynosi:
- sieć magistralna 210,5 km,
- przyłącza 135,4 km.

Gmina Zabierzów posiada wystarczające zasoby wodne dla zaopatrzenia odbiorców w oparciu o ujęcia własne jak również dosył wody spoza terenu Gminy. Zaopatrzenie w wodę w dalszym ciągu oparte będzie o istniejące systemy wodociągowe, które podlegać będą sukcesywnej rozbudowie stosownie do ustalonych w Studium kierunków zagospodarowania i ustaleń planów miejscowych oraz wynikającego stąd wzrostu zapotrzebowania.

W celu poprawy niezawodności funkcjonowania systemu zaopatrzenia wodę należy rozważyć możliwość połączenia istniejących systemów wodociągowych w celu wzajemnego rezerwowania.

Przy dużym wzroście zapotrzebowania na wodę rozważyć należy również możliwość realizacji dodatkowych ujęć wody w miejscach największej intensywności wykorzystania wody.

1.13.3.2. Odprowadzenie ścieków sanitarnych i deszczowych.

Aktualnie system kanalizacyjny Gminy obsługuje 5 oczyszczalni ścieków:

- 1) oczyszczalnia Płaszów (m. Kraków) odbierająca ścieki z miejscowości: Kochanów, Rząska, Szczyglice, Zabierzów, Bolechowice, Więckowice, Kobylany, Karniowice, Ujazd, Brzezcie;
- 2) oczyszczalnia ECOLO-CHIEF w Radwanowicach o przepustowości 220m³/d dla Radwanowic;
- 3) oczyszczalnia POMILTEK w Zelkowie o przepustowości 150 m³/d dla Zelkowa, Bolechowic;
- 4) oczyszczalnia MAAN w Balicach o przepustowości 800 m³/d dla miejscowości Balice, Aleksandrowie, Burów, Kleszczów, Brzoskwinia.
- 5) oczyszczalnia MAAN w Niegoszowicach o przepustowości 800 m³/d dla miejscowości Niegoszowice, Rudawa, Pisary, Brzezinka, Nielepice, Młynka.

Aktualny stopień skanalizowania na terenie Gminy wynosi 69%, co oznacza podłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej 4240 gospodarstw.

Długość eksploatowanej sieci kanalizacyjnej 228,1 km, długość przyłączy kanalizacyjnych 45,6 km. Ilość przepompowni ścieków 21 szt.

Stopień skanalizowania poszczególnych wsi wynosi:

Aleksandrowie, Brzezcie, Kochanów, Radwanowice, Rząska, Szczyglice, Ujazd, Zabierzów, Zelków – 100%, Balice – 60%, Bolechowice – 90%, Brzezinka – 70%, Burów - 80%, Karniowice – 60%, Kleszczów – 10%, Kobylany – 70%, Młynka - 0%, Niegoszowice - 95%, Nielepice – 0%, Pisary 40%, Rudawa 80%.

Na terenie gminy brak jest aktualnie systemu kanalizacji opadowej.

Istniejący system kanalizacji sanitarnej winien być sukcesywnie rozbudowywany celem podłączenia wszystkich wsi na terenie Gminy do istniejących oczyszczalni ścieków.

W granicach wewnętrznego terenu ochrony pośredniej ujęć wody winien obowiązywać zakaz budowy szczelnych zbiorników ścieków sanitarnych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wydzielone zespoły parkingowe wyposażać należy w kanalizację opadową zakończoną urządzeniami do podczyszczenia ścieków.

W liniach rozgraniczających dróg i ulic przewidzieć należy budowę kanalizacji opadowej.

1.13.3.3. Zaopatrzenie w gaz.

Zaopatrzenie odbiorców w gaz na terenie gminy oparte jest o sieć gazową wysokoprężną relacji Korabniki – Zabierzów – Wola Filipowska zasilającą stacje redukcyjne I-go stopnie zlokalizowane w Zabierzowie oraz Balicach.

Ponadto na terenie Gminy pracują dwie stacje redukcyjne II-go stopnia w Zabierzowie. Zaopatrzenie w gaz odbiorców indywidualnych odbywa się z sieci średnioprężnej. Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna oraz część usług za pośrednictwem sieci niskoprężnej.

Systemem gazyfikacji objęte są wszystkie sołectwa na terenie Gminy.

Parametry sieci gazowej wysokiego ciśnienia:

- DN250, PN 63 MPa Korabniki – Zabierzów,
- DN250 PN 25 MPa Zabierzów – Wola Flipowska,
- DN80, PN 63 dolot do stacji gazowej Balice.

Gmina Zabierzów posiada prawidłowo funkcjonujący system zaopatrzenia w gaz. Pozostaje ona nadal w eksploatacji bez zmian.

System ten winien być rozbudowywany sukcesywnie stosownie do wzrastających potrzeb wynikających z rozwoju Gminy zgodnie z zasadami wynikającymi z kierunków zagospodarowania w Studium i z ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego.

Dla istniejących sieci gazowych wysokoprężnych wymagane jest zachowanie odległości podstawowej wyłączonej z zabudowy. Sieci średnioprężne oraz niskoprężne nie stanowią uwarunkowań w rozwiązaniach urbanistycznych.

1.13.3.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w energię elektryczną odbiorców na terenie Gminy jest stacja redukcyjna 110/15 kV „Zabierzów”. Stacja ta poprzez rozbudowaną sieć rozdzielczą średniego napięcia zasilającą stacje transformatorowe 15/04 kV oraz sieci niskiego napięcia zaopatruje odbiorców indywidualnych i zbiorowych na terenie poszczególnych sołectw.

Sieci 15 kV wykonane są głównie jako napowietrzne, przy czym niewielka ilość tych sieci wykonana jest jako kablowa.

Przez teren Gminy przebiegają linie napowietrzne:

- linia napowietrzna najwyższych napięć 220kV relacji Siersza-Lubocza, Siersza-Klikowa”
- wysokiego napięcia 110 kV relacji Lubocza – Siersza:

Powyższe linie wymagają zachowania stref ochronnych wyłączonych z zabudowy tj:

- linia 220 kV - 25 m od osi linii,
- linia 110 kV – 14,5 m od osi linii.

Pozostałe sieci elektroenergetyczne nie stanowią uwarunkowań w rozwiązaniach urbanistycznych.

Przy lokalizacji obiektów w pobliżu linii 100kV i 220kV należy każdorazowo dokonać pomiarów oddziaływania pola elektromagnetycznego.

Istniejący na terenie Gminy system zaopatrzenia w energię elektryczną należy uznać za prawidłowy i funkcjonalny. Pozwala ona na pokrycie zapotrzebowania na energię elektryczną w stanie istniejącym zainwestowania Gminy jak również pozwala na sukcesywną rozbudowę stosownie do wzrastających potrzeb wynikających z procesu rozwojowego gminy.

1.13.3.5. Gospodarka cieplna.

Pokrycie potrzeb w zakresie zapotrzebowania na energię ciepłą realizowane jest poprzez indywidualne źródła energii tj. kotłownie oraz paleniska piecowe. Wykorzystywane paliwa to głównie węgiel i koks oraz gaz ziemny.

Docelowo należy dążyć do stopniowego eliminowania paliw stałych na rzecz paliw ekologicznych tj. gazu ziemnego, oleju opałowego czy energii elektrycznej oraz należy wdrożyć:

- 1) podjęcie działań racjonalizujących zużycie energii cieplnej przez poszczególnych odbiorców,
- 2) stosowanie nowych technologii zmierzających do redukcji zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego.

1.13.3.6. Telekomunikacja.

Całość obszaru Gminy objęta jest systemem łączności telefonicznej przewodowej jak i bezprzewodowej. Dostęp do internetu ograniczony jest praktycznie dla odbiorców za pośrednictwem sieci telefonicznej TP S.A.

Dostęp do tego typu usług uwarunkowany jest brakiem odpowiedniej szerokopasmowej infrastruktury sieciowej jak również małym stopniem wyposażenia gospodarstw w sprzęt komputerowy.

1.13.3.7. Usuwanie i utylizacja odpadów.

Zasady zbiórki i wywozu odpadów komunalnych regulowane są Uchwałą nr XIV/92/07 Rady Gminy Zabierzów z dnia 26.10.2007 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Zabierzów. Gospodarka odpadami obejmuje:

- 1) zbiórkę odpadów w pojemnikach o pojemności minimalnej 120 dm³ lub w workach plastikowych o pojemności minimalnej 100 dm³ na własnych posesjach, a następnie ich odbiór od właścicieli nieruchomości przez kilkanaście firm, posiadających zezwolenie na odbiór odpadów komunalnych na terenie Gminy Zabierzów (w stanie na sierpień 2008), tj:
 - Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych van Gansewinkel Kraków Spółka z o.o. z siedzibą przy ul. Półtanki 44, 30-740 Kraków (75% umów na wywóz odpadów),
 - Zakład Usług Mechanizacyjnych (ZUM), Żelków 127, 32-082 Bolechowice (20% umów);
 - Przedsiębiorstwo Wielobranżowe MIKI Mieczysław Jakubowski z siedzibą ul. Podgórk Tynieckie 103, 30-375 Kraków (3% umów),
 - Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania MPO Spółka z o.o. z siedzibą w Krakowie przy ul. Nowohuckiej (1% umów),
 - Usługi Komunalne Krzeszowice, pl. Kulczyckiego 1 (1% umów).Odpady te są następnie unieszkodliwiane poprzez składowanie na składowiskach, głównie na składowisku w Ujkowie Starym administrowanym przez ZGK Bolesław.
- 2) selektywną zbiórkę odpadów: tworzyw sztucznych typu PET, papieru, tektury, szkła, metali, odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów elektrycznych i elektronicznych i odbiór przez trzy uprawnione podmioty;
- 3) selektywną zbiórkę surowców do 22 ogólnodostępnych pojemników do selektywnej zbiórki szkła i tworzyw sztucznych, a następnie odbiór przez Zakład Gospodarki Komunalnej (ZGK) w Krakowie. Pojemniki rozmieszczone są w: Zabierzowie (6 pojemników), Aleksandrowicach (2 pojemniki), Balicach (2 pojemniki), Bolechowicach (2 pojemniki), Brzezina (2 pojemniki), Brzezince (2 pojemniki), Rudawie (2 pojemniki), Rząsce (2 pojemniki), Szczyglicach (2 pojemniki);

- 4) zbiórkę odpadów niebezpiecznych w punkcie zbierania wyselekcjonowanych odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych prowadzonym przez Zakład Usług Mechanizacyjnych s.c. (ZUM). Miejsce to pełni rolę Gminnego Punktu Zbierania Odpadów Niebezpiecznych (GAZON). Magazynowanie odpadów odbywa się w hali magazynowej na wybetonowanym szczelnym podłożu w Rudawie przy ul. Dunajewskiego 11, działki nr 5/3 i 8/38;
- 5) zbiórkę odpadów azbestowych w ramach programu EKO-DACH przez uprawnioną firmę i wywóz na składowisko odpadów azbestowych Jednostki Ratownictwa Chemicznego Sp. z o.o., w Tarnowie, ul. Kwiatkowskiego 8;
- 6) odbiór odpadów wytwarzanych w oczyszczalniach ścieków na terenie gminy przez firmę ASA- EKO z siedzibą w Krakowie i przekazywanie do odzysku w procesie kompostowania do kompostowni w Gdowie lub unieszkodliwiania na składowisku w Wodzisławiu Śląskim;
- 7) systematyczną likwidację dzikich wysypisk śmieci.

Na obszarze Gminy powstają nowe dzikie wysypiska śmieci. Łączna ich powierzchnia, na koniec 2007 roku wynosiła 900m². Brak także selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych.

Zasady zbiórki i wywozu odpadów komunalnych regulowane są Uchwałą nr XIV/92/07 Rady Gminy Zabierzów z dnia 26.10.2007 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Zabierzów.

Należy podjąć działania w kierunku organizacji ponadlokalnego systemu gospodarki odpadami pozwalającego na ekonomicznie i organizacyjnie efektywną gospodarkę odpadami komunalnymi. Powinno się także kontynuować usuwanie odpadów azbestowych – pokryć eternitowych w ramach programu EKO- DACH oraz usuwania dzikich wysypisk śmieci.

1.13.4. Uwarunkowania układu komunikacyjnego.

1.13.4.1 Układ drogowy.

Analiza funkcjonowania układu drogowego wskazuje na konieczność modyfikacji układu w trzech aspektach:

1. dostosowania przepustowości i natężeń krytycznych do rosnącego ruchu,
2. właściwego wyposażenia technicznego dróg, w tym odwodnienia i urządzeń organizacji i bezpieczeństwa ruchu,
3. wprowadzenia nowych dróg w rejonach, gdzie nie ma możliwości podnoszenia przepustowości i natężeń krytycznych.

Ze względu na przepisy o drogach publicznych nowe elementy dróg mogą być wprowadzane tylko przez odpowiednich dla funkcji zarządców drogi, zgodnie z zapisami ustawy z 25 marca 1985 o drogach publicznych (Dz. U. 204 poz. 2086, art. 5 – 7). Funkcją Studium jest – po przeanalizowaniu stopnia realizacji zadań przez poszczególne drogi – zaprojektowanie układu i przedstawienie zarządcom do wprowadzenia do ich planów rozwojowych zgodnie z ich kompetencjami.

W przypadku niniejszego Studium taka sytuacja – obok stopniowej modernizacji w zasadzie wszystkich dróg - dotyczy sytuacji:

- konieczności budowy obwodnicy Zabierzowa w ciągu DK 79,

- rekonstrukcji układu drogowego w rejonie lotniska Balice (przełożenie DW 774, inne powiązanie z układem lokalnym),
- nadanie przekrojom dróg lokalnych i dojazdowych parametrów wynikających z przepisów prawa budowlanego dla zapewnienia ich przejezdności i warunków bezpieczeństwa poruszania się pojazdów, pieszych i rowerzystów oraz gdzie to możliwe - parkowania.

Szczególnym rejonem, wymagającym modernizacji jest układ drogowy na południe od DK 79 w Zabierzowie (tzw. Wielkie Pola). Jest to obszar intensywnie zabudowywany na dawnych terenach rolniczych. Spowodowało to wytworzenie się układu ulic wewnętrznych o nienormatywnych przekrojach pasa drogowego (często 4 m, zamiast wymaganych 6 metrów minimum), oraz brakiem ulic zbiorczych (minimum 12 m szerokości linii rozgraniczających).

W analizie sieci dróg lokalnych stwierdzono także fakt nieuregulowania statusu prawnego drogi Kochanów – Kleszczów (przez las), która wskazana jest w dostarczonym przez Urząd Gminy (pismo WGK-7040/69/08/RS z 11.02.2008) wykazie dróg lokalnych jako gminna (G 000068 – 70). Na mapie podziałów własności dla terenów tej drogi (Wąwóz Kochanowski) wykazywana jest własność Lasów Państwowych. Wyjaśnienie statusu prawnego tej drogi powinno być dokonane na podstawie przepisu art. 73 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872, z późn. zm.), gdzie stwierdzono uwłaszczenie zarządcy drogi na gruntach, zajętych pod drogę w dniu 31 grudnia 1998 r.

Studium wykorzystuje znane plany rozwoju sieci drogowej, w tym wypadku istotnym czynnikiem dla Gminy jest plan budowy obejścia Zabierzowa w ciągu DK 79.

Oddzielna uwaga musi być poświęcona ukształtowaniu nowego układu drogowego w silnie rozbudowywanych strefach mieszkaniowych:

- niedopuszczalne jest realizowanie nowych inwestycji bez wytyczenia stosownych pasów drogowych dla układów dróg lokalnych i dojazdowych, wraz z ich przyporządkowaniem dla konkretnych zarządców,
- w rejonach, gdzie takich działań zaniedbano konieczne są działania porządkujące, których celem winno być uzyskanie minimalnych, racjonalnych szerokości pasów drogowych, gdzie możliwe byłoby umieszczenie w tym pasie jezdni i niezbędnych urządzeń wyposażenia technicznego, w tym odwodnienia oraz mijanek dla dróg o jednym pasie ruchu;
- zarządzanie realizacją podłączeń z dróg do poszczególnych posesji z punktu widzenia płynności i bezpieczeństwa ruchu (wytwarzanie wnęk dla wjazdów).

Skala tych planów nie oznacza w żadnym wypadku konieczności stworzenia zupełnie nowego układu drogowego, wystarczające jest lokalne porządkowanie i modernizacja istniejących układów.

Proponowany układ komunikacyjny powinien być zobrazowany na rysunku kierunków do Studium wraz z planowanymi inwestycjami drogowymi. Do najważniejszych z nich należą:

- budowa obwodnicy Zabierzowa w ciągu drogi DK 79 o długości ok. 10 do 12 km (zależnie od wariantu); inwestycja ta jest umieszczona w planach Małopolskiego Oddziału GDDKiA i jest w trakcie przygotowań wg propozycji

niniejszego Studium. Obwodnica ta według wstępnych założeń przebiegałaby po śladzie z obowiązujących planów miejscowych w gminie Zabierzów, z zastrzeżeniem, że w zachodniej części byłaby wydłużona dla włączenia w obejście także sołectwa Kochanów.

W 2009 roku GDDKiA zleciła nowe studia trasowania i prognozy ruchu dla obwodnicy Zabierzowa (Wykonawca Projektu: Ingenieurburo Dipl.-Ing. H. Vossing Sp. z o.o., Oddział w Polsce, listopad 2009). W ramach tych prac rozważono:

- korektę przebiegu obwodnicy w dotychczasowym północnym wariancie we wschodniej części z wyprowadzeniem obejścia poza teren zabudowy Rząski i połączeniem z obecną DK 79 na wysokości Business Parku,
 - nowy przebieg trasy obwodnicy po południowej stronie Zabierzowa, przecinając rejon Wielkich Pól; przebadano trzy pod-warianty: płaski, czyli po terenie, z tunelem oraz estakadą- z wariantu tego zrezygnowano.
- nowe połączenie rejonu osiedla Wielkie Pola w kierunku południowym, z połączeniem z DW 774 w rejonie Skały Kmity (droga przebiega wzdłuż rezerwatu przyrody, nie naruszając samego rezerwatu); pozwoliłoby to zrationalizować układ Wielkich Pól pod kątem dostępu do tego osiedla; nie zmieni to konieczności przebudowy ulic dojazdowych do wymaganych przepisami technicznymi parametrów,
 - powiązanie układu drogowego Gminy z planowaną przebudową węzła autostradowego w rejonie wjazdu do Portu Lotniczego w Balicach, w tym przełożenie DW 774 na wschodnią stronę autostrady.

Ważnym uwarunkowaniem opisanych działań modernizacyjnych jest prognozowany rozkład ruchu, jaki pojawi się w układzie drogowym w przyszłości. Prognozę także sporządzono metodą ekstrapolacji, zalecaną przez GDDKiA. Do określenia uwarunkowań wykorzystano również wyniki specjalistycznego opracowania dla budowy obwodnicy - „Studium techniczno – ekonomicznego z analizą wykonalności dla budowy obwodnicy Zabierzowa w ciągu drogi krajowej nr 79” oraz wyniki opracowania GDDKiA Oddział Kraków – „Budowa obwodnicy Zabierzowa w ciągu drogi krajowej nr 79, tom 2. Analiza ruchu w stanie istniejącym i prognozy ruchu drogowego”.

Z analiz wynika, że w okresie prognozy (2025 rok) wybudowanie obwodnicy pozwoli znacząco poprawić warunki ruchu na przebiegu przez Zabierzów, natomiast warunki ruchu na DW 774 Zabierzów – Balice będą stopniowo się pogarszać, w granicach dopuszczalnego poziomu wykorzystania przepustowości.

W poniższych tabelach zestawiono wyniki prognoz ruchu, jakie uzyskano z omawianych opracowań

Z dokonanego przeglądu wynika następujący wniosek dla Studium: nie ma możliwości obsługi Zabierzowa bez przeniesienia ruchu tranzytowego wobec tej miejscowości na obwodnicę (poziom nasycenia dogi przez Zabierzów bez obwodnicy osiąga niemal 3,0, co oznacza paraliż komunikacyjny, zaś z obwodnicą ok. 0,8.

Należy także zauważyć, że prognozy PROEko z 2004 roku oraz Firmy Ingenieurburo Dipl.-Ing. H. Vossing Sp. z o.o. nie różnią się istotnie co do rzędu wielkości i wniosków.

Tabela 23. Prognoza ruchu na drogach krajowych i wojewódzkich

Numer punktu pomiarowego	Numer drogi		Pojazdy samochodowe ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów samochodowych						
	kraj. / woj	Odcinek		Motocykle	Sam. osob. mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
							bez przycz.	z przycz.		
20411	DK79	Nazwa MODLNICZKA – ZABIERZÓW	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR
	DK79		12 329	25	10 171	1 085	419	444	173	12
	DK79	prognoza 2025	25 813	14	22 478	1 477	580	1 162	95	6
20410	DK79	ZABIERZÓW-KRZESZOWICE	11 516	23	9 385	910	449	633	104	12
	DK79	prognoza 2025	24 335	13	20 741	1 239	622	1 657	57	6
12008	DW774	ZABIERZÓW - BALICE	8 262	25	6 766	826	306	273	58	8
	DW774	prognoza 2025	17 266	14	14 953	1 125	424	715	32	4

Tabela 24. Charakterystyka warunków ruchu na drogach krajowych i wojewódzkich wg prognozy na rok 2025 z uwzględnieniem wariantów budowy obejścia Zabierzowa w ciągu drogi DK79 dla wariantowych prognoz ruchu

Oznaczenie drogi	kierunek	Charakterystyka przekroju	Wariant bez obejścia, prognoza 2009			Wariant z obejściem połudn., prognoza 2009*			Wariant z obejściem północnym, prognoza 2009			Wariant z obejściem północnym, prognoza PROEKO, 2004		
			Przepus- towość [poj/h/ obydwa kierunki]	Natęże- nie [poj/h]	stopień nasyce- nia	Przepus- towość [poj/h/]	Natęże- nie [poj/h]	stopień nasyce- nia	Przepus- towość [poj/h/]	Natęże- nie [poj/h]	stopień nasyce- nia	Przepus- towość [poj/h/]	Natęże- nie [poj/h]	stopień nasyce- nia
DW774	całość	przekrój jednojezdniowy bez utwardzonego pobocza	1300	886	0,68	1300	1126	0,87	1300	1136	0,87	1300	1208	0,93
DK 79	Rząska	przekrój jednojezdniowy z utwardzonym poboczem	2200	3873	1,76	2200	217	0,10	2200	3866	1,75	2200	1806	0,82
DK 79	przez Zabierzów	przekrój jednojezdniowy miejski (z chodnikami)	1000	2950	2,95	1000	809	0,81	1000	848	0,85	1000	770	0,77
DK 79	obejście Zabierzowa	przekrój jednojezdniowy z utwardzonym poboczem	2200	-	-	2200	1654	0,75	2200	1656	0,75	2200	896	0,41
DK 79	odcinek Zabierzów – Krzeszowice	przekrój jednojezdniowy z utwardzonym poboczem	2200	1956	0,89	2200	2170	0,99	2200	2119	0,96	2200	1036	0,47

* Wariant południowy obejścia był rozważany na etapie analiz ruchu wykonywanych w roku 2009, jednakże z wariantu tego zrezygnowano. Dla celów porównawczych w ww. tabeli uznano za zasadne pozostawienie danych dotyczących ruchu także i w tym południowym wariantcie.

1.13.4.2. Układ parkingowy.

Układ drogowy Gminy nie jest przystosowany do parkowania ulicznego. Jest to spowodowane nie tylko intensywnością ruchu na głównych ciągach drogowych, ale także ze względu na charakter konstrukcji dróg jako w większości dróg pozamiejskich, bez możliwości parkowania na poboczach czy w zatokach parkingowych. Dlatego kwestie parkowania muszą być rozwiązywane w ramach poszczególnych działek na ich terenie, uwzględniając rozwój terenów zabudowy z możliwością kształtowania centrów oraz przy założeniu turystycznego - rekreacyjnego rozwoju Gminy.

Układ parkingowy powstaje stopniowo w ramach poszczególnych inwestycji. Szczególnie jest to widoczne na terenie Kraków Business Park czy w miejscu prywatnej działalności handlowej, a także w rejonach obiektów gminnych (Urząd Gminy, zespół szkolno – sportowy).

Z tego powodu niezbędne jest (i taka praktyka jest stosowana) stawianie wymagań właściwego programu parkingowego dla poszczególnych obiektów, generujących znaczące potrzeby w tym zakresie, takich jak obiekty użyteczności publicznej, a wymóg ten dotyczy zarówno obiektów projektowanych, jak i istniejących. Gmina realizuje tę zasadę w konsekwentny sposób.

Zgodnie z oceną stanu istniejącego przewiduje się wprowadzenie w ramach planów miejscowych lokalnego normatywu parkowania, obowiązującego w fazach projektowania lub modernizacji poszczególnych obiektów. Ponadto Gmina powinna prowadzić politykę kontroli sytuacji w zakresie zgodności przeznaczenia obiektów z ich faktycznym użytkowaniem i podejmowanie kroków dostosowania wymogów parkingowych w ramach decyzji dot. użytkowania obiektów.

1.13.4.3. Układ kolejowy.

Linia kolejowa nie jest wykorzystana w stopniu, w jakim mogłaby być przydatna dla rozwiązania problemów transportu w Gminie. Wynika to z wielu ograniczeń sektora kolejowego, co nie jest związane z planowaniem zagospodarowania przestrzennego. Z tego bowiem punktu widzenia trakcja kolejowa ma w Gminie bardzo dobre warunki – główna linia poprowadzona jest centralnie przez teren Gminy i dostęp do pociągów jest dogodny, choć wymaga dla większości mieszkańców systemu dowozowego do czterech przystanków (trzy na linii 133 i jeden na 118).

W ramach działalności Grupy PKP, samorządu województwa oraz Miasta Krakowa tworzona jest sieć Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej (SKA). W tej koncepcji linie 133 Kraków – Krzeszowice oraz 118 Kraków – Balice należą do najważniejszych. Ich wykorzystanie dla gminy Zabierzów wymaga stworzenia węzłów przesiadkowych w rejonach –przystanków oraz zapewnienia dostępu z terenu gminy.

Dlatego poprawy wymaga powiązanie linii kolejowej z możliwością pozostawienia samochodu w rejonie przystanków – taka możliwość istnieje w rejonie stacji i przystanków, lecz wymagane jest zorganizowanie dozoru.

Ponadto – w ślad za koncepcjami, jakie przygotowuje Urząd Marszałkowski – wskazane jest wytworzenie większego węzła integracyjnego w rejonie stacji Zabierzów (powiązanie z liniami mikrobusowymi). Węzeł taki wytworzony zostanie także w ramach Portu Lotniczego Balice, lecz jego komercyjne wykorzystanie dla ruchu lotniczego skutkować będzie relatywnie wysokimi cenami, trudnymi do

zaakceptowania przez mieszkańców. Zaletą jednak tej linii będzie wysoka częstotliwość kursowania pociągów (10 – 15 minut).

1.13.4.4. Obsługa autobusowa.

Rozwój i racjonalizacja tej funkcji transportowej jest wskazana dla dwóch powodów:

- 1) lepszego wykorzystania dobrze funkcjonującego podsystemu,
- 2) umożliwienie zastąpienia używania samochodu indywidualnego, szczególnie w dojazdach do Krakowa i Śląska, przez ruch zbiorowy, co oznacza konieczność poprawy jakości świadczonych usług dla zachęcenia właścicieli samochodów do ich pozostawienia w miejscu garażowania.

Kluczem do racjonalizacji systemu autobusowego jest wytworzenie atrakcyjnych węzłów przesiadkowych w relacji autobus – kolej. Pozwoli to lepiej wykorzystać możliwości linii kolejowej, zaś po stronie sieci autobusowej zwiększy wykorzystanie taboru dzięki skróceniu linii i wykonywaniu większej liczby kursów. Dotyczy to tylko linii o charakterze lokalnym w obrębie Gminy i ewentualnie okolic.

1.13.4.5. Układ ścieżek rowerowych.

Ruch rowerowy jest potencjalnym środkiem zaspokajania niektórych potrzeb transportowych. Przez „niektóre potrzeby” rozumiany jest ruch w celach dojazdów do pracy i szkół oraz rekreacyjnych. Warunkiem rozwoju ruchu rowerowego jest pojawienie się mody, zwyczaju. Także stan zatłoczenia dróg samochodowych sprzyja rozwojowi ruchu rowerowego, ale tylko na tych kierunkach, gdzie powstaje odpowiednia infrastruktura. Doświadczenie krajów, gdzie jest to popularny środek transportu wskazują (w tym także przodujących w tym względzie miast Polski), iż jest to jeden z najbardziej wydajnych środków transportu.

Ze względu na uwarunkowania klimatyczne w południowej Polsce należy mieć na uwadze, iż rower nie będzie masowo użytkowany w porze zimowej, choć zmiana tego stanu z czasem jest możliwa (dla przykładu rower jest całorocznym środkiem transportu w Skandynawii, gdzie klimat jest surowszy, niż w Polsce). Obecnie na terenie gminy jest to zjawisko marginalne.

Jego rozwinięcie jest możliwe w trzech sytuacjach:

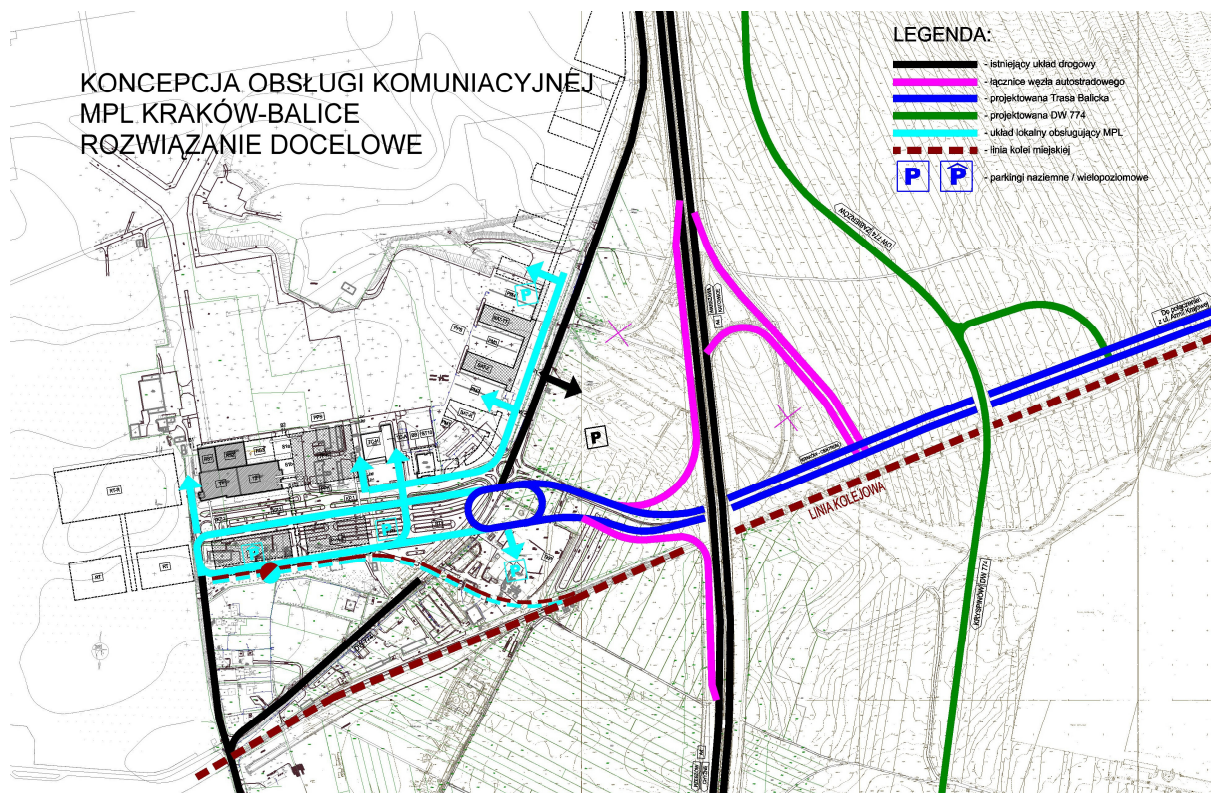
- sprzyja mu ukształtowanie terenu w środkowej części gminy, w dolinie Rudawy (niewielkie spadki podłużne),
- układ dróg dla rowerów zostanie wydzielony od ruchu samochodowego,
- zostaną urządzone parkingi z bezpiecznym parkowaniem roweru.

Jako najważniejszy ciąg ruchu rowerowego proponowany jest ciąg wzdłuż Rudawy, najkorzystniej zlokalizowany na wałach przeciwpowodziowych. System ten mógłby być połączony z systemem Krakowa.

1.13.4.6. Port lotniczy.

Planowane są znaczące inwestycje komercyjne w bezpośrednim sąsiedztwie portu lotniczego, co spowoduje wzrost ruchu w południowej części Gminy. Niemniej dobre skomunikowanie tej części Gminy (autostrada A4, linia kolejowa nr 118)

powoduje, że dla układu wewnętrznego gminy nie przewiduje się znaczącego wzrostu ruchu z tego powodu i do obsługi tych nowych obszarów aktywności nie jest niezbędne prowadzenie nowych ciągów drogowych. Poniższy schemat przedstawia założenia zagospodarowania przedpola Portu Lotniczego, jakie przyjęto wspólnie przez zainteresowane strony (w tym Gminę Zabierzów). Dla zagospodarowania przestrzennego Gminy istotne jest planowane przełożenie drogi wojewódzkiej DW 774 na wschodnią stronę autostrady A4 w rejonie węzła Balice.

Źródło: Kraków Airport, www.lotnisko-balice.pl

Natomiast jest konieczne zaprojektowanie właściwych wewnętrznych układów dla terenów komercyjnych, których rozwój jest skutkiem wzrostu ruchu lotniczego.

1.13.5. Wnioski dla założeń kierunków rozwoju.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że położenie Gminy w obrębie Aglomeracji Krakowskiej jest w korzystny sposób wykorzystane dla pełnienia stosownej roli Gminy w tejże Aglomeracji. Okolicznością dodatkową są relacje ze Śląskiem i Zagłębiem, które ze względu na powiązania z autostradą i linią kolejową także są atrakcyjne dla rozwoju Gminy.

Plany rozwojowe tych elementów także przemawiają za taką diagnozą:

- trwa realizacja przedłużenia autostrady A4 w kierunku wschodnim,

- samorząd województwa, w porozumieniu z Miastem Krakowem, pracuje nad rozwojem przewozów aglomeracyjnych i stworzeniem systemu zintegrowanego transportu publicznego w Aglomeracji; aktywna jest także współpraca miasta Krakowa z gminami KOM, wspierając realizację wspólnych przedsięwzięć,
- Lotnisko Balice podlega rozbudowie i rośnie siatka połączeń.

Pewnym zagrożeniem (lub ograniczeniem) dla rozwoju Gminy są plany przebudowy linii kolejowej 133 (E30) w ramach tworzenia systemu linii o prędkości technicznej do 160 km/godzinę. Spowoduje to konieczność poszerzenia terenów kolejowych oraz wywoła utworzenie strefy ograniczonego użytkowania w pasie terenu przylegającym do linii kolejowej, biegnącej przez środek Gminy. W chwili sporządzania niniejszego Studium (sierpień 2008) trwają prace przygotowawcze, na planszach Studium oznaczono zgłoszone w ramach wniosków zapotrzebowania na poszerzenie terenów kolejowych, nie jest natomiast znany zasięg pasa terenu dla potrzeb stworzenia obszaru ograniczonego użytkowania (zgodnie z przepisami ustawy prawo ochrony środowiska - art. 135 - obszar ten powstaje w wyniku procedury oceny oddziaływania na środowisko, zaś obowiązki wdrożenia stosownych decyzji administracyjnych dotyczą głównie właściciela terenu, czyli Skarbu Państwa, w imieniu którego na liniach kolejowych działa spółka PKP PLK S.A.). Z punktu widzenia rozwoju Gminy temat ten ma zasadnicze znaczenie, ponieważ strefa niewątpliwie obejmie część doliny Rudawy, w tym samą miejscowość Zabierzów.

Podobne ograniczenie, choć o mniejszym zasięgu oddziaływania na terenie Gminy, będą miały strefy ograniczonego użytkowania, wyznaczone dla Lotniska Balice oraz Autostrady A4. W przypadku stref od kolei - prace nie są podjęte.

Największe problemy w transporcie o charakterze czysto lokalnym są z drogami lokalnymi i dojazdowymi do posesji, tymi, które obsługują bezpośrednio zabudowę. Pod tym względem układ jest niesprawny, stwarza zagrożenia dla bezpiecznego poruszania się, utrudnia lokalizowanie nowej zabudowy. Ten czynnik może stanowić poważne ograniczenie w szansach rozwojowych Gminy, także w sensie konkurencji w zabieganiu o lokalizacje na terenie Gminy nowych inwestycji komercyjnych i osiedlania się nowych mieszkańców, wyprowadzających się z terenów centralnych aglomeracji, co jest zjawiskiem masowym. Rozwiązywanie tego problemu może okazać się ważnym czynnikiem podniesienia atrakcyjności Gminy w pośrednio poszerzania jej bazy podatkowej.

Rozwój systemu transportowego w Gminie podlega istotnemu ograniczeniu z punktu widzenia ochrony środowiska – z uwagi na rezerваты przyrody i parki krajobrazowe, które stwarzają z jednej strony atrakcję dla lokalizowania tu zabudowy mieszkaniowej i usługowej, a drugiej także tworzą wymogi i ograniczenia.

1.14. UWARUNKOWANIA PLANISTYCZNE I PONADLOKALNA FUNKCJA GMINY.

PONADLOKALNA FUNKCJA GMINY.

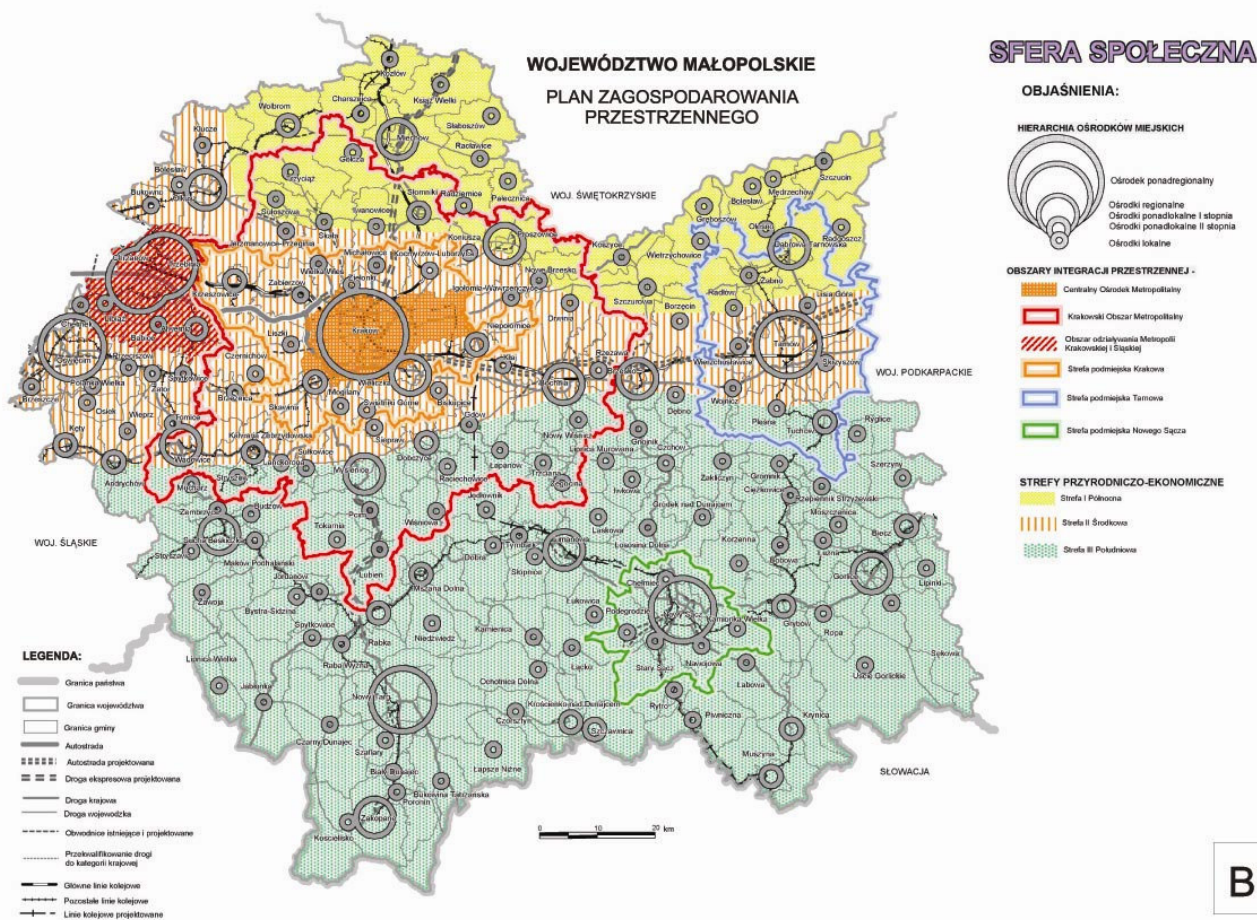
1.14.1. Uwarunkowania wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego.

1) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego: uchwalony Uchwałą Nr XV / 174 / 03 z dnia 22 grudnia 2003r. ustalając Zbiór zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych wymienia w zakresie grupy zadaniowej zadań rządowych ujęte w rejestrze Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast (Wojewódzki Rejestr Zadań Rządowych), wynikające z dokumentów przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra - dwa zadania dotyczące gminy Zabierzów):

- budowę posterunku radarowego Brzoskwinia,
- modernizację infrastruktury dla systemu odwodnienia i kontroli.

2) Gmina Zabierzów należy do 11 gmin strefy podmiejskiej wchodzącej w skład strefy zewnętrznej, otaczającej Krakowski Obszar Metropolitalny. Wpływ aglomeracji krakowskiej obejmuje całą Gminę Zabierzów.

W ramach inwestycji wspierających funkcje metropolitalne Plan Województwa zalicza Port Lotniczy Kraków-Balice znajdujący się na terenie Gminy Zabierzów.

B7

źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Małopolskiego – mapa „Strefa społeczna”

1. W zakresie komunikacji Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego przewiduje:

a) w zakresie transportu drogowego:

- przez Gminę Zabierzów przebiega jeden z głównych elementów szkieletu komunikacji drogowej dla Województwa Małopolskiego - autostrada A-4 Kraków-Katowice,
- droga krajowa nr 79 - przewidywana jest do modernizacji oraz budowy obwodnicy Zabierzowa,
- droga wojewódzka 744 Zabierzów-Kryspinów - przewidziana jest do modernizacji i do przekwalifikowania na drogę powiatową;

b) w zakresie komunikacji lotniczej:

na terenie Gminy Zabierzów znajduje się Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków-Balice zakwalifikowany, zgodnie z rozwiązaniami przyjętymi w krajach UE jako Port Lotniczy Główny Regionalny, co ma szczególne znaczenie dla rozwoju komunikacji międzynarodowej na liniach dalekiego, średniego i krótkiego zasięgu, jako jedyny port kraju działa na wszystkich poziomach przewozów; jest również 24-godzinnym portem zapasowym dla lotniska Okęcie – Plan Województwa ustala dalszą intensywną rozbudowę lotniska w celu rozwoju i dostosowania lotniska do nowych warunków funkcjonowania w Unii Europejskiej oraz dostosowanie do przepisów Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen,

- c) w zakresie transportu kolejowego:
- istniejący ciąg kolejowy na przeważającej długości przystosowany jest do prędkości rzędu 50-80 km/h i jest wykorzystywany do przewozów do Krakowa,
 - przewidziana jest modernizacja linii kolejowej Katowice-Kraków-Tarnów-Medyka do standardów międzynarodowej linii kolejowej E-30.
 - do modernizacji przewidziana jest linia (bocznica) Kraków Główny-Balice jako linia wahadłowa realizująca dojazd do Lotniska Balice.
2. W obrębie Województwa Małopolskiego znajdują się obszary o szczególnych walorach krajobrazowych, w tym znajdujące się na terenie gminy Zabierzów Parki Krajobrazowe (Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego), które podlegają ochronie na podstawie rozporządzeń wykonawczych i innych aktów prawnych.
3. Przez Gminę prowadzi mający znaczenie ponadlokalne międzynarodowy szlak turystyczny Pierścień Jurański biegnący z Krakowa przez południową część Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, w tym przez obszar Parków Krajobrazowych znajdujących się na terenie gminy Zabierzów: Dolinki Krakowskie i Tenczyński Park Krajobrazowy – ustalony w celu przybliżenia cennego środowiska przyrodniczego oraz zabytków historycznych i wartości kulturowych.
4. W zakresie infrastruktury technicznej Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego przewiduje:
- a) utrzymanie przebiegu linii energetycznych 110kV i 220kV, które zapewniają dostawę mocy dla odbiorców w woj. małopolskim – przewidziana do modernizacji i rozbudowy,
 - b) w zakresie zaopatrzenia w gaz nowe inwestycje na terenie województwa do realizacji na lata 2006-2011; plany te obejmują budowę gazociągów wysokiego ciśnienia i stacji redukcyjno-pomiarowych.